

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 700.

Az örvendező Bécs.

Budapest, május 31.

Négy hétig volt magyar földön Ferencz József és holnap visszautazik Ausztriába. Hogy ennyi ideig volt magyar földön, kétségtelenül nagyobb szenzáció, mint az, hogy visszautazik császári rezidenciájába. S ime mégis, tüntetés készül Ferencz József utazásával kapcsolatosan, de nem itt, magyar földön, ahol kivételesen sokáig időzött, hanem Bécsben, ahol állandóan otthon van.

Mért nem tüntetnek itt és mért akarnak tüntetni ott?

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az uralkodó gyöngéledve jött el Magyarországra. Még akkor Bécsben volt, mikor Péter király tervezett budapesti látogatását diplomáciai uton le kellett fujni, még pedig azzal a nyílt megokolással, hogy a nyolczvanegyesztendős uralkodó egészségi állapota nem engedné meg a vendéglátással járó mozgalmassabb életrendet. A szerb király látogatása elmaradt és Ferencz József nem mondott ugyan le régebben elhatározott magyarországi utazásáról, de a bécsi rendelkezés úgy módosította a királylátogatás programját, hogy Ferencz József nem Budapestre jön, hanem Gödöllőre és nem uralkodói tisz-

tében jön, hanem rekonvaleszczensnek, aki a gödöllői parkban várja erőinek teljes visszatérését. A magyar közönség, egyrészt tiszteletből a király iránt, másrészt gyöngédségből a beteg iránt, tartotta magát a kiadott bulletinhez és nem alkalmatlankodott sem az uralkodó érkezése alkalmával, sem a gödöllői gyógyulásvárás közben. Kimélet és gyöngédség jár ki a gyógyuló betegnek, kivált ha király és kivált ha nyolczvanegyesztendős. A magyar közönség tehát illő csendben fogadta a magyar földre érkező uralkodót s illő csendes érdeklődéssel figyelte a gödöllői jelentésekre.

Ellenben Bécs ezt az egész időt manőverekre használta fel. Speciális magyar gyöngédtelenség lett még abból is, hogy a május nem akart csupa verőfény lenni s a gödöllői időzés nem állította nyomban talpra a nyolczvanegyesztendős lábbadozó beteget. Hogy a nap nem akart juliusi bensőséggel sütni s hogy az abnormis tavaszutó szelekkel és zivatarokkal szeszélyeskedett, azt a bécsi diagnózis a magyar föld megbízhatatlanságának, a magyar lojalitás hiányosságának, sőt majdnem a magyar föld alattomos boszuállításának iparkodott feltüntetni. Nem azon sopánkodtak, hogy a mérsékelt égöv tavaszi viselkedésében kellemetlen állhatatlanság mutatkozik, hanem azt próbálták érez-

tetni a világgal, hogy a híres magyar szanatórium nem tudja beváltani a hozzája fűzött várakozásokat. És a lefolyt négy hét alatt is megkísérelték már magyar földről hazaédesgetni az uralkodót, mikor pedig ez nem sikerült, kieszték azt a manővert, hogy Ferencz József osztrák földre érkezéséből csinálnak örömnepet. Bécs arra készül, hogy a magyar földről visszaérkező Ferencz Józsefnek tüntetve és ujjongva mutatja be hódolatát.

Minden okunk megvan reá, hogy ebben a tervezett tüntetésben egyebet lássunk, mint túlaradó lojalitást. Ha a gödöllői levegő és a magyar földön való pihenés nem gyógyította meg az uralkodót: akkor mi ok van az ujjongó tüntetésre? Ha a nyolczvanegyesztendős király olyan betegten tér vissza, ahogyan elutazott: akkor mért kell tánczra kerekednie még a Szent István-templom tornyának is? Mikor álnokoskodott Bécs? Mikor azt kürtölte, hogy a magyar levegő nem tudta meggyógyítani Ferencz Józsefet, vagy amikor kiugrik a bőréből örömeiben, hogy Ferencz József ismét hazaérkezett? Ha ma sincs jobban a lábbadozó uralkodó, mint volt magyarországi utazása előtt, akkor kimélni kellene s olyan gyöngéd némasággal kellene fogadni, hogy érezze a szeretet melegét, de ne izgassa a szeretet

Tavaszi séta.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Megláttam az első koszoruszalagot a virágkereskedők kirakatában, amely szőlőmárcius tizenötödikének ünnepe. Akár vörös a szalagja, akár nemzeti színű: nekem mindegy, ez jelenti nálam a tavaszt!

Ilyenkor a város szűk köréből kivágyom a messze mezőkre, ahol félenken buvik ki a nyirkos földből az első kököresin. Sajátságos, hogy a tavasz és ősz érkezését egyaránt a kököresin kibuvása jelenti. Akár csak az ifjúság és az aggkor álmái...

Ilyenkor kirepülök a villanyos szárnyain a környékre és megindulok ember nem járta utakon, fel a hegyeknek, le a völgyekbe, ha a budai oldalon, — ki, a gazdátlan homokbuczkákra, ha a pesti oldalon vezet a vándorntam. Mindegy. Szabadság fuyall rám mindenfelől.

A Svábhegy tetején, ahol valamikor a budai várostrom sváb csapatai táboroztak és rajta hagyták a nevüket örök emlékül, egy-néhány földszintes ház sorakozik, albusz vég fák még kopasz ágai alá és teljesen begubózva téli mezbe, értem: ablakaik becsukva, befüggönyözve, a kapu betámasztva és az udvar elhagyottan. Mintha nem laknék ottan senki.

Híres haramiavezér volt az egyiknek a gazdája valamikor. Adlitzernek hívták, aki a forradalom alatt és nyomban utánna első rekordot ért el a maga mesterségében. Aztán megunt a dicsőséget és visszavonult a magánéletbe. Letelepedett a hegy tetején, Jókai

megírja a történetét, amelyből engem csak az érdekelt, hogy valamikor az országutak vándora volt és félcimes ember. Később csendes „polgár“, aki élt a böcsületes szerzeményéből. Erre nézve azonban eltérők a vélemények.

Csendes öreg ember lett, aki kiült estenden a pipájával a kapu elé és nézegette a rüggező fákat tavasszal, a lombhullást őszszel és bizonyára visszagondolt a maga „zajos“ ifjúságára, amely nem volt minden érdekeség híjával. De hát részletesen nem mondotta el senkinek.

A szélső kunyhó helyén állott valamikor az „elátkozott ház.“ Szegényt nem a kistájgerolt lakók átkozták meg, hanem a gazdája, aki már babonás félelemmel nem mert tovább benne lakni. Kisértetek jártak benne, amint mondják, még pedig számos tanu állítása szerint. Nem lármáztak abban, nem csörömpölt az ördögök láncza, sem kövek nem hullottak láthatatlan kezekből, hanem mikor lent Budán tizenkettőt vert az óra: kinyitott egyszerre minden, de minden még olyan erősen bezárt ajtó és végigment a szobákon egy kis öreg, szürke szemű, szürke ruhás, egy hosszú késsel a kezében. Némelyik tanu azt állította, hogy a kés véres volt, mások ezt nem látták. Mert a gazda, nem mervén a házban maradni egyedül, összehitta az egész szomszédságot estenden, felhozta a legjobbak borát a pinczéből és ott várták az éjjelt beszélgetve, danolva, vagy romegve, amilyen a hangulat volt. Pontban éjfélkor felpattantak az ajtók és a kisértet végigment közöttük. Nem szólt senkihez, nem nézett senkire, csak a falon függő női arckép előtt megállott és nézte egy, két perczig. Aztán megint kifelé ment.

Egy óbudai csordás, hatalmas, erős ember, akit szintén meghívott a gazda a kísértet-nézésre, elébe állott, és fel akarta tartóztatni. A kis öreg feléje nyujtotta a kezét és félretolta, mint egy szalmaszálát. A csordás másnap halva lelték az utfélen, ahová hazamenet dőlt le. Némelyek szerint megfagyott, mások szerint a guta ütötte meg. A rendőrségi iratai között erre vonatkozólag semmi sincsen.

A völgyhajlás felé menve csendes berkek között megy le az ut az ugynevezett „Farkasvölgyig.“ Valamikor télen mindig farkasüvöltés hallatszott éjjelente. Mások azt mondták, hogy a farkasvölgyi remete kutyája vonított olyan csunyán. Már a háznak a hegye sincsen meg, amelyben a remete lakott. Az insurgetió korában építette, tehát a mult század legelején s egymaga lakott benne esztendőig. Egyetlen embertől hallottam valamit róla, egy vén svábtól, aki a közhit szerint száz egynéhány esztendő volt és fehér homokot árult a Svábhegyen esztendőkön át. Ez azt motyogta, hogy a remete apró kis szürke ember volt és mindig fegyveresen járt. Nem volt pap, sem katona, hanem valami vadász-féle. Azt is állította az öreg, hogy csak éjjel járt ki. Vajjon nem ez volt a hegyi kísértet?...

Onnét lefelé messze pagonyba visz az ut. Jó egy órai gyaloglás után elérem a hegyek déli lábát és innét visszakanyarodom a város felé.

Ezeken a dülökön robottak valamikor a törökök lovai, mikor megsarcolták az egész környéket. De mikor aztán a csillaguk letűnt, Buda visszavétele után, megfordult a szerencse. Ők lettek az üldözöttek s a környékebeliek az üldözők. Egy deli béget, aki pompás

zsivaja. Ha pedig annyira erőre kapott Magyarországon a király, hogy egészségét még a hangos tüntetésektől sem kell már féltetni, akkor mért volt a jezsuita sopánkodás az álnok magyar tavasz miatt, mely nem hozta meg a várt gyógyulást? A tüntetésre készülő Bécs vagy azt nem tudja, hogyan illik kimélni a nyolcvanegyszendős lábadozót, vagy azt nem akarja leszokni, hogy még az uralkodó személynén keresztül is kellemetlenkedjék Magyarországnak. A tervezett tüntetés nem lojalitás az uralkodó iránt, hanem kiméletlenség Magyarország iránt. Nem Ferencz Józsefet szeretik ott jobban, hanem irántunk való gyűlöletüket mutatják ki brutálisabban.

Nem egyszer megmondtuk nyomatékosan, hogy nem vagyunk barátai a minden órában explodáló lojalitásnak. Nem szerettük azt sem, ha a magyar pártok egymással versenyeznek a lojalításban, annak meg éppen nem volnánk szószólói, hogy Budapest népe rendezzen lojalitási versenyt Bécs népével. S ha a magyar nép magyar méltósággal állana a király előtt, mialatt a bécsi nép lojalitási görcsökben fetreng, mihelyt a király kocsijának robaját meghallja: egy szavunk sem volna a magyar viselkedés csöndesebb és méltóságosabb volta miatt. Végre is, gusztus dolga, hogy emberek és nemzetek hogyan mutatják ki szeretetüket. De ez a most tervezett bécsi tüntetés nem a királynak szól, hanem mérgezett nyíl akar lenni, a magyar nemzet megbízhatóságának szegezve. És még ezen sem ütödnénk meg, mert Bécs nem kényeztetett el bennünket az ő eszközei dolgában. De már azon mégis meg kell botránkozni, hogy a bécsi gyűlölet akkor se tudja magát türtöztetni, amikor egy nyolcz-

vanegyszendős, törődött, lábadozó beteg legalább tiszteletteljes csendre kötelezhetné. A gyűlölet erősebb bennük még a királytiszteletnél, még a betegkiméletnél is.

A német flotta szaporítása.

Budapest, május 31.

Mikor Grey angol külügyminiszter mozgalmat indított az általános leszerelésre, vagy legalább is az esztelen fegyverkezés folytatása ellen s főleg, mikor Anglia és az amerikai Egyesült-Államok közt bizonyos megállapodás is létesült egy választott bíróság iránt, a világ egy pillanatig örömmámorban uszott s a világsajtó öles cikkekben ünnepeite az emberiség történetének új korszakát.

Mi némileg szkepszissel fogadtuk a hírt és nem igen biztunk abban, hogy az akciónak a legkisebb sikere is legyen. Utaltunk arra a komédiára, melyet a hatalmak a hágai békekonzferencián játszanak, s ennek a konferenciának eredménytelenségére. Sőt maga II. Miklós császár, aki a hágai konferenciára eszméjét egyenesen felvetette, akit tehát a béke apostolának hitt mindenki, Japán egyenesen háborúra kényszerítette, egy olyan háborúra, mely elkerülhetetlen lett volna, s melyet a császár éppen fegyvereiben bizakodva nem akart abba hagyni.

De Grey akciójával szemben még bizalmatlanabbak voltunk, mert tudtuk, hogy a fegyverkezésnek oka egyenesen a hármasszövetség, s ennek vezető hatalmassága, Németország, nemcsak hogy nem hajlandó a maga haderejének korlátozásába belemenni, hanem még minket, Ausztriát és Magyarországot is arra kényszerít, hogy anyagi erőnket meghaladó módon növeljük hadseregünket.

Ezen nem változtat az, hogy Vilmos császár minduntalan a békéről szónokol, s hogy a béke erősítése érdekében Angliába is ellátogatott. Németország fegyverkezik, s úgy szárazföldi, mint tengeri hadseregét növeli.

A legutolsó 1908. évi német flottatörvény szerint 1912-ig minden évben négy, azontul 1917-ig minden évben két nagy csatahajót épít Németország. De a törvény csak írott malaszt maradt, s már most nyilván-

való, hogy a törvényt megszegi a német birodalmi kormány. Sőt, hogy ne akadjon a birodalmi gyűlésen párt, mely e miatt majd panaszt tehetne, a kormány óvintézkedésre határozta el magát.

Van Németországban egy csodálatos intézmény, a német flottaegyesület. Ez névleg egy magánegyesület ugyan, de teljesen a birodalmi kormány és a császár befolyása alatt áll. Az 1908-diki flottaszaporítás ürügye is az volt, hogy ez a flottaegyesület „szükségesnek” mondta, s hogy nagy agitációt indított a flottaszaporítás érdekében. Mikor aztán a császár 1908-ban rákényszerítette a birodalmi gyűlésre a flottatörvényt, azzal nyugtatta meg a német közvéleményt, hogy 1917-ig új flottatervvel nem fog előállani.

Most azonban megismétlődik az, ami 1908-ban. A német flottaegyesület néhány nappal ezelőtt Nürnbergben ülést tartott, melyen az elnök, Köster admirális határozati javaslatot terjesztett be, hogy 1912-től nem mint az 1908-diki flottatörvény előírja, évente két, hanem évente három páncéloshajó építtessék. Hogy ez mit jelent, könnyű átlátni, ha meggondoljuk, hogy egy-egy páncéloshajó 20,000 tonna tartalmu s hogy körülbelül 60 millió koronába kerül. A német flottaegyesület tehát öt ilyen hajóval akar többet építtetni s ez többre kerülne egynegyed milliárdnál.

Köster admirális aligha terjesztett volna be ilyen határozati javaslatot, ha nem tudná, hogy ezzel a birodalmi kormány és a császár akaratát fejezi ki, ami különben abból az örömjongásból is kitetszik, amit a német kancellár lapjai a flottaegyesület határozata miatt elárulnak.

A német flottaegyesület határozata, s az ennek nyomán meginduló agitáció már azért is sajnálatos, mert ezzel Angliát is arra kényszeríti Németország, hogy akarata ellenére is szaporítsa a flottáját.

Mindenesetre nagyon furcsa választ adott a német flottaegyesület Grey angol külügyminiszter akciójára, hogy a fegyverkezését a hatalmak korlátozzák.

Budapest, május 31.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap, csütörtökön ülést tart, amelynek napi-

arabs paripáján vágatott keresztül ezeken a hegyeken, üldözőbe vett egy csomó magyar lovas.

Az ő lova jobban bírta, de amint kiért a tisztásra, azt vette észre, hogy lent a síkon is magyar lovasok cirkáznak. Így hát esőbőrből vödörbe jut, ha tovább is menekül. Akkor a Budaörs fölötti sziklák egyikére vágatott föl s a legmeredekebből leugratott a gyönyörű paripával. Alaktalan tömeggé zuzódott össze mind a kettő. Azóta is „Türkensprung” a hegy neve.

Ma már nem ugrálnak törökök a szikláról lefelé, legfeljebb svábok, azok is tizenkét éven alul, mikor kergetik egymást játék közben és nem a mélybe, hanem inkább a gyepek oldalra vetik magukat. Ott aztán verekedés képében folyik tovább a mulatság.

Lejretek a síkra. Ez a Kelenföld. Itt usztatták át a Dunát piros alkonyaton, felfújt állathöröket kötve lovaik hasa alá a régi hun vitézek. Itt kapaszkodtak ki a partra a hatalmas paripák és marczona lovasaik, akik „Kelenföldnél átkelének”... Aztán, „Téten ök fel-tetének” és alább, „Érden, sokat értenek...”

Idelátszik Hamzsabég... A híres török, aki a Szapáryak elődjét ekébe fogatta és gyötörte sokáig. De a hős lovag kibirta és királytól nagy jutalmat kapott hűségéért. Maga a török aztán később az ő fogságába került s rémületében, hogy micsoda rettentő kínzások és büntetések várnak most reá — a gyűrűjében levő mérget vette be. Szapáry pedig bemélyén hozzá, — tudtára adta, hogy megkegyelmezett neki, hogy szabad és hogy mehet, amerre tetszik... A nyomorult töröknek leperdült a köny a kétorszáján s térdre rogyva ismerte be, hogy a magyar lovag szíve és lelke egészen más, mint a töröké. Ő nem bi-

zott ebben a nemeslelkűségben. Mérget vett és ott halt meg Szapáry lábainál.

Hogy füstölögnek, hogy zakatolnak a gépek odalent!... Kelenföld állomása ontja a vonatokat mindenfelé s a rengeteg telep, mint egy nagy méhkas forr reggeltől estig s estétől másnap reggelig. A kelenföldi állomásnak ninesen nyugodalma.

Végigmegyek a telep házai között... Ez itt az iskola; hallom, amint a kis lelkek szilabizálnak odabent. A lányok osztályából vékony hangu ének szűrődik ki. Magyar nótát danolnak. Aztán a kisdudó, egész sereg kis lélek játszik odabent, mialatt szüleik a dübörgő vasgépek hátán lovagolnak messze világra vagy a mosóteknő előtt kipirulva dolgoznak.

Kanyarodjunk befelé, a nádorkertnek.

Egész utca lett már a villamos vasut mentén kihátsított rétből. Három emeletes paloták emelkednek büszkén, s bennük gáz, villany és esobogó vízvezeték. A vasúti töltésen túl egész kis telep épült, olyan emberek szorgalmából és akaratából, akik csak muszájból laknak Pesten s mihelyt elvégezték a köteles dolgukat: sietnek ki, a szabad levegőre, ahol nem a szomszéd tüzfala határolja a tekintetüket.

A töltés mentén aztán a legveszedelmesebb. Nem nappal, hanem alkonyatkor vagy éjszaka. A város valamennyi esirkefogója, gazembere itt adott találkát valamikor, évek előtt egymásnak.

Jaj volt annak, akit rossz sorsa erre hozott s a kezeikbe esett. Ejjél után, különösen ünnepnapokon, minden félérában jajkiáltások, dalakodás lármája verte föl a környék halálos esőndjét. A vasúti töltés oldalában minduntalan öngyilkosok holttesteit találták. Szomorú környék volt, annyi bizonyos.

De amióta az az új telep épült a Sósfürdő szomszédságában, ritkábbak a rablótámadások és az öngyilkosok is másfelé járnak. Most a Kelenföldről a dunapartig egy utzasor épült, melynek a vége a hajdan híres Nádorkert.

Valamikor a faflántáló, városligetet alapító nádor telkei voltak ezek s örömmel és gyönyörűséggel kertészkedett bennük a király után első ember Magyarországon. Most is kertészkednek benne, de esőnd a vidék és csak vasárnapokon rikoltoz kétségbeesett buzgalommal a dunakiöntés piszkos hullámain ladikázó susztersegédek és egyéb iparosok szerelmesebb fajtája. A duleineák rendesen eláznak. Udvarlóik már a szomszéd koreszmában megkezdtek az elázást.

Átmegyek a rengeteg vashidra, melyet most ujjaépítenek. Végigmegyek a hosszú töltésen, amelynek szélében gabonahajók vannak kikötve s elgondolom, hogy a tulsó parton, amelyet elhagytam, valamikor egy büszke vállalat épített pavillont pavillonra s Konstantinápolyt akarták, ha jól emlékezem, a Duna partjára varázsolni s ragyogott egy pár hétig a part, fényben usztak a pavillonok, színházak, daltermek nyíltak egymásra, mignem a eső sötét árnyéka beborította a pavillonokat reménységeket és festett arcú dümákat egyaránt. Egy csonka tönk beszél a mult idők fényességéről, s visszaemlékezem, mikor a megnyitáson ünnepélyes körmenetben és török muzsikával jártak körül a társaság vezetősége a friss telep utcáit, s felavatta a rövid életű ragyogást városi ünneppé.

Lent a régi magyar királynék nászajándéka, a Csepel-sziget... Ezt akarták hajdanta a jezsuiták Mária Teréziától elkérni, — csak úgy rövidesen: káposztás kertnek...

rendjén a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalását folytatják.

A miniszterelnök a királynál. Gödöllőről jelentik: Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök déli negyedegy óraker ide érkezett s magánkihallgatáson jelent meg a királynál. A miniszterelnök a két óraker tartott udvari ebéden is résztvett.

Félhivatalosan még a következőket jelentik: Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök mai kihallgatása a királynál egy óra hosszat tartott. A miniszterelnök folyó kormányzati ügyekről tett jelentést. A kihallgatás után udvari ebéd volt, amelyen gróf *Khuen-Héderváry* és dr. *Bárczy István* titkár is résztvettek. Az udvari ebéd idején Gödöllőn zivatar vonult végig, amely azonban csak rövid ideig tartott. Délután három óraker gróf *Khuen-Héderváry* titkára kíséretében autóbilon visszatért Budapestre.

Horvát képviselők értekezlete. Zágrábról jelentik: *Pejacsevics* Tivadar gróf, a horvát képviselők országgyűlési küldötteinek elnöke kedre, e hónap 6-ára a horvát képviselőket értekezletre hívta össze a horvát országos kormány elnöki terembe. Az értekezleten a horvát képviselők magatartását fogják megállapítani a pénzügyi költségvetés, az appropriációs vita, valamint a véderőjavaslatok dolgában. Ez értekezletet püsköd hét-főjén, június 5-én a független centrum-klub ülésé fogja megelőzni, amelynek tagjai a horvát országgyűlési küldöttség klubjához tartoznak.

A katonai javaslatok ellen. A szocialdemokrata párt a következő felhívást bocsátotta ma ki: „Eltársak! Június 11-én, vasárnap országiszerte tüntetünk a militarizmus örült követelése ellen Budapest munkássága a központi városháza udvarán tart nagy népgyűlést. Ugyane napon az ország valamennyi pártszervezetei rendeznek népgyűléseket. Ezt megelőzőleg a fővárosban valamennyi szakma nyilvános szakmagyűléseket tart. Elvtársak, készüljétek!”

Királyi elismerés Pallavicini őrgrófnak. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, megengedte, hogy őrgrf *Pallavicini János* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetnek azon kitünő és igen sikeres szolgálatait, melyeket *Aehrenthal* grófnak, a cs. és kir. Ház és a külügyek cs. és kir. miniszterének szabadságon való távolléte alatt helyettesi minőségben teljesített, a legfelső elismerés tudtul adassék.

Be is folyamodtak érte, s Terézia anyánk, nem tudván, hogy mi az a Csepel-sziget? azt hitte, valami kis folt a Duna szélén s már kész volt odaadni nekik nagylelkűleg, mikor a folyamodás József kezébe került, aki nagyon jól tudta, miről van szó?

Tollat vett a kezébe és ezt a négy betűt írta rá:

„I. N. R. I.”

A páterek kérdőleg néztek az írásra. A megfeszített Údvöztítő keresztjén állott ez a négy betű...

József végignézt rajtuk s megmagyarázza nekik:

— Hajdanta ez a kereszténységre szomorú jelentésű négy betű volt... Ma önökre nézve szomorú, mert ez a négy betű azt jelenti, hogy:

— Jesuitae Non Recipient Insulam, — azaz: a Jézusviták nem kapják meg a szigetét.

Ezzel el volt döntve a Csepel-sziget sorsa.

Szép kis káposztáskert lett volna belőle! Ma is számos község és viruló birtokok, gyártelepek vannak rajta!

Leérek a hidról... Ott magaslik a Zumbusch tanár két hatalmas bikája — az egyik ugyan bivaly, — a vágóhid bejárata mellett. Hajdan itt dunakiöntés és mocsár volt, s nádas nőtt a puruttja viz szélén. Ma barombőség jelenti, hogy a marhák is tiltakoznak a busáruk enormis megnövése miatt és elhatározzák, hogy inkább le sem vágatják magukat, hogyszem olyan drágán mérjék ki őket... Elértem a város másik végére. Mai sétám véget ért...

A kultusz-vita.

— Nem fogynak a szónokok. —

A képviselőház ülése.

Budapest, május 31.

A mai ülésen *Neugeboren* Emil munkapárti száz képviselő után két igen érdekes és értékes beszéd hangzott el: *Béla* Henrik pártönkivüli s előtte *Bakonyi* Samu Justh-párti. Mind a ketten liberális szellemben fejtették ki véleményüket a kultur-kérdésekről s osztatlan tetszést arattak.

A közoktatási tárczához még mindig tizenötven vannak feliratkozva, de köztük kormánypárti már csak egy van: *Várady* Zsigmond, Holnapra várják gróf *Andrássy* Gyula fölszólalását, míg pénteken *Polónyi* Géza szándékozik dikeziózni, akinek *Justh* Gyula nyomában meg fogja adni a méltó választ. A néppárt részéről, Polónyin kívül, még hárman fognak beszélni.

Az ülés végén két interpelláció hangzott el. Ezt megelőzően az elnök bejelentette, hogy a pünkösdi szünet négy napig, szombattól szerdáig fog tartani. Ezután kerül majd sor alkalmasint az ülések meghosszabbítására.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Kabos Ferencz alelnök az ülést féltenegykor megnyitja.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét ellenvetés nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja *Sándor* János képviselő levelét, amelyben négy heti szabadságot kér.

A Ház a szabadságot megadja.

Az indítványkönyvben egy bejegyzés van. *Rakovszky* Istváné az 1901:XXIV. t.-cz. (az össze-férhetlenségi törvény) módosítása tárgyában.

Elnök javasolja, hogy az indítvány megokolása a június 20-iki ülés első tárgyaló tüzessék ki.

A Ház ekként határoz.

Az interpellációk előterjesztésére félkettőkor térnek át. Következik a kultusztárcza költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

A kultusz-vita.

Neugeboren Emil az alkoholizmus veszedelmével foglalkozik, amely az iskolás gyermekek közt is egyre nagyobb mértékben növekszik. Ez ellen a veszedelem ellen a kormánynak és a társadalomnak egyaránt küzdenie kell. Az ifjúságot rendszeres fölvilágosítással kell az iskolában az alkoholizmus következményeire figyelmeztetni, amint azt különben több miniszteri rendelet is célozza. Szól a Good-templar rend üdvös működéséről s a teljes abstinencia mellett nyilatkozik. A költségvetést elfogadja.

Bakonyi Samu.

Bakonyi Samu válaszol *Rakovszky* István minapi beszédére, amelyvel a radikális és destruktív irányzatot megtámadta. Erre a támadásra a józan és felvilágosodott magyar nép nevében megadta a választ tegnap *Szabó* István, a néppárt tanulhatna belőle. A miniszter programjáról szólva, az egyetem szaporítását helyesli. Meggyőződése szerint legalább két egyetemnek egyszerre, egy időben való felállítására van feltétlenül szükség és pedig a felsőbb oktatásban elsősorban irányadó nagy nemzeti célok szempontjából; Debreczenben és Szegeden. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: Csorna sem volna rossz. (Zaj.)

Justh Gyula: Na, talán egy kis különbség mégis van közöttük!

Bakonyi Samu: Ez a szembeállítás igazán olyan, amelyet nem szívesen hall még *Rakovszky* István sem. Ohajtja az egyetemi jogi oktatást illetőleg, hogy a felsőbb és a középiskolai oktatás között a mainál sokkal szorosabb nexust létesítsünk. Ennek a kérdésnek érintésekor nem zárkozhatik el egy másik sebnak érintésétől sem és ez az érettségi vizsgáknak ma fennálló rendszere. Semmiféle szükség sincs arra a sokszor akaratlanul és az embertelenségig menő torturára, amelyet egy érettségi vizsgálatnak letétele jelent. A felsőbb oktatás reformját nem a harmadik alapvizsga behozatalával fogják elérni, hanem csakis az egyetemi oktatás decentralizációjával. A harmadik egyetem helyéül első sorban Debreczent ajánlja. Nagy kulturális múltjánál, történeti szerepénél, az ottani főiskolában kifejlesztett egészséges diákéletnél a társadalmi élet kedvező körülményeinél s a közönség páratlan áldozatkészségénél fogva ez a város a legalkalmasabb környezet az új egyetem számára. Részletesen fejtegeti az izraelita hitfelekezetek autonómiájának kérdését. Ismerteti a történeti fejlődését a zsidó egyházi szervezkedésnek. Rámu-

tat arra, hogy az egységes szervezkedésnek voltaképpen a rabbiképzés dolga a legnagyobb akadály a hatvanhetedik kongresszus tárgyalásai is emiatt hiúsultak meg. Az ortodox irányzat nem tudott megbékélni a papképzés modernebb fejlesztésével. Ma is az az akadály az autonómikus szervezkedésnek, hogy a zsidóság nagy része vallásos elfogultságból és bigottizmusból fél az állami beavatkozás és ellenőrzés lehetőségétől. A recepcióról szóló törvény sincs máig se végrehajtva, mert a törvény végéről annak idején egyszerűen elmaradt a végrehajtási utasítás. A hazafias zsidóság maga a legnagyobb mértékben hiva az olyan szervezkedésnek, mely az állami és nemzeti szempontokat a vallási érdekekkel összeegyeztetné. Azzal végzi beszédét, hogy módot kell találnunk a felekezeti elmentétek kiegyenlítésére s nem szabad tétlenül nézni, hogy a vallási villongásnak nagy nemzeti érdekek eszenek áldozatul. (Élénk helyeslés. A szónokot minden oldalról sokan üdvözlök.)

Elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Berzeviczy Albert elnök újra megnyitja az ülést.

Béla Henrik.

Béla Henrik örömmel hallotta *Bakonyi* Samu fejtegetéseit a vallási kérdésekről, melyekhez dicséretes delikatesszel nyult hozzá. Ez a mód sokkal alkalmasabb arra, hogy ezekben a kérdésekben megértsük egymást, mint az a széles mozdulat, melylyel *Kelemen* Samu a problémának neki vágott. Ezekről a felekezeti dolgokról s a fölmerülő különböző irányzatokról különben csakugyan beszélni kell s meg kell hányni-vetni őket, hogy ki tudjuk egyenliteni az ellentéteket. Nálunk a radikálizmus és konzervativizmus, a liberalizmus és klerikalizmus nem jelentkezik még a politikusok közt sem olyan tiszta és merev formában, mint másutt. Vanak liberális embereink, akikben konzervatív hajlandóságok élnek, vannak konzervatívek, akikben sok a demokrata vonás s nem mindig azok a legliberálisabbak, akik e jelszavakat legtöbbször hangoztatják. Biztosítékunk különben az ellentétes áramlatok között is a magyar nép hagyományos józansága, melylyel a küzdő irányzatok közt mindig megtalálta a helyes utat. A miniszter bizonyára ennek tudatában mondotta, hogy minden értékes erő szabad érvényesülését biztosítani kívánja a kultúra terén is. A mi viszonyaink közt ez az egyetlen tér, ahol közösen, vállvetve munkálkodhatunk a nemzet jövőjéért, a kultúra fegyvereivel vívhatjuk ki egyéb nemzeti jogainkat is. Sajnos, hogy a kultúra munkáinak nem adhatjuk meg minden fokozaton az őket megillető bért. Az óvónők s a tanítók egyformán nehéz helyzetben vannak s nem tudunk rajtuk segíteni egyéb nagy terheink miatt. A tanfelügyelők se teljesíthetik ma azt a hivatást, mely rájuk hárulna különösen a nemzetiségi vidékeken. Ajánlja a miniszternek, hogy a gazdasági tudósítói intézmény mintájára iskolai tudósítók alkalmazzon, akik az ország minden részéből tájékoztatnák az elemi oktatás állapotáról. A középiskolai oktatás legnagyobb baja az iskolák túlszűfolttsága, ezen a kvalifikációs törvény módosításával lehetne segíteni. A tanárképzés hiánya, hogy az egyetemen ma tudósokat nevelnek gyakorlati tanárok helyett. A gyakorlati oktatás elsajátítására a mostani egy esztendő nem is elégséges a tanároknak. Az iskola, különösen a középiskola fóladata lenne az is, hogy örködjék a nyelv tisztaságán s a tanulókba oltsa be a helyes nyelvtudást és nyelvrészt, hogy így gátat vehessünk a magyar nyelv egyre jobban érezhető romlásának. A kulturális célok szolgálatára a költségvetésben foglalt összegnél többet is szívesen rendelkezésére bocsátana a miniszternek. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon és a középben.)

A pünkösdi szünet.

Elnök: Következnek az interpellációk. Ezt megelőzőleg előterjesztést tesz a holnapi ülés napirendjére vonatkozólag. Ezután a közeledő pünkösdi ünnepek alkalmából javasolja, hogy a Ház sürgőssé vált teendőire való tekintettel, a szünetet négy napban állapítsa meg és pedig június hó 3-tól, szombattól, június hó 6-ig, keddig bezárólag.

A Ház hozzájárul az elnöki előterjesztésekhez. Következnek az interpellációk.

Polónyi Dezső a Margitsziget siralmas helyzetéről és az ottani sporttelepekkel szemben tanúsított mostoha bánásmód miatt interpellál.

Az interpellációt kiadják a miniszterelnöknek, mint belügyminiszternek.

A hunyadmegyei állapotok.

Gróf *Batthyány* Tivadar: Alig, hogy Marostorda vármegyében az izgalmak lecsillapultak, megindult Erdély egy másik vármegyében, Hunyad megyében egy akció, mely nagy izgalomba hozta ezt a vármegyét. A tényállás a következő: Hunyad vármegye tegnap közgyűlést tartott, amelyen teg-

nap d. u. fél 4 órakor folytatva tárgyalásait, Ajtay Aladár és társai indítványt terjesztettek elő, hogy a vármegye törvényhatósága irjon fel a képviselőházhoz abban az ügyben, amely a minap Barsay Andor interpellációjának tárgya volt, hogy t. i. az ottani megállapítás szerint a főispán a közigazgatási bizottságban a törvények rendelkezésével ellenkező módon mondott ki egy határozatot. Ebben az ügyben kívánt Hunyad vármegye törvényhatósága felírni a képviselőházhoz. Ajtay Aladár és társai beadtak egy indítványt, amelyben azt mondják, határozza el a törvényhatóság, hogy felírni a képviselőházhoz a főispánnak szerinti törvénytelen eljárása tárgyában. A főispán nem tett kifogást az ellen, hogy ez az indítvány előterjesztésék, sőt megengedte, hogy az indítvány felett pro et contra valami 8—10 megyebizottsági tag felszólaljon, sőt a szavazás előtt a névszerinti szavazást kérivet is átvette és az ellen sem tett kifogást. Ennek dacára, amidőn a szavazás elrendelésére került volna a sor, a főispán egy deklarációt tett, amelyben arra az álláspontra helyezkedik, hogy felelőssége tudatában van, és hogy a főispáni állás közigazgatási méltóság, amely az országgyűlésnek felelőséggel nem tartozik. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Tehát olyan indítványt, amely végre nem hajtható, szavazás alá nem bocsátható. A főispán ezzel törvénytelenül járt el. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ennélfogva a következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez.

1. Van-e tudomása a belügyminiszter urnak arról, hogy Hunyad vármegye főispánja a vármegye május hó 30-án tartott közgyűlését megakadályozta abban, hogy az 1886. évi XXI. tez. 2. szakaszában biztosított kérvényezési jogával éljen?

2. Minő intézkedéseket szándékozik tenni, hogy a főispán ezen törvényellenes eljárása orvosoltassék és kellő megtorlásban részesüljön?

Elnök: Az interpelláció kiadatik a miniszterelnök urnak, mint belügyminiszternek. Egyéb tárgy nem lévén, az ülést bezárom.

Az ülés végződik fél 3 órakor.

Budapest, május 31.

Az iparfelügyelet kiterjesztése. A képviselőház munkáügyi bizottságának ma délután 6 órakor tartott ülésében Borbély Lajos elnök kegyeletos szavakkal emlékezett meg Hieronymi Károly érdemeiről. Hegedűs Kálmán ismertette a kereskedelmi miniszter rendeletét, amelyvel az iparfelügyelet kiterjesztéséről intézkedett; kifejezést adott annak a kívánságnak, hogy az iparfelügyelők létszáma szaporíttassék, mert tevékenységük széles körben csak a legnagyobb erőfeszítéssel képesek eleget tenni sokoldalú kötelességüknek. Felkérte Kálmán Gusztáv államtitkárt, hogy a már sokszor hangoztatott kívánság teljesítését előmozdítsa. Kálmán Gusztáv államtitkár hosszabb beszédben méltányolta az iparfelügyelők értékes munkálkodását és hivatkozva a pénzügyi nehézségekre, megígérte, hogy a bizottság álláspontját kellő helyen és módon érvényre juttatja.

Megsértett gyűlekezési szabadság. A székesfehérvári szocialdemokraták pünkösd vasárnap 1. „a tanítás helyzete és Magyarország kulturális viszonyai, 2. általános, titkos választói jog” napirenddel népgyűlést akartak tartani. A gyűlést annak rendje és módja szerint bejelentették a főkapitánynak, aki a gyűlést tudomásul is vette. A gyűlés bejelentői elvállalták a rend fenntartásáért a felelőséget, s ezzel az ügy rendben volt. Amde a székesfehérvári népszövetség igazgatójának, dr. Vass József kongregációs tanárnak nem tetszett a népgyűlés napirendje, s ezért a rendőrfőkapitány úján beadványt, illetve föllebbezést intézett a városi tanáshoz, ezer népszövetségi kongregalista nevében s kérte a szocialista népgyűlés megengedésének hatályon kívül való helyezését. A beadvány így végződik:

„Amennyiben a tekintetes Rendőrfőkapitányság, illetve Tekintetes Tanács nem volna hajlandó ezen föllebbezésnek helyt adni, tisztelettel bejelentem, hogy a szocialdemokrata népgyűlésen 600 népszövetségi taggal részt fogok venni. A népgyűlést a szocialdemokraták Székesfehérvár népe részére hirdetik. A nép eszerint tehát ott lesz a gyűlésen és meg fogja akadályozni azt, hogy idegen igazgatók Székesfehérvár népet legszentebb vallási és hazafias érzéseiben meggyalázzák.”

És a tanács azzal az indoklással, hogy a népgyűlés megtartása esetében a közrend és közbiztonság veszélyeztetésétől alaposan lehet tartani, hatályon kívül helyezte a rendőrfőkapitányi engedélyt és a betiltással szemben tizenöt nap alatt esu-

pán birtokon kívül van helye a föllebbezésnek a belügyminiszterhez. — A gyűlekezési szabadságnak ennél flagrantsabb megsértését képzelni sem lehet. Hiszen ilyen módon a szembenálló pártok minden népgyűlést megakadályozhatnának. Ha a székesfehérvári tanácsban és rendőrkapitányban nem volt elég erély és bátorság, hogy a klerikálisok gonosz orvítamásával szemben megvédje a gyűlekezési jogot s ha kell, karhatalommal tartsa fenn a közrendet a válelmenyszabadság fekete árulóival szemben, úgy akkor reméljük, hogy a miniszterelnök-belügyminiszter, aki megígérte hatalomra jutásakor a gyűlekezési jog liberális kezelését, e megbotránkoztató eset alkalmával szigorúan ki fogja tanítani a reakciós fehérváriakat a közsabadságok tiszteletére.

Az 1907-es zárszámadások. A képviselőház zárszámadási bizottsága gróf Wickenburg Márk elnöklésével ma délután az 1907. évi zárszámadás tárgyalását folytatta és dr. Várady Zsigmond előadása nyomán az igazságügyi tárcza zárszámadásait Nagy Sándornak a kuriai bírói állások gyors betöltésére vonatkozó felszólalása és Székely Ferencz igazságügyminiszternek erre és a kassai és aszói javítóintézeteknél előfordult tulkiadásokra vonatkozó felvilágosításai után egész terjedelmében jóváhagyta.

Négy mandátum.

Csaba, Szeged, Pozsony, Szucsány.

Kristóffy programbeszède.

Budapest, május 31.

Kristóffy József, a parasztpárt képviselője több híve kíséretében ma délután két órakor Békéscsabára érkezett. A vasutnál ezekre menő tömeg várta a jelöltet, aki lelkes fogadtatásban részesült. A hosszú menet élén Kristóffy négylovas hintóban ezután megindult a városba. A piac téren látogatott népgyűlés volt, amelyen mintegy ötezer ember volt jelen. Darabos János nyitotta meg a népgyűlést. Zelenyánszky Mihály, a parasztpárt nevében üdvözölte Kristóffy-t, aki hangos eljenzés és taps között lépett az emelvényre, hogy elmondja programbeszédét, amelyet mindvégig helyeslés kísér.

Kristóffy megköszönte a jelöltetésével beléje helyezett bizalmat és a fényes fogadtatást. Azért jött, mert hívták: rendelkezzenek vele, meghajlik a parasztpárt előtt. Előre tudta, hogy ha kilép a politikai porondra, ezért minden oldalról megtámadtatásban lesz része, ez azonban nem tartotta vissza, hiszen megszokta már, de nem követi ellenfelei példáját, akik őt vádolják hazárulással, holott az árulók ők voltak. Hazáruló Magyarországon mindenki, aki jogot és részt kíván a hazából. Őt talán azért mondják hazárulónak, mert odaállott a király és a nemzet közé, mert résztvett a kibontakozás munkájában és amikor a rozoga alkotmány, amelyért egy cseppet sem lelkesedik, vesztélyben forgott, odadobta személyét és testét, hogy azt megmentse. Az 1906. paktumban személyére vonatkozólag nem kötött ki más feltételt, csak azt, hogy a koalíció valósítsa meg az általános választói jogot. A koalíció vezetői azonban feláldozták elveiket a hatalomért. Bátran szemébe néz az ellene felhozott vádaknak. Az árulást nem ő, hanem azok követték el, akik eszerbenhagyták elveiket és a hatalomért Bécsbe szállították Szent István palástját. A nemzet vezetői maguk sem bíztak a nemzeti ellentállásban. Maga Kossuth és Andrássy is kifejezést adott ennek. Hazárulónak nevezik, mert az általános választói jogért küzd. A rezpirálás nélkül türi e vádat, tür minden sebet, melyet a választói jog csatájában kapott. Elismeri, hogy hazáruló oly értelemben, hogy a mai alkotmányt eltörölné és helyébe újat csinálna, amely a nép millióit magába fogadná. Kívánatos dolog, hogy a nép minden osztálya képviselve legyen a parlamentben. Mert a mai siralmas állapotok csak így változhatnak meg. Ma aránytalan az adózás, rossz a népoktatás, siralmas a közegészségügy, a közigazgatás állapota középkori. Az általános választói jog meg fogja törni az oligarchia hatalmát és ur, paraszt, gazdag és szegény egyforma lesz. Ha megválasztják, bemegegy a parlamentbe és mindenkiel szövetkeznek, aki általános választói jognak híve. Nem törölik vele, ha megbántják, megrágalmazzák. Ha a fényes országház kupolája rá is szakad, ő azt fogja mondani, amit Luther Márton mondott: „Itt állok, de nem tehetek másképp!” Csabán a társadalmi békét akarja megvalósítani, a parasztpártot országosan szer-

vezni kívánja és nem engedi, hogy Achim hívei elszéledjenek. Végül még törvénytiszeletre intette a népet és köszönetet mondott az egybegyűlteknak megjelenésükért.

Utána dr. Fényes Samu szólott nagy hatással, Kristóffy tiszteletére a parasztpárt az este fáklyamenetet rendezett.

Gróf Wenckheim József, akit mint a munkapárt jelöltjét vettek kombinációba, eddigelő még nem nyilatkozott, vajjon a jelöltséget elfogadja-e. A munkapárt központja hivatalosan senkit sem fog jelölteni.

A pénteki választási küzdelemben föltétlenül részt vesz Szegheő Gábor Justh-párti és Ursinyi János pártonkívüli függetlenségi jelölt.

A szegedi nemzeti munkapárt ma Jászay Géza apátplébános elnökletével értekezletet tartott, amelyen egyhangulag dr. Rósa Izsó kir. tanácsost, a nemzeti munkapárt és az ügyvédi kamara elnökét jelölték a szegedi első kerület képviselőjévé. — A központi választmány holnapi ülésén állapítja meg a választás napját, amely előreláthatólag június 16-án lesz. Rósa jelölését, akinek Szeged rekonstrukciója körül nagy érdemei vannak, az összes pártok megnyugvással fogadták. Az új-párt feloszlik és nem állit ellenjelöltet.

Pozsonyban holnap lesz a választás. Dr. Tauscher Béla, a munkapárt elnöke az egyedüli jelölt s így megválasztása egyhangu lesz.

Ugyancsak alkalmasint egyhangu választás lesz holnap Szucsányban is, ahol a munkapárt dr. Láng Mihályt kandidálta. A jelölt ma fejezte be körútját a kerületben, melynek minden községében nagy lelkesedéssel fogadták.

KÜLFÖLD.

Ausztria-Magyarország és Bulgária. Bécsből jelentik: A Fremdenblatt holnapi száma vezércikkét közöl a Szófiában ma aláírt konvenczióról, a melyekben Ausztria-Magyarország lemond azon kapitulációs jogairól, melyekkel eddig Bulgáriában bírt. A ma aláírt szerződésekben korlátlanul érvényre jut a szerződő felek teljes jogi egyenlőségének elve.

A panamázi osztrák-lengyel képviselők. Krakóból jelentik nekünk: Emlékeztetes, hogy a galicziai italmérési engedélyek kijárása miatt három képviselő, Paduch, Vionček és Fiedler csunya botrányba keveredett. Mind a három régi kerületeikben léptek fel. Paduch ma felhívást intézett a választókhoz és ez a választási szózat ritkítja párját. Így mentegeti a képviselőjelölt a panamáziást:

— Amit elkövettem, nem vétek, sőt érdemem. A zsidók annyi sokszor becsapják a parasztot, hogy megérdemlik s úgy kell nekik, hogy egyszer már paraszt is becsapja a zsidót. Kérlek titeket, polgártársak, szavazatok rám és válasszatok meg, különben koldusbotot vehetek kezembe.

Verekezés a török parlamentben. Konstantinápolyból jelentik: A kamarában a dohányjövedék folytatólagos tárgyalása során a képviselők között olyan nézeteltéréstámadt, hogy egymást tetteleg is inszultálták. Nagy zajban a kamara elvetette azt az indítványt, mely a kérdés azonnali megoldását javasolja. A szavazásnak ez az eredménye megfelel a kormány álláspontjának.

A francia állami népoktatás. Párisból jelentik: A francia közoktatásügyi miniszter május 29-én benyújtotta a kamarában az állami elemi népoktatás védelméről szóló törvényjavaslatot. A javaslat megokolásában a miniszter kifejti, hogy a katolikus egyház a szétválasztó törvény életléptetése óta a szülőkre és gyermekekre való befolyásával visszaélve, az állami elemi népoktatás megromlására tör. Minden igyekezetük arra irányul, hogy az iskolákban zavart támaszának, hogy az iskolák látogatását megakadályozzák és hogy a gyermekekben aláássák a fegyelmet és kötelességtudást. A javaslat mindössze egy szakaszból áll, amely 16 franktól 200 frankig terjedő pénzbírsággal és hat naptól két hónapig terjedő fogsággal bünteti azokat, akik ígérettel, ajándékokkal, erőszakkal, tettegességgel, fenyegetéssel és hatalmukkal visszaélve vagy más eszközökkel meggátolni igyekeznek azt, hogy az állami népoktatás megfelelően rendelkezésének. A

pörbe fogott egyének ellen nem a rendőrség, hanem a büntetőbírók ítélik.

Alkotmány oktroj utján, Frankfurtból jelentik: A „Frkf. Ztg.“ értesülése szerint Mecklenburg-Schwerin és Mecklenburg-Strelitz, ez a két német állam, amelyiknek még nincsen alkotmánya, az őszszel szintén belépnek az alkotmányos államok sorába. A két nagyhercegség kormánya ugyanis a nagyhercegekkel egyetértésben elhatározta, hogy október havában oktroj utján behozza az alkotmányt.

Demagóg-politika a Balkánon.

— Az albániai helyzet. —

Budapest, május 31.

Törökország és Montenegró immár kibékültek. Miklós montenegrói király már kilátásba helyezte, hogy nemsokára meglátogatja a szultánt és így az ellenfelek között szent a béke, anélkül, hogy ebben Oroszországnak szemmel láthatóan valami nagy része volna. És mégis közelfekvő a feltevés, mintha Oroszország erélyes közbelépésének lenne köszönhető a béke, amely a Balkánon lehet, hogy csak rövid időre helyreállt.

Az európai diplomácia irigylendő egykedvűséggel háritotta el magát az orosz-török konfliktusba való beavatkozási jogát. A diplomáciát legfeljebb az a feltűnő különbség érdekelte, amely az előre nyilvánosságra hozott brutális hangú orosz jegyzék és az orosz nagykövetség udvarias szóbeli közlése között volt. Feltűnt, hogy a majdnem góromba jegyzék után Csarikov milyen barátságos hangon kérte Törökországot a montenegrói határ elkerülésére és némely udvarokban ezt a hirtelen megváltozott hangot az orosz külügyminisztériumban uralkodó fejtelenségnek tulajdonították. De mindenhol egyetértettek abban, hogy Csarikov enyhe hangja a visszavonulást és az első lépés elhamarkodottságának beismerését jelenti.

Az ilyen feltevések könnyen hitet találhatnak. Az orosz diplomácia az utóbbi években a balkánpolitika körül olyan tévedésekbe esett, hogy most már elvárták azt, hogy a Balkán politikájában nem fog beavatkozni. De ez a beavatkozás beismerését jelenti az elmúlt tévedéseknek és arra enged következtetni, hogy Oroszország igyekszik a Balkánon követett politikáját megjavítani. Természetesen ez a feltevés lehetetlen volna akkor, ha még mindig Izvojszky állna az orosz ügyek élén. De Izvojszky már régen Párisban van, olyan semleges helyen, ahol az új orosz külpolitika útjait nem keresztezheti. Csak így eshetik meg, hogy az orosz külpolitika új utakra tér. Kezdetben úgy látszott, mintha az orosz diplomácia a kínai viszály felkeltésével helytelen ultra térne. Ez a kínai viszály megkötötte volna kezét a balkáni kérdésben. A német és osztrák-magyar diplomácia már már szerencsét kívánt Oroszország kínai akciójához, de erre Oroszország hamar álláspontot változtatott, a kínai viszály elesendősült és röviddel utána az orosz brodalom egy fenyegető jegyzékkel csapott le a balkáni államok közé.

De Csarikov barátságos hangja mégis visszavonulást jelentett. Ki hinné ezt. Mindenki, csak az nem, aki Oroszország balkáni politikáját ismeri. Mert a mi diplomatáink a Balkánon csak udvarokat és külügyi hivatalokat látnak és ezért a hangjuk erejét is az udvarokhoz és külügyi hivatalokhoz alkalmazzák. De egészen más az orosz-balkáni politika. Sokkal modernebb! Meglátja az udvarokon kívül a népet is és alapjában véve a demagógián alapul. De azért tekintettel van az udvarokra és diplomatákra is. Ez a két-kulacsos politika megmagyarázza, hogy mért volt az orosz diplomácia legutóbbi lépése a Balkánon olyan érthetetlen és hibásnak látszó.

Először a demagógia jutott szóhoz abban az erélyes hangú jegyzékben, amelyet előbb bátran szétvitatottak az egész világra, azután nem adták át, hanem a helyett Csarikov egy barátságos, udvarias, finom beszélgetést folytatott a török diplomáciával.

Éppen olyan volt, mint a közönséges népdemagógia, amely a választók előtt ordítva szidja a minisztert és mikor ezzel négy szemközt szemben áll, lojalitástól csepegő hangon kéri azokat a koncessziókat, amelyeket választóinak megígért. Ugyanígy tett Oroszország. Mindenekelőtt teleordította a balkáni népet fülét egy rettenetes jegyzékkel s aztán a legnagyobb udvariassággal tárgyalva a török kormányval, finoman, halkán, de következetesen keresztülvitte a maga akaratát. A cél elérése és Oroszország ismét, mint erős nagyhatalom áll a balkáni népek előtt.

Az albániai helyzetről érkezett táviratainkat itt adjuk:

Konstantinápoly, május 31.

Miklós montenegrói király még az idén meg fogja látogatni a szultánt. A látogatás idejét a szultánnak Macedóniából való visszaérkezése után fogják megállapítani.

London, május 31.

A „Standard“ Sebastopolból azt a jelentést kapta, hogy a fekete tengeri flottát mozgósították. Hogy mi a mozgósítás célja, nem tudják, de nem valószínű, hogy összefüggésben áll a Törökországhoz intézett legutóbbi fenyegető jegyzékkel.

Cettinje, május 31.

Issa Boljetinac albán főnök párthívei egyesültek Batu Szulejmán albán főnöknek a csapataival és Ipek és Djakova között megszállva tartják a magaslatoikat. Az egyesült sereg támadást tervez Dersani szerb-horvát kolostor ellen. A török csapatok főfegyverekkel elébe mentek az albán csapatoknak, melyek nyolczszáz fegyverrel rendelkeznek.

Róma, május 31.

A kamara ülésén Galli képviselő azon kérdésére, vajjon Olaszország csatlakozott-e Oroszországnak Törökországhoz intézett jegyzékéhez, Di Scales külügyi államtitkár kijelenti, hogy a jegyzékre csakis az emberiség érzése és a béke fenntartására irányuló óhaj adott okot. Egy határineidensről van szó, amely kizárólag Törökországot és Montenegrót érinti, mely két állam között ez ügyben barátságos eszmecsere folyt.

Konstantinápoly, május 31.

Dusevics montenegrói dandárparancsnok és Dretzun, a konstantinápolyi montenegrói követség volt vezetője 6 katonatiszttal és 8 hivatalnokkal Gussinjébe érkeztek, hogy a határineidensek ügyét megvizsgálják és további incidensek megakadályozását célzó intézkedéseket tegyenek.

Szalóniki, május 31.

A montenegróiak Momako közelében erődítményeket építenek és csapatokat küldenek oda. A török határparancsnok tiltakozott ez ellen, mert Momakot török területnek tekinti. A montenegrói határbiztos ennek ellenkezőjét állítja. A hatóságok megvizsgálják azt a hírt, mely szerint Nered és Florina között 10 embert meggyilkoltak volna.

TÁVIRATOK.

A mexikói anarchia.

Newyork, május 31.

A mexikói felkelő vezérek egyenlenségei miatt a helyzet az ország egyes részeiben rosszhírbodik. Így Oneravaca város közelében harc támadt Zapatai és Azundzo felkelő vezérek csapatai között, azért, mert Zapatai azt követelte Azundzótól, hogy a várost neki adja át és Azundzo ezt megtagadta. Figeroa, a felkelők főparancsnoka helyre akarta állítani a felkelő vezér közt a békét, ez azonban eddig nem sikerült. Duragoban is válságos a helyzet, mert ezt a várost Cabecillas vezérelte alatt független felkelők tartják megszállva, akik csak két millió pezaráért akarnak kivonulni. Chouilában teljes az anarchia. A városban múlt éjjel nagy harcok folytak, amelyekben negyven embert megöltek és sok üzletet, köz- és magánépületet kifosztottak. A várost, melyet a felkelők felgyújtottak, a teljes pusztulás fenyegeti.

Newyork, május 31.

El Pasoban a rendőrség letartóztatott két embert: a francia Dániel de Villierst és az amo-

rikai Dunnt, mert rájuk bizonyult, hogy Madero ellen összeesküvést készítettek elő. De Villiers állítólag ötvenezer dollárral meg akarta vesztegetni Ben Viljoen tábornokot, a volt híres bur vezért (akiről tévesen azt jelentették, hogy Juarez ostrománál elesett), hogy Orozco főfelkelővel együtt támaszszanak ellenforradalmat Madero ellen. Az összeesküvők ugyanis mindenképpen, ha kellett, esetleg gyilkossággal is, meg akarták akadályozni Maderot abban, hogy Mexikó Citybe eljuthasson. Az összeesküvés a científico-pártból indult ki. A letartóztatott két összeesküvő harmadik társát, a mexikói Cadenát szabadon hagyták, mert ő volt az, aki Madero előtt fölfedezte az összeesküvést és ezáltal megakadályozta annak végrehajtását.

Las Palmas, május 31.

A zavargások tegnap este ismét megkezdődtek. A tömeg megkísérelte, hogy több középületet megtámadjon. A polgári gárda kénytelen volt fegyverhez nyulni, hogy a tömeget szétűzze. A tüntetők többször löttek. Még nem tudni, vajjon sebesülések történtek-e.

Bonyodalmak Marokkó miatt.

Páris, május 31.

Egyre jobban kiderül, hogy nagy hiba volt Delcassénak a kabinetbe való meghívása, nem annyira a külső politikára való tekintettel, mint inkább a belső politikára való egészségtelen befolyása miatt. Delcassé a minap nagyon éles támadást intézett Cruppy külügyminiszter ellen, akinek nem tudja megbocsátani, hogy felelősségének tudatában önálló politikát csinál. A Figaro mai számában elmond egy incidenset, amely a miniszteri tanácsban történt s amely ugy Franciaország, mint a külföld politikai világában a legnagyobb feltűnést fogja kelteni.

Delcassé ezen a miniszteri tanácskozáson egészen váratlanul rendkívül élesen megtámadta Cruppyt oly dolgok miatt, amelyek Delcassé politikájának logikai következményei, mert minden kellemetlenség, amely Franciaországot az utóbbi időben érte, e híres miniszter marokkói politikájából eredtek, amely Franciaországot majdnem hábruba sodorta. Delcassé a miniszteri tanácsban kijelentette, hogy fölösleges dolog volt oly korán csapatokat Fezbe küldeni s Franciaországnak ezzel kellemetlenséget szerezni. Fezt sohasem ostromolták a marokkói felkelők oly erősen, ahogyan az ujságok irták, azután az eleséghiány sohasem volt akkora, hogy a csapatok előrenyomulását meg tudta volna akadályozni. Delcassé előadását, amelyet okiratok fölvételével támogatott, nagy mozgás követte, de ez a mozgás azonnal lecsillapodott, amikor az egyik miniszter kijelentette, hogy Delcassé az egyik jelentésnek egy mondatát kihagyta és pedig oly mondatát, amely a jelentés egész értelmét megváltoztatja. Ebben a mondatban az egyik hajóparancsnok keservesen panaszkodik amiatt, hogy Fezzel nem tud közvetlen összeköttetést létrehozni, de hozzáteszi, hogy semmit sem tud arról, ami Marokkóban történik és hogy csak azt tudja, amit matrózainak jelentenek s hogy ezek a hírek minden ellenőrzés nélkül szükkölködnek. Ezt a mondatot Delcassé nem olvasta föl s így Cruppy ellen intézett támadása teljesen alaptalan.

Mit képzelünk egy miniszterről, kérdezi a Figaro, aki megtámadja miniszter társait, amikor elvőkük betegen fekszik? Delcassé megragad minden alkalmat, hogy ellene dolgozzék ama kormány marokkói politikájának, amelynek ő is tagja, mert attól fél, hogy előbb-utóbb ki fognak derülni azok a nagy hibák, amelyeket éppen ő követett el. Ehhez járul még az is, hogy Delcassét titkos kötelezettségek feszélyezik, amelyeket meg gondolatlanul Spanyolországgal szemben elvállalt, amikor még külügyminiszter volt. A titkos megállapodások szerinti szövegét Spanyolországban csak két ember ismeri, Franciaországban pedig senki sem tudja azoknak pontos kifejezéseit, ámátor Delcassé velük Franciaországot lekötötte.

Madrid, május 31.

Spanyolország féltékeny szemmel nézi Franciaország marokkói akcióját. Most, hogy Moinier tábornok csapatai szerencsésen bevonultak Fezbe a spanyol közvélemény figyelmézeteti a francziákat,

hogy egymagukban nem végezhetnek el mindent Marokkóban. Azzal, hogy csapatai Fezbo értek, vállalkozásuk még befejezve nincs, hanem tulajdonképpen csak most kezdődik. Jelenleg a berberék a learatott termés behordásával vannak elfoglalva, két hét múlva, vagy egy hónap múlva azonban ráérnek és akkor igen könnyen *kitörhet a szent háború az idegen tolatkodó ellen*, annyival is inkább mert hatalmas szövetségásra számítanak, a Szahara felől süvítő szirokkóra. A spanyolok kíváncsian várják, vajjon Franciaországnak nem lesz-e az ellen kifogása, hogy ha a berberék csakugyan fellázadnak, hogy ők meg Marokkó északi részén vállalhassák magukra a „kulturfeladatot”. Spanyolországnak szüksége van arra a területre, hogy megvárthassa a Délamerikába kivándorló polgárait. A spanyol lapok nem riadnak vissza a fenyegetéstől sem és azt mondják, Franciaországnak jó lesz megmondania, hogy bármely pillanatban 1.400.000 embert állíthat csatasorba.

Páris, május 31.

A Havas-ügynökség jelenti: A *Figaro* jelentéseivel szemben megállapítható, hogy Marokkót illetően a kormány tagjai között egy pillanattal sem állott fenn nézeteltérések.

EGYHÁZAK.

— (A kalocsai érsek beiktatása.) Kalocsáról jelentik: Dr. Csernoch János, újonnan kinevezett kalocsai érsek holnapi beiktatási ünnepségeit megelőzően ma, a jezsuiták vezetése alatt álló intézet tanulóifjúsága hódoló ünnepséget rendezett. Székfoglalója alkalmából az új érsek több jótékony adományt osztott szét. Az érsek ma fogadta a kalocsai helyi hatóságok és különböző testületek küldöttségeit is. Kalocsa község nevében Csernus József főjegyző üdvözölte az új főpásztort, az állami hivatalok küldöttsége nevében pedig Bajzárth János törvényszéki elnök. A beiktatás alkalmából az egész város fel van lobogóva. Ma este az egész városban nagy kivilágítás volt.

— (A karlócazi szerb kongresszus.) Karlócazról jelentik: Dr. Peles Dusan alelnök 11 órakor megnyitotta a kongresszus ülését. *Kliczin* Mita (radikális) sürgősségi indítványt nyújt be, amelyben felvilágosítást kér, hogy a kongresszusi választmány a pápi dotációra és a nyugdíjra vonatkozó törvénytervezeteken kívül milyen más tervezeteket készített még és hogy, amint azt a múlt évi kongresszusban a kongresszusi többség hangoztatta, kapott-e garanciát a hozandó törvénytervezetek megerősítésére? *Anacevics* Váza (önálló-zárti) a kongresszusi választmány nevében kijelenti, hogy a választmány megszerkesztette a szerb lelkészek nyugdíjára és dotációjára, továbbá a tanítók dotációjára és iskolákra vonatkozó törvénytervezeteket, amelyet a kongresszusnak tárgyalásra már föl is terjesztett. A kongresszusi választmányának szándékában volt a szerb autonómiát véglegesen rendezni s e végtől előkészítette az egyházi-üzségekre, valamint az egyházmegyékre vonatkozó törvénytervezeteket is; a végleges rendezéshez azonban az összes hivatalos faktorok, úgy mint a kongresszus hierarchia és az államhatalom egyöntetű közreműködése hiányzott. Ha a kongresszus ülésének tartama alatt meggyőződik az egyöntetű közreműködésről, a kongresszusi választmány meg fogja tenni az autonómia végleges rendezésére vonatkozó szükséges teendőket. *Kliczin* a választmány tudomásul veszi. Ezután áttérnek a számvizsgáló-bizottságnak a szerb zárdák 1909. évi számadásaira vonatkozó jelentés tárgyalására. *Pelveries* Nilola előadó kijelenti, minthogy a régi kongresszusi választmány a zárdai vagyonnal törvénytelenül és lelkiismeretlenül gazdálkodott, a számvizsgáló-bizottság nevében indítványozza, hogy utasítsa az ötös bizottságot, hogy 8 nap alatt tegyen konkrét indítványt a számadásokra nézve. Dr. *Radivojevic* Jovan (radikális) indítványozza, hogy az ötös bizottságban a kisebbség részéről is két tag küldessék ki. Többek felszólalása után a kongresszus többsége a következő határozatot hozta: „Minthogy a számvizsgáló-bizottság megállapította, hogy a zárdai vagyon lelkiismeretlenül és törvénytelenül kezeltetett, a kongresszus elhatározza, hogy az összes erre vonatkozó iratok egy ötös bizottsághoz utaltassanak át azzal, hogy a bizottsághoz képest hallgassa meg a régi kongresszusi választmány egyes tagjait is és hogy 14 napi határidő alatt ezen ügyben a kongresszusnak jelentést és konkrét indítványt tegyen, továbbá felhívandó a kongresszusi választmány, hogy azonnal fogantatassa a vizsgálatot abban az irányban, hogy a számadásokra vonatkozó hiányzó iratok hova tűnhettek el és ha megállapítja, hogy az iratok eltűnésében valamely autonómiai hivatalnok részes, úgy azt nyomban bocsássa el a szolgálatból.”

A következő ülés az ünnepekre való tekintettel hétfőn délelőtt lesz.

— (Az ideai katolikus nagygyűlés.) Az Orsz. Kath. Szövetség igazgatósága ma délután ülést tartott, amelyen dr. *Hindy* Zoltán ügyvezető igazgató indítványára elhatározták, hogy a XI. katolikus nagygyűlést Budapesten fogják megtartani, november hó 12—14. napjain. A nagygyűlés előkészítő bizottságába beválasztottak: *Giesswein* Sándor, *Ernszt* Sándor, *Hindy* Zoltán, *Mihályfy* Ákos, *Várady* L. Árpád, *Zlinszky* János, *Zsembery* István és *Szebeny* Antal. Ezután *Zsembery* István alelnök beszámolt a hitelszövetkezetek szervezésének eredményéről. Az igazgatóság a további lépések megtételével az elnökséget bizta meg.

A nyájas öreg

és

a jelölt.

— Jelenet a középkorból. —

(Alacsony, bolthajtásos terem, amely két kis ablakon kap némi világot. A teremben vörös posztóval bevont dobogó ezen asztal gyertyákkal, feszülettel. A terem sarkában kintópád, csigás latorja, fűthető vaskereszt, hüvelykzsorító, frissen keményített spanyolgallér, vasciszma a lá Torquemada, apróbb-nagyobb nyársak és ehhez hasonló nyájas tárgyak. A dobogó mellett két pirosruhás, álarcos alak, a dobogón egy nyájas tekintetű öreg ur. Intésére álarcos pibékek egy sápadt fiatalembert vonsoznak a terembe.)

A nyájas öreg: Jelölt ur, vizsgára jelentkezett? A jelölt (verejtékezve): Igen... kéremalásan...

A nyájas öreg (kedvesen): Jól elkészült, édes fiam...?

A jelölt (ámuldozik): Azt hiszem... gondolom... kegyelmes ur...?

A nyájas öreg: Akkor ne féljen, édes fiam... Maga orvos akar lenni, drága gyermekem, az orvosnak pedig komolyan kell tudnia... Ezt belátja, ugye?

A jelölt: Kegyelmes ur, levegőre szeretnék menni...

A nyájas öreg: Ne drukkoljon, nincs semmi oka... Kezdjük a vizsgát...

A nyájas öreg int, mire a pibékek megragadják a jelöltet és a kintópádra feszítik. Azután egy vasrudat fehér izzóra hevitenek és bedugják a jelölt szájába. Ezzel a fordított britanikával a szájában tíz percig fekszik a jelölt. Ezalatt megolvadt az ölöm, amelyet lassan a hasára öntenek, ugyanakkor meggyújtják kátrányba dugott lábait. A jelölt felhott.

A nyájas öreg: Mondja meg fiam, mi a szív? A jelölt (fölnyitja szemét, felelni akar, de a vasrudtól nem tud).

A nyájas öreg: Ejnye, édes gyermekem, ilyen könnyű kérdésre se tud felelni? Gondolkozzék nyugodtan.

Az öreg ur intésére egy hegyes nyársat lassu forgással a jelöltbe srófoltak. Ugyanakkor a jelölt fejét szükíthető sisakba rakják és a fejet enyhe szorítással csucosra formálják. A jelölt koponyája megreped, a csontok halk ropogással törnek össze.

A nyájas öreg: Mondja meg fiatal barátom: mi a vese? Ez csak igazán könnyű kérdés és adok hozzá öt percet, hogy nyugodtan gondolkozhassék.

A pibékek adott jelre apró zászlókat szurnak a jelöltbe. Minden öt centiméternyire jut egy kis zászló. A jelölt olyan, mintha a német császárt várná.

A jelölt (utolsót sóhajt): Édes anyám... (meghal).

A nyájas öreg: Ejnye, ejnye, hát erre a kérdésre se tud felelni...? fiam, fiam, ez szomorú, no de nem baj, az én szívem vajból van... Átengedem, de azután pótolja a mulasztásokat...

A holttestet kiviszik, a szelid öreg mosolyog: megbocsátással gondol azokra a hírlapokra, amelyek kegyetlen vizsgáztatása miatt támadják.

Ray.

Kina közegészségügye.

— Kina pavillon a drezdai kiállításon. —

— Saját levelezőnkől. —

Drezda, május 28.

A művelt Nyugat civilizált államainak együttes tevékenységének kiállításán Kina sem akart hiányozni és saját intézményeit öhajította bemutatni a Nyugatnak.

Mielőtt a kínai kiállítás tárgyalásába bocsátkozom, megemlítem, hogy sikerült C. C. Changtól, a kínai kormány képviselőjétől a kiállítás létrejöttéről és annak berendezéséről néhány adatot és felvilágosítást nyernem.

A kínai kormány már régidő óta a legnagyobb erőmegfeszítéssel dolgozik azon, hogy az európai modern hygienikus berendezések Kinában is otthoniasakká váljanak és épp ezért arra határozta el magát, hogy, jöjjék a kínai hygienikus intézmények az európai követelményeknek és felfogásnak nem minden tekintetben felelnek meg, mégis részt vegyen egy nagy nemzetközi kiállításon és annak keretében bemutassa mindazt, amit Kina ötezer éves kultúrája alatt hygienikus téren elért és ennek alapján minden lehető újítást e téren Kinába bevezessen.

Hogy a közönség minden tekintetben legalább halvány képet nyerjen egy kínai házról, a pavillont teljesen kínai stílusban építették, t. i. teljesen fából, villa alakjában, nagy tornáccsal, igen sok aprólékos díszítéssel. A pavillon mellett pedig Kina egyik híres látványosságának, egy pagodának hű mását látjuk.

A kiállított tárgyakat tíz csoportba osztva helyezték el.

Az első csoport a történelmi kiállítás. Fényképek alakjában láthatók a régi Kina hatalmas falai és a XI. és XII. század csatornázási műve léte, továbbá híres, régi iskolákból kikerült tudományos művek, melyeknek szerzői még Konfuciusz híveihez tartoztak. E művek legnagyobb része, miután kínai felfogás szerint az erkölcsstan is a hygienia köréhez tartozik, az ethika alapelveit tárgyalja. Ezenkívül a modern irány egyes képviselőinek orvosi munkái is itt vannak kiállítva.

A második csoport a lakások és városok kérdésével foglalkozik. Ide tartozik mindaz, ami a városok és lakások belső berendezését illeti. Különösen szembetűnő, hogy a kínaiak óriási kertekkel veszik körül mind magán-, mind nyilvános épületeiket. Az ugynevezett „Tientsini nagy kert” teljesen modern benyomást kelt az emberben, amelyben európai stílusú házak is láthatók.

A harmadik csoport a kínai konyha titkait tárja fel a táplálkozás keretében. Főszerepet itt az ugynevezett „Soya-bab” játszik. A Soya-bab, mint egy kínai közmondás tartja, „A szegény ember csont nélküli hústápláléka.” Hihetetlen, hogy hányféle formában dolgozzák fel ezt az edelét; kezdve az alapformától, főzeléktől egészen a „Soya-tej”-ig, amely alakban a csecsemők tápanyaga. Az edeledek nagy része természetesen az európai emberben inkább undort, mint étvágyat kelt, így például cserebogár-pástétom, bálnauszony leves stb.

Az alkoholelles italok sorában különösen a legkülönbözőbb fajtájú tea látható. Ez a tea azonban nem azonos a mi fogalmaink szerinti teával, inkább egy híg szürkészínű lőty.

A negyedik csoport a ruházatkodást illeti. Ebben aztán igazán páratlan nagyot produkálnak a kis sárga emberkék. Csodásnál csodásabb brokát és egyéb selyem hímzésű kelmékből készült ruhadarabok fekszenek a szekrényekben; azonkívül az ismert kínai faczipók láthatók a legkülönfélébb kivitelben. Ezy szekrényben kínai katonai egyenruhákat helyeztek el, amelyek különösen gazdag aranyujtásukkal tűnnek fel.

Az ötödik csoport a testápolást és a szellemi szórakozást mutatja be, hihetetlen mennyiségű illatszert, füstölőt, festéket és pipereeszközök alakjában. Néhány pazar kiviteli hárfá a kínai ember szórakozását jelképezi.

A hatodik, hetedik és kilencedik csoport kínai

nyelven irt orvosi műveket ölel fel, míg a nyolczadik és tizedik csoportban a kínai közlekedési viszonyokkal és újabb, a nyilvános erkölcsök megjavításával foglalkozó rendeletekkel, különösen az ópiumszívás és a lábak megcsönkítésének megszüntetését illetőleg ismerkedünk meg.

Rövid vonásokkal vázoltam a kínai állampavillont. Végeredményként egészen szembevetendő, hogy tulajdonképpen mily kevés hygienikus intézménye van a nemzletnek. Ez káros következményeivel, fájdalmat, lépten-nyomon nyilvánul, mert csak ezzel magyarázható a Kinában újabban felérett pestisjárvány. Remélhetőleg a mostani nemzetközi hygienikus kiállítás éreztetni fogja a hatását, amennyiben sok újabb hygienikus intézmény bevezetésére fog Kinában szolgálni.

Eloch Róbert.

Romboló zápor.

— Káros felhőszakadások — áradások. —

Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 31.

A múlt héten hirtelen beköszöntött nyári forróság előfutárja volt annak az időváltozásnak, melynek jelenségeknél tegnapelőtti időnként eső szakadt. Az esőzés csak mára fordult erőssé és tartóssá, úgy hogy a fővárosban, a vidéken és külföldön egyaránt nagy károkat okozott. A lehullott vízmennyiség arra keresett szabad utat, ahol talált és pincek, lakások, áruházak adták meg a bőséges esőzés árát. A zivatar a telefon és távirószekrényekben is zavart okozott, s a külföldi hírszolgálat is csak részben volt lebonyolítható.

Mindaddig, míg a délről északra vonuló és az egyenlőtlen meleg elosztódásból származó esőzés tartott, az időváltozás ment volt a veszedelmességétől. S ez az irányzatú eső hullott hat óra délutánig, amikor is hirtelen megfordult az esőzés és délkeletről északnyugatra felé irányzattal teljes folytonossággal ömlött a víz az ég csatornáiból. Éjszaka 11 óra lett, mire megjelent az első csillag az égen s az eső elállott. Ezalatt pedig a fővárosba seregestől kérték az emberek a tűzoltóság segítségét.

Ez esőzésekről s az okozott károkról a következő tudósításaink közölnek kimerítő részleteket:

A fővárosban.

A tegnap este és éjszakai esőzések után Budapest borus napra ébredt. Komor felhők takarták az eget, de a melegen süttő napfényt utat tört a felhőfoslányok között, úgy, hogy délig tartott a küzdelem a forró égtest és az esőfelhők között, míg végre beborult az ég kárpitja és délelőtt megeredt az eső. Eleinte csak szemétként esett, majd mind sűrűbbre váltott. A kis szüneteket négy óra után zápor váltotta fel s hat óra körül mintha vízszinórok kötötték volna össze a földet az éggel, úgy ömlött a víz.

Az eső porzott az utcán és szennyes áradatban hömpölygött tova. A csatornák nem bírták meg a roppant víztömeget és sok helyen esőrepedés állott elő. A tűzoltók telefonja folyton csengett, a legkülönbözőbb vidékekről kértek segítséget, amely abból állott, hogy felszerelt szivattyút becsátottak a megszorultak rendelkezésére. A tűzoltóságban azonban csak 42 szivattyuja van, viszont 65 helyen kértek segítséget gyors egymásutánban. Úgy, hogy egyik-másik helyen várni kellett, míg a szivattyu megérkezik.

A víz pincekbe, lakásokba ömlött be, de emberéletben sehol sem esett kár. A bajok Budán kezdődtek, ahol a Sósfürdő táján árvíz közepébe került az Átlós-úti Kudelka-féle házcsoport. Nehány száz munkás dolgozott azon, hogy a víznek lefutást vágjanak. A pincekbe a vizet kiszivattyúzták. A környékbeli lakosságot jól nélkül felhárította a hatóságok könnyelműsége és nem-törődőmsége, hogy a tíz négyemeletes házcsoport környéke ennyire elhanyagolt állapotban van. Sem rendes ut, sem gondozott járást, csatorna — szóval olyan állapotok, amiket egy valamirevaló vidéki mezőváros előjárósága sem tűrne meg. Még szerencse, hogy a munkások délig dolgoztak a víz elvezetésén, különben a délutáni esőzések katasztrófális jellegű bajokat idézhetett volna elő az Átlós-úton.

A Bálvány-utca 14—16. szám alatt nagy hatemeletes ház épül. Az eső felmosta az aszfaltot és a magas épületek támasztékait, úgy hogy az arrajárás veszedelmessé váltott. A rendőrség beszüntette

a villamosközlekedést, az utczerészt elzárta és senkit sem engedett keresztül, nehogy valamelyik épületoszlop ledőlése bajt okozzon.

A Párisi Áruház Andrassy-uti helyiségének pincelejárata nagy tömegben zudult le a víz. Végig a lépcsőkön, le az áruaktárakba, ahol nagy pusztításokat vitt véghez. A raktárnok még idejében kimenekülhettek. Az áruk megmentésére gondolni sem lehetett. A személyzet szivattyút kért a tűzoltóságtól és hosszas munkába került, míg a vizet úgy, ahogy eltávolíthatták.

A Tompa-utca 5. számú földszintes ház udvarán térdig erő víztömeg kavargott. A lakások egyszerűen megteltek vízzel, mert a szűk vízvezetősatorna nem tudta elnyelni a meggyülemlt áradatot. Egyszerre aztán a kövezet végtől-végig beomlott és az udvar beszakadt. Ez volt a szerencse, mert így a víz utat nyert s miután betekintett a lakásokba, megfogatkozva elfolyt a szakadékokba.

A Konti-utca 5. számú ház pinczejében olyan alámosásokat csinált az esővíz, hogy a falak megrepedeztek és a talaj sülyedni kezdett. A mérnöki hivatal a lakók kilakoltatását rendelte el.

A Rákóczi-ut Palace-szállónál csatornaesőrepedés keletkezett. A víz befolyt a Csokonay-utca felőli pincekorosmába s ott derékig erő viz várt kiszivattyúzásra.

Az Athenaeum- és a Journal-palota nyomdápinczejében a gépek voltak veszedelmében. Az utcáról valósságos vizes eső ömlött be. Kétórás munka után kiszivattyúzták a vizet.

A Bristol-szálloda, Anker-palota hasonlóban részesült. Nagyobb kára volt a Király-áruháznak és a Phönix fémáruháznak, amely helyeken a víz nagy károkat okozott az árukban.

Csőrepedések, alámosások, pincebeömlések voltak a következő házakban:

Dob-utca 71, Dob-utca 35, Mester-utca 10, Márton-utca 6, Izabella-utca 23, Ovoda-utca 27, Ovoda-utca 9, Rottenbiller-utca 24, Tüzér-utca 42, Muzeum-körút 13, Beresényi-u. 22, Aradi-u. 45, Mátyás-tér 3, Garai-u. 20, Eötvös-u. 45, Eötvös-u. 48, Wesselényi-utca 17, Wesselényi-utca 56, Wesselényi-utca 57, Wesselényi-utca 60, Mária-utca 56, Gólya-utca 27, Csáky-utca 15, Baross-utca 8, Soroksári-utca 86, Felsőerdősor-utca 8, Felsőerdősor-utca 20, Hernád-utca 21, Aréna-ut 52, Vörösmarty-utca 61, Vörösmarty-utca 52, Nefejeis-utca 39, Szerecsen-utca 1, Csengery-utca 18, Szondy-utca 45, Kazinczy-utca 10, Molnár-utca 40, Hunyadi-utca 45, Hársfa-utca 40, Liget-tér 2, Munkácsy-utca 16, Orczy-ut 31, Király-utca 14, Rákóczi-ut 38, Róza-utca 8, Jósika-utca 2, Népszínház-utca 23, Aggteleky-utca 17, Nap-utca 25, Gát-utca 4, Hársfa-utca 28, Mosony-utca 6, Dob-utca 8, Magdolna-utca 6, Baross-tér 4, Bérkocsis-utca 29, Dembinszky-utca 48.

Mindezek a helyeken a bejelentések egymásutánja szerint úgy intézkedett a rendőrség, hogy a tűzoltóság, mérnöki hivatal és a vízügyigazgatóság tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Nagyobbstíli beavatkozásra szükség nem volt. A lakások, különösen a Molnár-u. 40 és Peterdy-utca 18. számú házakban rongálódtak meg. A Podmaniczky-utca 62. számú házban a postahivatalba ment be a víz, amely nem kímélte az elegáns Gerbeaudot sem, bevonult a Csaba-utca 25. szám alatti konzervgyárba és elárasztotta az Izr. Siketnémák Intézetének pinczejét is.

A Práter-utczában a 46. számú házon kívül baj volt a 41. számú házban is. A pinczeben levő gőzmosodába patakzott a víz. Nyolcz leány dolgozott benne, akik a félelemtől nem tudtak menekülni. A víz már derekig ért, amikor a tűzoltók megjelentek és az utca felőli ablakokon át mentették ki a didergő leányokat. Ez volt az egyetlen komoly eset. A többi számos és említett esetben a szivattyúk teljesítették kötelességüket és az ijedségen kívül más baj nem fordult elő.

A központi meteorológiai intézet jelentése szerint a legutóbbi 24 óra folyamán a következő helyeken volt eső, nagyrészt zivatarral: Aknaszlatina, Ungvár, Késmárk, Losonc, Rajeczfürdő, Nagytágyos, Pécs, Dobogókő, Orosháza, Orsova, Huszt, Munkács, Beszkid, Mezőlaborez, Bártfa, Pohorella, Zélyom, Stubnyafürdő, Znióvár, Csáca, Nagy-Bittse, Vágújhely, Aranyosmarót, Győr, Pápa, Veszprém, Püspökladány, Margitta, Eger, Kaposvár, Debreczen, Tiszoloz, Vágbeszterce, Nagypöny, Zsarnóca, Balassagyarmat, Nagyszécsény, Salgótarján, Mór, Muraszombat, Komlósd, Hőgyész, Szabadka, Ogyalla (zivatar kevés jéggel), Tátrafüred, Selmezbánya, Malacska, Eszék, Kiskartal, Eresi, Szentgotthárd, Paks, Siófok, Halas, Békéscsaba, Csáktornya, Kecskemét, Nagykanizsa, Tokaj, Izsák, Valkány, Nyiregyháza, Szentcs, Budapest, Terezal, Komárom, Rózsahegy, Korpona, Perbenyik, Tiszafüred, Szolnok.

A vidéken.

Csongrádról jelentik, hogy ma délután öt órakor nagy vihar vonult végig a határon. Husz percig eseresznye nagyságu jég esett, amely mindenütt

merre elvonult a nagy vihar, óriási kárt okozott a természetben. A gyümölcsösöket teljesen elverte a nagy jégeső. Előző napokon nagy meleg volt, most a levegő teljesen lehűlt s viharos szél uralkodik mindenfelé az egész környéken.

Nagykanizsán ma délután fél órán át felhőszakadászerű zivatar volt. Az utcákon negyedméter magas víz állott, amely a házakba is behatolt. A forgalom megakadt.

UJDONSÁGOK.

A magánfigyelés problémája.

Sok furcsa, bonyolult és súlyos kérdés került már a magyar bíróság elé, de súlyosabb és furcsább aligha mint az, amelylyel nem-sokára foglalkozik majd a budapesti büntető törvényszék. Egy úri asszony följelentést tett egy budapesti magán-detektív ellen, mert az minden lépését ellenőrizte; akárhová ment, a sarkában volt, vigyázott rá, sőt a házmesterek meglehetősen nagy summát ígért, ha az értesíti őt valamiről. Arról ugyanis, ha a férfilatogatót fogad a lakásán az illető hölgy.

Mivelhogy ezt a föltevést magában is diffamáló dolognak tartja az urhölgy, ennek folytán becsületsértés czimén tett följelentést a magán-detektív ellen. A törvényszéknek tehát döntenie kell arról, hogy becsületsértés-e a megfigyeltetés, vagy nem?

Ezt a problémát még nem vitte soha senki a törvényszék elé. S akárhogy, akármilyen oldalról nézzük, vizsgáljuk, kutatjuk a doigot, nem tudjuk, hogy a büntetendő cselekmények közé tartozik-e, vagy sem?

A hatósági megfigyelés a természetesen dolgok közé tartozik. Ha a rendőrségnek gyanuja van valakire, hogy része volt valamely bűntényben, vagy gyanuja van arra, hogy megszőkik, akkor persze törvényes módon jár el, ha az illető egyént megfigyelteti külön e czélra kirendelt detektívek által. Aki ez ellen remonstrálna, annak egyszerűen a szeme közé nevetnének.

Vannak más természetű kutató intézetek is, amelyek arra valók, hogy kérdezőkódésekre díjazás fejében kutassák ki és adjanak felvilágosítást az illetők bonításáról. A kereskedelmi világ ilyen tudakozó irodák nélkül el sem képzelhető. A kereskedőnek tudnia kell, kivel van dolga, kinek milyen és mekkora hitelt adhasson. Bankok, pénzintézetek, nagyobb cégek, iparvállalatok a legvitalisabb érdekeikben volnának veszélyeztetve, ha ilyen tudakozó irodák koncezzsóját megvonnák.

De más kérdés, hogy mily morális megítélés alá esik az, ha magánemberek és nem hatóságok valamely úri asszony magánéletét akarják ellenőrizni, hogy olyan cselekményeken kapják őket tetten, amelyek a társaságban diffamálhatják az illető nőt, noha ezeket a cselekményeket a törvény nem tiltja, annál kevésbé üldözi. Lehet ezt esetleg úgy is felfogni, hogy a magán-detektív az illető úri asszonyt a személyes szabadságának sérti, vagy molesztálja. De lehet úgy is felfogni, hogy a magán-detektív van korlátozva a személyes szabadságában, ha megtiltják neki a megfigyelést. Minden ember azt figyeli meg, ami neki tetszik; azt nézi, amit, vagy akit akar nézni és odamegy, ahová menni akar, tekintet nélkül arra, hogy kényelmetlen-e ez valakinek, vagy sem.

Látható, hogy a probléma megoldása nem olyan egyszerű, mint amilyennek első pillantásra látszik. Nincs is hivatta senki sem arra, hogy döntő véleményt mondjon erről a kérdérről. Csakis kizárólag a büntető törvényszék van erre hivatta. És éppen ezért méltán kíváncsi lehet mindenki arra, hogy mily itéletet mond ebben az ügyben a törvényszék.

(t.)

NAPIREND. Naptár: csütörtök, június 1. —

Róm. kath.: Jusztin. — Prot.: Irnák. — Görög-orosz: május 19. Jézus menyb. — Zsidó: Szivan 5. — A nap kel reggel 4 óra 8 perczkor, nyugszik este 7 óra 47 perczkor. — A hold kel reggel 8 óra 11 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor.

A miniszterelnök mint belügyminiszter fogad a belügyminisztériumban délután 5 órakor.

Az igazságügyminiszter fogad délelőtt 12 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor.

A kereskedelemügyi államtitkár fogad délelőtt 12—2 óráig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Petőfi-almanachok kisorsolása a Petőfi-házban (Bajza-utca 21.) délután 5 órakor. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, keddi kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kiglyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalomban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — V. Csoportos kiállítás a Művészklubban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **Holnap utazik a király.** Az uralkodó gödöllői tartózkodása holnap, majdnem négy heti ott időzés után véget ér. A király, aki május hatodika óta lakott a gödöllői kastélyban, kezdetben még érezte annak a katarrusnak következményeit, amelyben röviddel Bécsből való elutazása előtt szenvedett. A katarrus könnyű természetű következményei azonban teljesen elmúltak, a köhögés tökéletesen megszűnt és a rekedtség is, amely előbb hosszabb beszéletek után mutatkozott, teljesen elmúlt. A király hangja tiszta, színe friss és szubjektív érzése kitünő. A jó vidéki levegő, amelyen a király legutóbb naponta több órát töltött, egészségének nagyon javára vált. A király gödöllői tartózkodásával igen meg van elégedve és erre meg is van minden ok, mert a tiszta vidéki levegőn való tartózkodás az orvosok várákozása szerint teljesen helyreállította a király egészségét. Azok az államférfiak, akiknek a legutóbbi napokban alkalmuk volt, hogy a királynál megjelenjenek, csodálják szellemi frissességét és pompás kedvét. A király gödöllői időzése alatt is minden eléje terjesztett állami ügyet gyorsan és pontosan elintézték és naponta egész sor fontos intézkedést tett. Tervben van vége, hogy a király késő ősszel hosszabb ideig fog tartózkodni a budai királyi várban. Az elutazásra már minden előkészületet megtettek. Az udvari vonat pontban egy órakor indul a gödöllői pályaudvarról. Az uton, amerre a király fogatja a királyi várteremhez halad, az iskolák növendékei fognak sorfalat állani, a hivatalfők pedig a peronon jelennek meg az elutazásnál. Az udvari különvonatot a „Királyváltón” Palota-Ujpest állomásnak irányítják s onnan a marheggi vonalon Wien—Staatsbahnhof állomásra vezetik. Az ország határáig a vonatot Marx János, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának elnöke fogja vezetni. Az udvari különvonaton utazik a király kísérete is: gróf Paar és báró Bolfras főhadsegédek, dr. Kerzl udvari tanácsos, Daruváry Géza osztályfőnök, gróf Hoyos és gróf Manzano szárnysegédek, Margutti lovag, Lunzer őrnagy, Láng százados, báró Nagy osztálytanácsos, Smirzitz kormánytanácsos, Grollmann titkár és Leeb pénztáros. Ma délelőtt az esős idő miatt elmaradt a király szokott sétája a parkban. Délig folyton borult volt és az eső nem állott el. Délután egy órakor fogadta az uralkodó gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, aki egy óra hosszat időzött a felség dolgozó-szobájában. Közvetlenül utána József főherceg, Augusta főhercegné és legidősebbik fiuk voltak rövid bucsukihallgatáson a felségnél. Fél három órakor volt az udvari ebéd, amelyre a miniszterelnök is hivatalos volt. Délutánra már az ég kiderült és az udvari hintóba befogták a négy fehér lovat. Ő felsége megint Szentkirály irányában kocsizott ki és fél hat órakor tért vissza a kastélyba. József főherceg negyed ötkor ment el családjával autómobilon, a miniszterelnök még előbb kelt utra. A király gödöllői tartózkodása alkalmából számos adományt tett magánpénztárából. A közsé szegényei 500 koronát, a tüzoltóegyesület 200, a református egyház iskolája 200, a római katolikus egyház iskolája 300, a községi iskola 150, az izraelita hitközség 200 koronát kapnak.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** A múlt hétfő szerdáján hagyta el szobáját hosszas betegeskedése után Kossuth Ferenc, a függetlenségi Kossuth-párt nagyevű vezére. Már nem bírta tovább a túlfeszítésre való kárhózást. A kiváló politikusra igazán a képzelhető legnagyobb csapás volt, hogy az erősen zajló parlamenti élettől távol kell maradnia s pártja vezetésében aktíve, közvetlenül részt nem vehet. A munkához, tevékenységhez szokott illusztris államférfi legyőzte erős lélekkel a testi gyöngeséget s vasakarattal újra talpra állott. Energiáját megacélozta az a kegyeletes, meghatározó végy, hogy a sátorlajauhelyi ünnepen részt akart venni. Kossuth eddig talán csak egy Kossuth Lajos-szobor leleplezéséről hiányzott amikor a vissza-visszatérő súlyos kórság ágyhoz szorította. Ujhelyen azonban föltétlenül ott kívánt lenni és bizott szívósságában, hogy az uttal járó fáradalmak és izgalmak nem fogják tulságosan megviselni. Elutazása előtt való napon, a Ságly—Kovácsy-affér napjának estején, pénteken megjelent a pártkörben is, ahol a párt belső békéjét igyekezett meggyőző szóval, nagy tekintéllyel helyreállítani. Ez alkalommal mindenki sietett örömet kifejezni a fölött, hogy mily jó színben van s baját teljesen kiveverte. Kossuth megköszönve a jó kívánságokat, erre mosolyogva, büszkén válaszolt a kérdezősködőkre:

— Kurucz vér folyik az ereimben s ennek a kurucz természetnek köszönhetem az én nagy ellentálló erőmet, amely nem engedi fölöttem elhatalmasodni a betegséget . . .

Csak hogy, sajnos, a hosszas betegeskedésből megviselt szervezet mégsem bizonyult még elég erősnek, mert Ujhelyen vasárnap hirtelen, bár muló rosszullet és roham lepte meg Kossuthot, aki éppen ezért már vasárnap este visszajött a fővárosba. A Gresham-palotában lévő lakásán nyomban gondos ápolás alá vették, úgy hogy mire hétfőn délután a miniszterelnök meglátogatta, Kossuth teljesen jól érezte magát. Sőt aznap este a függetlenségi körben is töltött egy órát, ahol a legészintébb szeretettel fogadták. Tegnap sem jelentkezték bántó szünetek, úgy hogy Kossuth délután ki is kocsizott. Fájdalom, szerdán hajnalban Kossuthot ismét, kínzó asztmatikus roham fogta el, amely párosulva szívgyöngeséggel, hasonlóan az ujhelyi szomorú incidenshez, egész délelőtt tartott. Dr. Müller Kálmán egyetemi tanár, főrendiházi tag, a beteg háziorsosa, ma reggel konziliumra hívta Anqyán professzort és együttesen megállapították, hogy a quönqélkedő pártvezérnek úgy a mozgást, mint a beszédet egyelőre az abszolút minimumra kell redukálni. Éjszakára állandó orvosi asszisztenciáról gondoskodtak. Ennélfogva orvosi rendeltetle hálószobáját nem szabad elhagyni, bár a nap legnagyobb részét ágyon kívül kell töltenie. A betegnek egyelőre a legteljesebb nyugalomra van szüksége. A beteg politikust délután félkettőkor harmadszor látogatta meg báró Müller és ekkor némi javulást konstataált Dr. Palla Sándor, Kossuth titkára állandóan mellette időzik s gondoskodik, hogy a legvondasabb ápolásban részesüljön. A Kossuth állapotáról elterjedt hírek pártkülönbőség nélkül mindenütt résztvevő érdeklődést keltettek. Berzeviczy Albert, a Ház elnöke, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, gróf Apponyi Albert, Juszt Gyula és mások többszörben kérdezősködtek a nagybeteg állapota iránt. Jakab Sándor, a Kossuth-párt titkára félkettőkor megjelent a Házban, hogy Kossuth aggodó párthiveinek referáljon vezérük állapotáról és őket Müller professzor legutolsó diagnózisával megnyugtatasa. Kossuth állapotában a délutáni órákban javulás és jelentékeny könnyebbülés állott be. A délután ágyon kívül töltötte, néhány a fekvés folytán a légzési nehézségek fokozódnak. Az éjjeli felügyeletet dr. Stettner Ödön orvos teljesíti a beteg pártvezér mellett. Este Kossuth jó étvágygyal vasorált s korán nyugodni tért. Közérzete teljesen kielégítő volt.

— **Elgázolt miniszter.** Berlinben gróf Zedlitz nyugalmazott államminisztert egy autómobil ma elütötte. A gróf a védőszerkezet alá került és csak a kezén szenvedett könnyű zúzódásokat. Mikor kihallgatták, kijelentette, hogy a motorvezető nem oka annak, hogy a kocsit őt elütötte.

— **József főherceg Kolozsvárról.** Mint Kolozsvárról jelentik, a napokban odaérkezik József főherceg, hogy a király képviselőjében megjelenjék az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület jubileumi ünnepségén. A főherceg fogadására nagy előkészületek történnek és a város egész előkelősége buzgólkodik azon, hogy minél impozánsabbá tegye az ünnepet, amelyen a kormány képviselőjében a kabinet valamelyik tagja is meg fog jelenni. Érdekes, hogy József főherceg éppen kilenc évvel ezelőtt járt Kolozsváron utoljára, akkor, amikor — szintén a király képviselőjében — a Mátyás-szobor leleplezési ünnepségén vett részt. Ez a leleplezési ünnep akkor nagy politikai bonyodalomnak volt szülője. Akkor került napirendre a katonai javaslatokkal kapcsolatban a létszámemelés kérdése, az ország izgatottan leste a parlamenti harc eredményét és ekkor József főherceget Kolozsvárról Gotterhalte hangjaival fogadták. A kivonult egyetemi ifjuság Nessi Pál volt képviselővel az élén a Kossuth-nótával igyekezett elnyomni a Gotterhaltét. — Ebből az esetből ország-ra szóló botrány lett és követte ezt úgy Kolozsvárról mint Budapesten és az egész országban a tüntetések egész sorozata a katonai javaslatok és azok szimbóluma, a Gotterhalte ellen. Most, kilenc év után meg József főherceg ismét Kolozsvárra és különös játéka a sorsnak, hogy éppen most, ismét ugyanazok a kérdések izgatják a magyar közvéleményt, mint akkor: a létszámfelemelés és a katonai javaslatok kérdése.

— **Uj titkos tanácsos.** A király gróf Coudenhove Miksának, a felső- és alsóausztriai hercegség tartományi elnökének a titkos tanácsosi méltóságot a díjak elengedésével adományozta.

— **Meutőink visszaértek Konstantinápolyból.** Gróf Karátsanyi Jenő v. b. t. t., a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület elnöke és dr. Kovács Aladár igazgató konstantinápolyi utjukról visszaértek. Az ut, amelynek ezélya a konstantinápolyi mentő intézmény megszervezése volt, a legszebb eredményre vezetett. A szultán a magyar kiüldötteket audiencián fogadta és a legmelegebb szavakban adott kifejezést afeletti örömeinek, hogy a humanus intézmény a török fővárosban is megkezdte működését. A betegszállításokat egyelőre a gróf Széchenyi Ödön pasa vezénylete alatt álló tüzoltókatonák végzik. A napokban több konstantinápolyi orvos értekezleten beszélt meg a legközelebbi teendőket. Megállapodtak abban, hogy a tulajdonképeni baleset-állomás az ujonnan épült osztrák-magyar kórházban lesz elhelyezve. Itt a betegek első segítségben részesülnek, esetleg tovább kezelteinek, vagy amennyiben más nemzetiségű alattvalók, saját nemzeti kórházukba szállíttatnak tovább. A mentő-mozgalmat tovább fejlesztése érdekében is sürően folynak a Budapesti Mentők által megindított tanácskozások. Az orvosokon kívül a vörös félholdat (török vöröskereszt) is bevonták a működés körébe. Általában minden vonalon nagy az érdeklődés. A legelőkelőbb körök fáradoznak az ügy sikerültén, ugyszólván az összes miniszterek és számos előkelőség nemcsak hogy megígérték közreműködésüket, de tényleg mindent elkövetnek az ügy népszerűsítése érdekében. A kormány Széchenyi pesának nagyobb összeget bocsátott rendelkezésére, hogy a szükséges felszerelést, amelynek gróf Karátsanyi és a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület ajándékkal megvetették alapját, kiegészíttessék. Hordágyakat, kocsikat és autómobilokat fognak beszerezni, hogy a működés intenzíve megindulhasson. A külügyminiszter neje, Rifaat pasáné női bizottságot szándékozik a vörös félhold keretében létesíteni. Szóval a török mentőügy fejlődése a legszébb reményekkel kecsegtet, annál is inkább, mert az új török éra vezérei a legfinomabb érzékkel bírnak minden olyan dolog iránt, ami haladást jelent. Nagy fontosságot tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy a konstantinápolyi török lapok éppen úgy, mint a francia és német nyelven megjelenők a legnagyobb rokonszenvvel karolták fel az intézményt és a sajtó hosszú cikkekben méltatja mindazoknak működését, akik az ügy körül érdeket szereztek. Ezek között természetesen az oroszlanrész illeti meg a kezdeményezőket, gróf Karátsanyi Jenőt és a budapesti mentők vezetéségét.

— **Miniszterelnök a kávéházban.** Mink magyarok kávéházainak vagyunk, sok irás szól róla. Életünk java részét a pesti kávéházak füstjében töltjük el. Pedig az élet az nem kolbász, azt nem teszi tartóssá a füst. De szeretjük a keleti kényelemmel berendezett pesti kávéházakat, amelyek legszebbek valamennyi világvárosé között. A kávéház a mi klubunk, otthonunk, az a mi cserepes tanyánk. A pesti kávéház mind nagyobb polgárjogot nyert a mi életünkben, hozzátartozik a pesti ember természetrajzához. A pesti házasságok nem az égből, hanem a kávéházban kötődnek. S ha a születési statisztikákban arról is esznek szó, hogy ki hol született, a pesti kávéház is többek szülőföldjeként szerepelhetne. Mert a mamák ott tartják a zsúrjaikat. A kávéházakba lassanként bevonultak a kaszinói urak is s a divatos kávéház ma már irodalmi, művészi kiválóságok találkozóhelye. Hiszen éppen a bohémek voltak mindenkori a „kávéházolás“ előharcosai. Ők hoznak divatba egy kávéházat, mikor belevaálnak és forgalmon kívül helyezik, amikor új tanyát keresnek. Így fedezték fel az írók, újságírók és művészek a *Palermo*-t, az *Andrássy*-uton. Míg a többi kávéház éjszakai-ként tátong az unalomtól, ennek a kávéháznak selymes kárpitjai között csillogó, vig élet uralkodik. Ez a kávéház divatba jött. Az újságírók után jöttek mint törzsvendégek a kaszinók urai, aztán a politikusok és tegnap: a magyar miniszterelnök és táborokara. *Khuen-Héderváry* miniszterelnök, ha Bécsben tartózkodik, állandóan jár kávéházba, de Budapestben, az más. Budapestben a nagy urnak kávéházi szempontból nagyon nehéz az élete. A külföldi ember flegmatikus. Nyugodtan issza a pikkolóját akkor is, ha a háta mögött egy eleven képviselőházi elnök ül egy másik asztalnál. Hogy Budapestben milyen esőüjlettel, kiváncsisággal veszi körül a nép a közélet nagy szereplőit, arra jellemző a képviselőház volt elnökének, *Gál* Sándornak esete, aki még egy szerű képviselő ur korában csaknem minden este ott feketézt a Balaton-kávéház politikai asztalánál. És mikor a képviselőház elnöke lett, szomorúan mondta a barátainak: „Csak azt az egyet sajnálom, hogy most már nem járhatok közéttek a Balatonba, mert körém esődülne a nép, hogy megnézze a képviselőház elnökét“. Így van ez csaknem minden híres politikussal és ezért nem járhat nagy ember Budapestben kávéházba. De tegnap mégis megtörtént a furcsa eset. A magyar miniszterelnök a munkapárt vacsorája után felkerekedett hűvel a Hungáriából és éjszaka megjelent a *Palermo*-kávéház terraszán. Perse a kávé volt a legbüszkébb. A bohémek pedig kijelentették, hogy: nohát azért ezentul is idejárnunk s elnézegették, hogy az ő tanyájukon milyen jól érzi magát a miniszterelnök, aki báró *Vojnich* István, *Kállay* Tamás, *Szinnyei* Merse Félix és még több képviselő társaságában volt. A kávé és táborokara az örömtől alig tudták kiszolgálni a miniszterelnököt. Előkerültek a kassa egy rejtékelyéről a kis ezüst-poharak és a munkapárt tagjai ezüst pohárból itták az anizettet. Azután a miniszterelnök elszivott egy havannát és kora hajnalig beszélgetett a kávéház terraszán barátaival arról, hogy milyen szép egy ilyen nyári hajnalon ez a város, amelynek a lakói boldogan alsznak és nem is sejtik, hogy a miniszterelnökük most „lumpol“.

— **Nagy balesetek egy automobil-versenyen.** Nagy balesetek, végzetes szerencsétlenségek történtek egy amerikai automobilversenyen. New-yorki jelentés szerint Grenier Harway automobiltulajdonos, aki részt vett az indianopoliszi nemzetközi automobilversenyen, közvetlenül elindulása után kiesett kocsijából, a kerekek alá került és meghalt. Mindjárt a verseny megkezdése után két automobil összeütközött és az egyiknek soffitörje meghalt. Néhány perczel később három automobil ütközött össze és mind a háromnak soffitörje lábát és karját törte. Egy automobil belerohant a nézők közé és egy embert megölt, négyet pedig veszedelmesen megsebesített.

— **A Grand Fayence-szappan a legkiválóbb toalette-szappan.** Ára 1.50 K.

— **Általános sztrájk Fiumében.** A fiumei sztrájk izgalmai nem csökkentek, a Magyar-Horvát Hajóstársaság alkalmazottainak sztrájkja még egyre tart, sőt úgy látszik, hogy a kikötőmunkások is csatlakozni fognak a sztrájkolókhöz. A kikötőmunkások ugyanis reggel bizalmas értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy abbahagyják a munkát. Este újabb értekezlet lesz, amelyen az általános sztrájkot fogják tanácskozni. Ha az általános sztrájkot kimondják, ennek munkáskizárás lenne a következménye. Az Adria hajóstársaságának a kikötőben tartózkodó hajóin a munkásszervezetek kiküldöttjei a sztrájkhoz való csatlakozásra hívják föl az Adria személyzetét. Az Adria személyzeténél nincs elégedetlenség és a gépészek szerződése csak négy év múlva jár le, mégis szolidaritásból, a kapitányok kivételével, alighanem csatlakozni fognak. Az Ungaro-Croata hajóstársaság kapitányai délelőtt az igazgatóval szolidaritásnak jelentették ki magukat és helyeslik, ha turbulens elemektől megtisztítja a társaságot. Délben az igazgatóság ülést tartott, amelyen néhány elégedetlen kapitány elbocsátásával foglalkoztak. Az éjjel a *Vesta* és a *Szigetvár* hadihajó 308 matrózzal, valamint a 31. számú torpedó ideérkezett. Dél előtt a rézhivatalnál új alkalmazottak jelentkeztek. Egy görög ember a társaságnak annyi fűtőt és gépészt akar Görögországból szállítani, amennyire a társaságnak szüksége van. A göröggel szerződést kötöttek és ma este Patrasha utazik, hogy nyolcz napon belül jelentkezzen a görög tengerészekkel. — Fiuméből jelentik: Gróf *Wickenburg* István fiumei kormányzó ma délből adta vissza a Fiumében időző hadihajó parancsnokának látogatását az Admiral Spaun czirkálón. A kormányzót a hadihajón tizenkét ágyulévessel és katonai tisztelegéssel fogadták. — Fiuméből jelentik: A kikötőben jelenleg 3 hadihajó, 3 torpedó vadász és 5 torpedó tartózkodik, összesen 900 emberrel. Egy torpedó vadász és egy torpedó vadász postaszolgálatot teljesít. Tegnap este a *Satelli* torpedó vadász a postával *Chersoba* indult. Ma délelőtt a rézhivatalnál ismét új emberek jelentkeztek felvételre. A kikötősztrájk miatt a szabad kikötőben a hajók alig rakodhatnak. Délben az Adria-társaság *Árpádja* és a *Lloyd*-társaság *Karinthia* gőzöse a sztrájk elől kimenekült a kikötőből. Az Adria Szent István nevű gőzöse ma kellett volna, hogy elinduljon, de a sztrájk miatt nem fejezhette be a rakodást. Attól tartanak, hogy holnap vagy holnapután kitör az általános sztrájk. Hir szerint a munkaadók az általános sztrájk proklamálására általános munkáskizárással felelnek. A városban teljes a nyugalom, semmiféle rendzavarás nem történt. — Fiuméből jelentik: A munkaadók egyesülete értekezletet tartott. Az értekezleten jelen voltak az Ungaro-Croata részéről *Baccaric* igazgató és *Sverljuga* főfelügyelő, az Adria részéről *Eidlitz* Hugó igazgató és *Klein D. A.* igazgató. Az értekezlet az Ungaro-Croata alkalmazottainak s a velük szolidaritást vállaló kikötőmunkásoknak sztrájkjával foglalkozott. Megvitatták az eshetőségeket, de végleges határozatot nem hoztak. Kimondották azonban, hogy a munkaadók egyesülete állandóan permanenciában marad és általános sztrájk esetén szigorúan lépnek föl a munkásokkal szemben. A kikötői sztrájk következtében kevés hajó tartózkodik Fiumében. A legtöbb hajó saját személyzetével rakodik. Az Ungaro-Croata öt kapitányt és egy gépfelügyelőt bocsátott el. Az utóbbi helyébe egy haditengerészeti I. oszt. gépészt alkalmaznak gépfelügyelői minőségben. A munkásokonban ma este értekezletet tartanak a munkások, amelyen további magatartásuk felett határoznak. Határozat eddig még nem történt. — Fiuméből jelentik késő éjjel: Ma este a fiumei szervezetek képviselői az Ungaro-Croata sztrájkoló személyzete iránti szolidaritásból holnap, csütörtökön reggelre egyhangulag kimondotta az általános sztrájkot, amelyben mintegy 18—20.000 munkás vesz részt. A gyűlésre óriási tömegek vonultak fel. A határozat, amelyet hosszas vita előzött meg, a munkásság körében nagy lelkesedést keltett. A rendőrség egész éjjel készenlétben van és holnap reggel korán kivonul a sztrájk által érintett gyártelepek őrzésére. Lehetőséges, hogy az éj folyamán a katonaságot is készenlétbe helyezik.

— **Bécsiek tanulmányutja.** A bécsi államtudományi szabad egyesület tagjai Budapestre érkeztek *Exner* Vilmos titkos tanácsos, az urakháza tagjának vezetésével. A vendégek között sok nagyállású állami tisztviselő van és negyven közgazdasági és politikai író. A vendégek fogadására *Hollán* Sándor miniszteri tanácsos elnöklésével nagy bizottság alakult, amelynek tagjai mindenütt kalauzolják őket. Az egyesület tagjai délelőtt kimentek a kerepesi-uti temetőbe és nagy babérkoszorút tettek *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter sírjára. A sírnál dr. *Exner* igen megleghangu beszédet mondott. A temetőből a Mezőgazdasági Muzeumba mentek a vendégek, amelyet nagy elragadtatással néztek végig. Gróf *Serényi* Béla földmívelési miniszter dezsónét adott tiszteletükre a muzeumban. Ott voltak: dr. *Civichlinski* titkos tanácsos, *Beck* Leó és báró *Pidoll* osztályfőnökök, *Schenk*, az osztrák közigazgatási bíróság tanácselnöke, báró *Hiller-Schönaich*, *Schwabe*, *Hernitt* udvari tanácsosok, *Madeyski* miniszteri tanácsos, *Hollán* Sándor miniszteri tanácsossal élőkön *Halász* Sándor, *Ott* János, *Edvi-Ilés* Aladár és *Földváry* József miniszteri tanácsosok, *Gratz* Gusztáv országgyűlési képviselő, *Hegedüs* Pál alezredes, *Fellner* Frigyes és *Mandelló* Gyula egyetemi tanárok, *Láng* Lajos és *Mattekovits* Sándor titkos tanácsosok, gróf *Wickenburg* Márk, *Földes* Béla, *Nagy* Ferenc, *Grätz* Gusztáv, *Papp* Géza *Bolgár* Ferenc titkos tanácsos, országgyűlési képviselők, *Bárczy* István polgármester, *Boda* Dezső főkapitány, *Kálmán* Gusztáv, *Stetina* József, *Kazy* József, *Ottlik* Iván államtitkárok, *Marx* János az államvasutak elnöke, *Hegveshalm* Lajos államvasuti elnökhelyettes, stb. Mielőtt a társaság tagjai asztalhoz ültek, a Közgazdasági Muzeum első emeleti csarnokában *Paikert* Alajos, mezőgazdasági muzeumi őr, a magyar közgazdasági társaság főtitkára, Magyarország modern mezőgazdaságáról tartott érdekes felolvasást, amely mindvégig lebilincselte a hallgatóságot. A dezsónén emelkedett hangulatban voltak együtt a társaság tagjai egy órahosszat s az osztrák és magyar vendégek szives hangú felköszöntőket váltottak.

A dezsóné után átmentek a városligeti Iparcsarnokba s megtekintették az ott nyitvaálló vasgépipari ujdonságok kiállítását. Ezután a kirándulók az Eötvös-téren a Magyar Királyi Polyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság föllobogóztott hajójára szálltak; a hajóhídon *Domony* Móricz igazgató fogadta a vendégeket. Az eredeti terv ez volt, hogy a kirándulók nagyobb gyalogsétát tesznek a Margitszigeten, de mivel szakadt az eső, a hajó nem kötött ki, hanem körülhajózta a szigetet, azután pedig Budafokra ment. A budafoki hajóállomásról villanyos-kocsik vitték ki a vendégeket a *Francois-pezsngőgyárba*, a hol *Francois* igazgató fogadta őket és végigkalauzolt a gyártelepen. A kirándulók innen este nyolcz órakor visszatértek Budapestre.

— **Zsidóüldözés Oroszországban.** Pétervárról táviratozzák: Nejabinban zsidó zavargások törtek ki. Eppen országos vásár volt. Egy paraszt elkiáltotta magát, hogy hamis pénzt kapott egy zsidótól. Erre a parasztkok üldözésbe vették a zsidókat, akiknek lovascsendőrség jött segítségükre. Ebből összeütközés lett, egy rendőr és egy zsidó halálosan megsebesült, 32 parasztot letartóztattak s mire a nyugalom helyreállt, a rendőrök sok parasztot karddal megsebesítettek.

— **Siculia-víz Gödöllőn.** Málnásfürdőről írják, hogy a gödöllői udvari gyógyszertár számára az utóbbi napokban előbb tiz, utána nyomban ötven üveg málnási Siculia-vízét rendeltek.

— **Bajban van az első Dreadnought.** Bécsből jelentik: A bécsi megegyezés érdekében a Stabilitamento Tecnico Triestino igazgatótanácsa az igazgatóság útján utolsó felhívást intéz a munkásokhoz, melyben felszólítja őket, hogy térjenek vissza kötelességeik teljesítéséhez és bérvételeikkel forduljanak egyenesen az igazgatósághoz. Ha ez eredménytelen lesz, a gyárak üzemét beszüntetik és a tengerészeti kormánylyal egyetértésben a *Viribus Unitis* nevű első Dreadnoughtnak június huszonegyedikére tervezett vízrebocsátását elhalasztják.

— **Összeütközött személyvonatok.** Párisból rómes vasuti katasztrófa hírért jelentik. Ma délelőtt *Alby* és *Valence d'Albigeois* között összeütközött két zsufolt vonat. És a vonatok tele voltak fiatal lányokkal, akik az *Alby-Valence-i bucsuról* jöttek. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a két mozdony összetört, több kocsi pedig fölfordult. A karambolnak három halottja és tizenöt súlyosan sebesült áldozata van.

— **Házasság.** Dr. *Schiller* Armin ügyvéd június hó 11-én házasságot köt *Szivesy* Boriskával Szegeden.

— **Veszedelemes sztrájkok.** Barcelonai jelentés szerint a textilgyári munkások, számszerint kilencszázötvenen beszüntették a munkát. Az általános sztrájk kitörése csak órák kérdése. A rendőrség és a sztrájkolók közt több véres összetűzés volt. — Párisból jelentik, hogy a sztrájkoló mezői munkások Asnières mellett, Páris közelében, felrobbantatták a vasuti sínket. A nyugati államvasutak ötven vonata vesztegel az állomás előtt. — Rómából jelentik nekünk: Foggia környékén (Apulia) a lelsai földbirtokosok nem teljesítették a mezőgazdasági munkások bérveteléseit, mire azok sztrájkba léptek. A sztrájkolók megostromolták a községházát és szembeszállottak a csendőrökkel. Mikor a csendőrség már veszedelemben volt, tüzelt a zavargókra s ettől a sztrájkolók szertefutottak. Négy mezei munkás súlyosan megsebesült.

— **Az ökörmezői gyógyszerészt letartóztatták.** Máramarosmegyéből nem fogynak ki a botrányok. A napokban Máramaroszigeten két ügyvédjelöltet vasaltak meg s tartóztattak le egy szóváltásból kifolyólag a csendőrök. Tegnap meg az ökörmezői ösmert nevű gyógyszerészt, Székely Miksát tartóztatták le egy Zombory nevezű főszolgabíró. Székely Miksa neve a ruthén állapotok szellőztetésével került bele először az újságokba, ami miatt azután szálka is maradt a helyi hatóságok szemében. A képviselőházban is szóvá tették az ügyét. Most azután Ökörmezőn bekoronázták a botrányt a gyógyszerész letartóztatásával. A feltűnő esetről a következőket jelentik: Kedden, későn este Zombory Emil ökörmezői főszolgabíró maga elé idézte Székely Miksa gyógyszerészt és rövid kihallgatás után letartóztatta. A letartóztatás előzményei 1909-be nyulnak vissza. Ökörmezőn és környékén 1909. év végén erős tifuszjárvány dühöngött, a járási pedig orvos nélkül állott. A gyógyszerész távirati sürgetésére a belügyminiszter dr. Fillingner Ferencz budapesti orvost küldte ki járványorvosnak, aki rövid néhány hónap alatt 62 tifusz, 16 vörheny és néhány difteritisz esetben nyújtott segílyt a szegény ruthéneknek. A járásorvos receptjei alapján természetesen Székely Miksa gyógyszerész szolgáltatta ki a gyógyszereket, amidőn azonban a körülbelül 2000 koronát kitevő receptszámra követelését a szolgabíróhoz benyújtotta kiegyenlítés végett, a szolgabíró hónapokig tartotta vissza receptvizsgálat címén azokat és odáta el a fizetést úgy, hogy Székely Miksa kénytelen volt polgári pert indítani az államkincstár ellen. Ugyanekkor a máramaroszigeti ügyészség a szolgabíró megkeresése folytán eljárást indított Székely Miksa gyógyszerész ellen receptesalás miatt, amelyet azáltal követett állítólag el, hogy saját maga készítette a recepteket és így fiktív tételek alapján terhelte meg a kincstárt. Székely Miksa ezzel szemben arra hivatkozott, hogy az összes receptek az ökörmezői községi bíró és jegyző pecsétjével vannak ellátva és az előjáráságnak azzal a tanúsításával, hogy a betegek valóban szegények és hogy az illetőknek tényleg kiszolgáltatták a gyógyszereket. E meggyőző bizonyítékok dacára arra utasították Székely Miksát, hogy a meggyőgyült ruthénekkel bizonyítsa, hogy azok a gyógyszereket tényleg megkapták. Minthogy pedig a ruthének egy része a hitelesített receptek dacára azt vallotta, hogy sohasem volt beteg és receptet sem kapott, indokoltnak tartották Székely Miksa letartóztatását, akinek érdekében dr. Vássonnyi Vilmos és dr. Lengyel Zoltán védők előterjesztéssel élnek. Vássonnyi ma el is utazott Máramaroszigetre, mert Székelyt még tegnap este átkísérték az ügyészség fogházába. A letartóztatás ügye előreláthatóan sok port fog még felvívni, mert Székely állandó harcban áll az ökörmezői hatóságokkal és úgy látszik, hogy letartóztatásába ezek az ellenszenvék és felizgult bosszúvágyak is belejátszottak. Ezt a gyanut igazolja, sőt megerősíti az újabb fordulata a szenzációs letartóztatásnak, hogy Székely Miksát szabadlábra helyezték. A nevezetesen a fordulatról, mely a letartóztatás megítélésére is súlyosan hat vissza. Máramaroszigetről ezeket jelentik: Székely Miksa gyógyszerészt Kiváncsi Jenő máramaroszigeti vizsgálóbíró nyomában kihallgatta. A mintegy két óráig tartott kihallgatás után délután két órakor Székelyt szabadlábra helyezték. A vizsgálóbíró határozatát azzal okolta meg, hogy Székely fogvatartására nem talált elegendő okot, mert a vád nagyon gyöngy alapon állott.

— **Pusztító tüzek.** Cseljabskából jelentik, hogy Sumicha városkában több áruaktár és 40 lakóház leégett. A kárt félmillió rubelre becsülik. — **Ufából** szintén egy község pusztulását jelentik: Karaulovka községben 300 lakóház és számos rozsmagtár leégett. Számos gazdasági épület és háziállat is a lángok martaléka lett.

— **Egy newyorki Crippen-ügy.** A londoni feleséggyilkos, a kivégzett Crippen borzalmas, rémes esetéhez sok tekintetben hasonlatos gyilkosság igazolja a newyorkiakat. Scheid automobil-soffőr meggyilkolta feleségét, aki hírlapíró s az amerikai suffragettek vezére volt. Még februárban történt, hogy Scheidné egyszerre elmaradt lapjától és a suffragettek gyűléseiről. Az ismerősök tudakozódtak férjénél és a soffőr azt felelte mindenkinek, hogy felesége denveri rokonainak látogatására ment s hosszabb időt fog ott tölteni. Közben Scheid új lakást vett, de a régit nem mondta fel a 78. avenue. Az ismerősök eleinte nem gyanakodtak. Mikor azonban hetek, aztán hónapok teltek el, fagatni kezdték a férjet. Scheid azt mondta az érdeklődőknek, hogy felesége egy denveri rokonának házában súlyos beteg lett s meghalt. Az ismerősök gyanut fogtak s attól kezdve szemmel tartották Scheidot. Fogadtak detektíveket is, akik minden lépését követték. Így derült ki, hogy a soffőr éjszákán idején fel szokta keresni régi lakását a 78-ik utcában. De nem lehetett bejutni a soffőr lakásába semmi áron. A detektívek tehát cselhez folyamodtak. Néhány nap előtt egyikük előkelő lakást bérelt az Astor-fogadóban s mint exotikus uralkodó írta be magát a vendégekönyvbe, majd elküldte titkárát — aki szintén detektív volt — Scheidhoz. A „titkár“ elmondta a soffőrnek, hogy gazdája szenvedélyes automobilozó és a garageokban mindenütt Scheidot ajánlották, mint legügyesebb soffőrt. Az alku létrejött és a két detektív hosszú turára vitte a gyanus embert. Mihelyt messze járt Newyorktól, a detektívek feltörték lakását a 78-ik utcában s borzalmas felfedezést tettek. A fürdőszobában megtalálták feleségének feldarabolt holttestét s az egyes testrészeket a gyilkos éppen úgy, mint Grippen tette, oltott mésszel megégette, hogy csak a csontok maradtak meg. Ez a szörnyű munka sokáig tartott s ezért járt Scheid az elhagyott lakásba éjszaka. Mikor a vizsgálat eredményt nyel járt, távirat ment az automobilozó „exotikus fejedelemnek“ és titkárának, hogy már hozhatják haza soffőrijüket. Egyenesen a rendőrség fogházába vitték Scheidot. Eleinte vakmerően tagadott. Ekkor elvitték Scheidot a 78-ik utcán levő titokzatos lakásba. Előzetesen hozzáértő orvos összeállította a fürdőszobában talált testrészeket és csontokat, felöltöztette a holttestet Scheidné ruhájába s így felöltözve leültették a holttestet a szalon karosszékeibe. A szobában félhomály volt, csak a hold sütött be az ablakon és rávetette sugarait a felöltöztetett holttestre. A férj majd halálra vált erre a látványra s minden tagjában remegve bevallotta, hogy ő rejtegette a holttestet. A törvényszéki orvosok nem tudják megfejtetni, hogy mi módon végzett a gyilkos az áldozattal. Méregnek nyomát sem találják, az is bizonyos, hogy nem golyóval ölték meg Scheidné.

— **Felmert öngyilkos.** Jelentettük már, hogy néhány nap előtt Prágában a Sachse-szállodában egy magát Deutsch Frigyesnek nevező budapesti kereskedő öngyilkosságot követett el. Föbelőtte magát és azután kiugrott az utcára és szörnyet halt. A nyomozás kiderítette, hogy az öngyilkos igazi neve dr. Dózsa Ferencz ügyvéd, aki a Lónyay-utca 20. számú házában lakott. Néhány hét előtt azzal vált el családjától, hogy súlyos idegbaját gyógykezeléti külföldi fürdőben. Idegessége nem szűnt és ezért szánta magát halálra. Hozzá tartozói kiutaztak Prágába és a holttestet Budapestre szállították és itt helyezték örök nyugalomra.

— **A nagybecskereki receptesalás.** Nagybecskerekéről jelentik: A nagybecskereki receptesalás ügyében széleskörű vizsgálatot indítottak. Számos inasgyereket, akikről két gyógyszerész recepteket vásárolt, a rendőrség kihallgatott és terelő vallomásokot tettek a gyógyszerészekre. A család nagyarányúnak mutatkozik. Ma Budapestről, az országos munkásbiztosító központból Nagybecskerekre érkezett Sarkadi igazgató, Halm főorvos és Szell Manó ellenőr, kik több évre visszamenőleg vizsgálják meg a nagybecskereki pénztár receptjeit.

— **Gyermekholttest a templomban.** Görzből jelentik nekünk: Két hónap előtt történt, hogy az itteni katolikus templom gyóntatószéke alatt egy papirdobozban néhány napos csecsemő holttestét találták és a jelek arra vallanak, hogy a kis teremtest megölték. Azóta is kutatott a rendőrség, de már-már letette a sikor reményéről, míg végre ma kézrekerítette a gyilkos anyát. Az illető Knelák Paulina elemi iskolai tanítónő, aki letartóztatásakor bevallotta, hogy egy tanítóval volt viszonya, aki cserbenhagyta s ezért tette el láb alól a gyermeket. A bűnös anyát a papirdoboz segítségével kutatták ki. Sikertelenül ugyanis megállapítani, hogy ki vett abban a dobozban kalapot.

— **Kossuth unokahuga Amerikában.** Newyorki jelentés szerint Amerikában ismét ünneplik a Kossuth-nevet. Özvegy Ambrozovics Bélánét, Kossuth Lajos unokahugát mindenütt nagy ünnepekkel fogadják amerikai körútján. Taft, a köztársaság elnöke is fogadta Kossuth Lajos unokahugát, aki a magyar viszonyokról tart felolvasásokat az amerikaiaknak.

— **Wölfling tovább vándorol.** Genfből jelentik nekünk: Wölfling Lipót elbocsátatását kérte a zugi városi tanácstól s már meg is kapta, tehát az egykori főherceg többé nem svájci állampolgár.

— **Vásár a halott nők hajával.** Bécsben kínos kórházi botrány pattant ki. Néhány nappal ezelőtt meghalt a bécsi Allgemeine Krankenhaus-ban egy Perny Hermina nevű fiatal leány. Mikor anyja a ravatalhoz ment, meglepetéssel látta, hogy a leány csodaszép hatalmas hajfonata több le van nyírva, noha röviddel halála előtt még meg volt a leány haja. Az anya jelentést tett a kórházi irodában, ahol megtudta, hogy már több hasonló eset fordult elő és a bécsi klinikákon gyakori dolog, hogy a szolgák levágják a haladók haját és azt fodrászoknak adják el. Az asszony feljelentésére az igazgatóság megindította a vizsgálatot.

— **Öngyilkos tanító.** A csanádmezei Nagybánhegyestén ma föbelőtte magát Pongrácz István evangélikus tanító, aki az ottani szövetkezetnek pénztárosa volt. Az Országos Központi Hitel-szövetkezet kiküldött tisztviselője, Blasek Jenő tegnap oda érkezett, hogy az ottani szövetkezet pénzkezelését felülvizsgálja. Fölszólitotta a szövetkezet pénztárosát, Pongrácz István ágostai evangélikus iskolai tanítót, hogy mutassa meg a pénztárkönyveket. A tanító eléje tette a könyveket, azután lakására ment s ott agyonlőtte magát. Blasek Jenő a tragikus esemény hírére rovensolni kezdett és csakhamar nagyobb rendtelenségnek jött a nyomára. A hiányzó összeg nagyságát még nem állapíthatta meg, mert a régi könyvek átvizsgálása hosszabb ideig tart. A szerencsétlen véget ért tanító nős ember volt, hat gyermek atyja. Gyermekait Békéscsabán neveltette s ott lakást tartott számukra. Úgy látszik, a kettős háztartás adósságba, majd a bűnbe kergette.

— **Küzdelem a lóköttel.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Rög körözött, fegyházielt lókött fogott el tegnap a békésmegyei Kondoroson Fegő György községi rendőr Angyal Józsa személyében. Az utóbbi időben egymást érték a lóköttések a megyében. Tegnap reggel távirat tudatta a kondorosi jegyzővel, hogy Szarvason két értékes lovat az éjjel elloptak. Fegő rendőr megtudta, hogy ismeretlen ember két sárga lóval kerülő uton tart Kondoros felé. Fegő a falu szélén lesbe állt és mikor a kocsi jött, a lovak fölismerte és a lovak elé ugrott. A tettes a lovak közé vágott és a rendőrré lőtt, de nem talált. A rendőr a kocsi felé ugrott, ahonnan a lókött kétzer lelékte, de harmadszor elkapta a gyeplőt és a fejével lenyomta a lóköttöt. Élet-halálharcz fejlődött ki köztük, a lovak pedig vágattak több száz ember szemeláttára. Az utolsó pillanatban a rendőr egy fának hajtotta a lovakat, a kocsi fölborult és mindketten kiestek. A rendőr a rablora vetette magát, ez kést rántott, azonban az odaérkezett emberek lefogták a rablót.

— **Meghalt a leánya után.** Három héttel ezelőtt történt, hogy özvegy Rudó Márkné magánzó Kamilla nevű orvosnővendék leánya a Fehérvári-ut 14. szám alatt veronálial megmérgezte magát. A fiatal leány tragikus halála mélyen lesújtotta az édesanyját Rudó Márkné azóta buskomor lett és többször emlegette, hogy leánya nélkül élni nem tud. Rudóné együtt lakott a Fehérvári-ut 14. számú ház harmadik emeletén a nővérével, özvegy Bíró Zsigmondné, Engelsmann Laurával és annak leányával. A rokonok féltő gonddal vigyáztak az elkieseredett anyára, aki naponta kijárt leánya sírához és folyton sirt. Tegnap volt három hete az öngyilkosságnak. Rudóné egész nap a temetőben volt, este tért haza, megvaesorázott a nővérével, azután 11 órakor nyugalomra tértek. Ma reggel özvegy Rudó Márknét a konyhában holtan találták. Az öregasszony még az éjszaka kivitt egy párnát a konyhába, a gázfűző csapját kinyitotta, lefeküdt a párnára, a gummicsövet a szájába vette és a kiömlő gázt belélegezte. A szerencsétlen anyát reggelre a gáz megölte. Levet hagyott hátra, amelyben a következőket írta: „Bocsássatok meg tettemért, leányom nélkül nem tudtam tovább élni.“ Az öngyilkos holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Az öreg nevelő.** A rendőrség ma letartóztatta Strauss Vilmos 53 éves házitanítót, aki Bécsben egy gondjaira bízott 11 éves leányka ellen erköletelen merényletet követett el. Strauss a következőknek megijedi, Budapestre szökött. Ma reggel a főpostán a detektívek letartóztatták.

— **Elkobozott osztrák lapok.** A király állapota élénken foglalkoztatja az osztrák újságokat is, a melyek sok vakmerő és felfújt híresztelést bocsátotnak közre. Most azután beütött a menykő. Bécsi jelentés szerint az ottani ügyészség tegnap elkoboztatta a „Slavische Tagblatt”-ot, amely azt közölte, hogy az uralkodó betegsége miatt a trónörökös, illetőleg régensség fogja átvenni az uralkodást. Ugyanezt a közleményt ma átvette a Prágában megjelenő „Tagblatt” is, mire ezt a lapot ma szintén elkobozták Prágában.

— **A vasrvert jogász.** Máramaroszigetről jelentik: A városi képviselőtestület mai közgyűlésén foglalkozott a mult hetekben a csendőrök által leartóztatott és vasrvert jogász ügyével. Papp Tibor jogakadémiai igazgató interpellációja alapján a képviselőtestület kimondotta, hogy a városi polgárság nevében megbotránkozását fejezi ki a törvényt felett és intézkedéseket tesz a jövő költségvetés keretében a csendőrség városi szolgálatának megszüntetése iránt.

— **Pünkösdi.** A természet teljes ünnepi díszben pompázik és a mi igyekeztünk is odairányul, elegáns és izléses öltözködés által mind előnyösebben feltűnni. Különösen a lábbeli választása nem csekély gondot okoz az ünnepek előtt. Örömmel tapasztalhatjuk, hogy módunkban van helyben is, kifogástalan, minden tekintetben megfelelő cipőre szert tenni. A „Turul” cipőgyár r.-t. semmi áldozatot nem kímélt, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthesse e téren és mint a monarchia legnagyobb cipőgyára azon kellemes helyzetben van, hogy jutányos árak mellett elsőrangú elegáns lábbelit nyújthat. Eppen ezen körülmény tette a „Turul” cipőt világhírűvé. Budapesti fiókraktára: Kossuth Lajos-utca 14—16., ezenkívül a „Turul” cipőt a bel- és külföldi még 130 fiókraktárban árusítják.

— **Új műsor a Jardinban.** Juniusra teljesen új attrakciókból összeállított műsor várja a Jardin de Paris közönségét. A nemzetközi rész ékesége Lucie König, a hírneves kabarédíva, aki pompás új szononokat énekel és Richard Godaival, a Fiedermaus művészzel az Ein Hotelabenteuer cz. bohózatot is eljátszta. Ellie van de Wett, egy csodaszép angol sztár és Ferdinand Seiler, a kitűnő zongorahumorista rövidesen kedvencei lesznek a közönségnek. Sikertől továbbá prolongálni Milda Breitsut, a népszerű német díszölt. Solti Hermin vendégszerepel új sláger-kuplékkal. A gyertya cz. operett, a Polónyi diadala cz. aktualitás, Sajó, Sándor Stefi, Kökény, Boros, Kovács Lili, Magyarai stb. A Tabarin nagyszerű táncatrakciói között vannak Les 4 sours Levanovsky, Les Diz Maud Sendemann, Cleo Vernée.

— **Halálozás.** Nagy Máthé Albert államvasúti főellenőr 48 éves korában Budapesten meghalt. Holttestét Miskolcra szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

Badenből jelentik, hogy őhegyi Schmidt Károly nyug. altábornagy, a Lipót-rend lovagja ma 82 éves korában meghalt.

Csávics Vazul május 29-én, életének 59-ik évében elhunyt Budapesten.

Magyargyerőmonostori báró Kemény Géza hosszas szenvedés után 71 éves korában Csekellakán elhunyt. A régi szabadalvú pártiak volt tagja báró Kemény Géza, aki még Tisza Kálmán miniszterelnöksége alatt jutott be a parlamentbe s röpiratokkal is a régi szabadalvú párt mellett harsogott.

Végh Frigyes kegyvesztési körjegyző május 26-án meghalt. A legképzettebb és legszorgalmasabb jegyzők egyike volt, ki 38 éven át szolgált a községet oly lelkiismeretességgel, hogy áldásos működésének híre a megye határain túl is széleskörben elterjedt. Temetése május 28-án volt sok ezernyi gyászoló közönség jelenlétében.

Özv. Hoffer Mórné, Hoffer Rozália 74. életében Budapesten hosszu szenvedés után elhunyt. Temetése pénteken délután két órákor lesz a rákoskeresztúri temető halottasházából.

Kirsch Tivadar, titkos igazságügyi tanácsos, az ismert német országgyűlési képviselő, ki hosszu éveken át volt a cenzurpárt tagja, ma Düsseldorfban meghalt.

x **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31.** Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órákor.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különböző gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Használt írógépeket, elsőrendűeket 30—75 százalék engedménnyel, jótállással, részletfizetésre is szállít az Ujlaki-írógéptelep, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.**

x **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Divatos férfiruhát,** vagy felöltőt rendeljen László Sándor férfiszabónál (Budapest, Erzsébet-körút 1., I. emelet), ahol 30 koronáért készítenek mérték után finom férfiruhát vagy felöltőt finom kivitelben kaphat. Vidékre mintákat kívánatra bérmentve küld.

x **Az ékszerék árhullámzása** gyakran olyan, hogy a régi aranyban, ezüstben néha nagyobb értékű van, mint amikor megvették. Nevezetesen briliánsoknál esik meg ez és így történik, hogy Singer Jakab ékszerkereskedő (Budapest, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán) az eladókra igen előnyös árban veszi meg a régi arany, ezüst és briliáns ékszereket. A cég szolid és kulans eljárását mindenütt kedvezően ismerik.

x **A Kóbra-cipőkre** a közlekedő ünnepek alkalmából felhívjuk a t. ez. vásárló közönség figyelmét.

x **Sárga János** cs. és kir. udv. szállító ékszerész cég budapesti fiókjának a berendezése a befejezéshez közeledik, úgy, hogy az június havában teljes szépségében megnyílik. Addig is megrendeléseket közönségünk bonyolít le, amely üzlet mint fiókjait teljességében változatlanul marad.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Katasztrófák egy repülőversenyen.** A páris—római repülőversenyről ma tragikus híreket jelentenek. Beaumont ma reggel hat órákor Génába érkezett. Garros aviatikus 4 óra 55 perczkor elhagyta Pizát és Róma felé repült. Cecina és Castagneto között azonban lezuhant. A készülék összetört, az aviatikus sértetlen maradt. Egy tehervonat kísérő személyzete segítségére sietett, mire Garros visszautazott Pizába. Frey, aki korán reggel elhagyta Génáút, hét órákor a pizai aerodrom közelében levő réten leszállt. Készüléke azonban egy rudba ütközött, úgy hogy a propeller darabokra tört. Frey bal szemén könnyen megsebesült. — San Rossoreből érkezett távirat ezt mondja: Beaumont aviatikus, akit délelőtt féltízkor láttak a magasban, helytelen irányba tévedt és Pizába röpült, ahol a hippodromban kikötött. Frey készüléke is itt van. Beaumont és készüléke sértetlen. — Garros aviatikus szerencsétlensége azért érdemel különösebb figyelmet, mert a hatalmas világversenyben Garros vezetett. Garros pilóta neve diadallal hangzott fel tegnap és amióta elsőnek repülte át a francia határt, úgy ünnepelték mindenütt, mint ahogy győztes csatából hazatért hadvezért. Utólrhetetlen messzeségben maradtak vissza társai és repülőgépeinek szárnyaiba szinte új erőt, új kitartást vitt a remény, hogy övé lesz a dicsőség és övé a nagy anyagi jutalom, és — lezhuant... — San Rossoreből újabban azt jelentik, hogy Beaumont aviatikus egy órákor Rómába szállt el és reméli, hogy incidens nélkül megérkezik.

Rómából jelentik nekünk: Beaumont hadnagy megtette a páris—róma—turini verseny utolsó-előtti stappját, amennyiben jó kondícióban Nizából Rómába repült. *Négy nap alatt ezerkétszázötven kilométert repült át.* Zuhogó esőben és zivatar közepette szállott le a római versenytéren, ahol rengeteg közönség nagy újjongással fogadta. A rendezőbizottság egy pohár pezsgőt kínált neki, de az aviatikus oly izgatott volt, hogy nem tudott inni, a pezsgős poharat a földhöz vágta s elkiáltotta magát: „Vive l'Italie!” Nathan polgármester üdvözölte a város nevében, mire Beaumont fölolvasta a párisi polgármester üdvözlő sürgönyét, amelyet zsebében hozott magával. A távirat így szól: „Páris polgármestere üdvözli Róma polgármesterét és városát testvériesen az olasz egység jubileumán.” *Beaumont ünneplésének se vége, se hossza nem volt.*

Beaumont ma délután 4 óra 6 perczkor az egybegyűlt közönség lelkes ovációi közepette a római aerodromba érkezett.

© **A bécs—budapesti repülés.** Az időjárás mondanthai: agyonbefolyásolja a szépnék igérkező verseny esélyeit. A Zeit repülőversenye ma sem kezdődhetett meg, mert Miller főhadnagy a rossz időre és kedvezőtlen légköri viszonyokra való tekintettel újra kénytelen volt elhalasztani felszállását. A bécs—budapesti távrepülő versenybe bevezettek már eddig csaknem valamennyien beutazták a repülőgépen követendő vonalat, egyrészt amiatt, hogy a vidék alakulatával megbarátkozunk másrészt amiatt, hogy tényleg a legelőnyösebb utvonale a bécs—győr—komárom—leányvár—vörösvár—budapesti vonal. Hetekel ezelőtt *Fleisch* császári tanácsos és *Econom* báró, a mult héten *Müller* főhadnagy és *Blaschke* hadnagy jöttek el Budapestre. Tegnap este ismét telefonjelentéseket kapott a Magyar Aero-Club, hogy várja a bécsi aviatikusokat és hogy fogadtatásukról gondoskodják. Éjjeli 11 órákor érkezett meg egy óriási 35ös autómobilon a Bristol-szállóba *Petroczy* százados, a katonai aviatikai osztály vezetője, gróf *Hieronyim* us amatőr automobil-sportsmann, aki a most lefolyt nagyszabású Alpenfahrt egyik győztese, lovag *Pischoff*, a két *Warchalovsky* testvér és *Klobucsar* fregattkapitány. Klobucsar tábornagy fia, akiket a Magyar Aero-Club igazgatója, *Krisztinkovich* Béla és titkára, *Pivny* Béla fogadtak. A turisták sokat panaszkodtak egyes másodrangú országutak rosszasága miatt, de jókedvűen jögyözték meg, hogy majd amikor repülőgépen jönnek, a magyar részről csak elragadtatással beszélhetnek, hiszen oly szép rendezést ök maguk sem csinálnak a „Zeit” díjára. mint a magyarok. Igen hálásak főleg azért, hogy a Club automobilistákat kért fel a gépek kísérésére. Tegnap is találkoztak

az uton *Petz* főorvossal és *Kobek* képviselővel, kiknek a Club ama sürgönyét, hogy Miller nem indul, későn kézbesítették. Ma reggel a vendégeket kikísérték a rákosi gyakorlóterre, ahol megmutatták nekik a körülhatárolt területet, amelyen belül a közönséget a rendőrség biztonsági szempontból nem engedi. A közönség tájékozására szolgáló zászló-jelzést ök is gyakorolják. A piros zászló az aviatikus közeledését, a fehér pedig utközbeni leszállását jelenti. Fekete lobogó az indulás elmaradását jelzi.

© **Lezuhant női aviatikus.** Berliin jelentés sek szerint Legler prágai operaénekesnő, aki az egyik berlini repülőpályán mostanában tanulta a repülés technikáját, mai fölszállása alkalmával súlyos baleset érte. A művésznő ugyanis körülbelül 15 méternyi magasságból gépével együtt lezuhant és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Az életveszélyesen megsérült művésznőt eszméletlen állapotban szállították a kórházba.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Válás után.** A Nemzeti Színházban ma Bisson „Válás után” című bohózatot vigjátékát elevenítették föl teljesen új szereposztással. Az idei színházi szezonnak ez a legutolsó reprise-je. Hosszu ideig kerésgéltek, amíg olyan darabot találtak, amelylyel stilszerűen fejezheték volna be a színházi eseményeket. Végre megállapodtak a „Válás után”-ban, noha színházi eseménynek kinevezni ezt a reprise-t mégis kissé merész dolog. A darab, mely hét év előtt került színre utóljára, vidám és kacagató ugyan, de azért az ódonsgot megérezni rajta. *Csillag* Teréz az egyetlen, aki a régi szereplők közül még közreműködött. Régi szerepét, *Diana-t*, *Paulay* Erzsike vette át, aki elég vervevvel játszott, *Csillag* Teréz Bonivardnét ábrázolta nagy játékos kedvvel és temperamentummal. *Váradi* Aranka mint *Gabriella* is kitűnő volt. *Kovács* Mihály, *Kürthy* György, *Gál* Gyula szintén sikerrel játszottak. A közönség azonban egészen még sem tudott fölmelegedni.

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön először helyáru előadásul a *Behémélet* kerül színre, melyben Szamosi (Mimi), Szoyer (Musette), Környei (Rodolphe), Takáts (Marcel), Szemere (Colline), dr. Dalnoki (Shaunard), Hegedüs (Benoit) és Ney B. (Alcindor) éneklék a főszerepeket. Vezényel Márkus Dezső karmester, rendező Alszevgy Kálmán főrendező. A múlt, után A csodaváza című balletet adják, melyben Nirshegy Emília, Kranner Ilonka, Smeraldi és Pini a főszereplők. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Guerra Miklós balletmester. (Bérletiszünet 34. szám, kezdete 7 órákor.) Pénteken ötödöször kerül színre A rózsalovag, báró Ochs szerepében ezuttal Erdős Richárd, a többiben az eddigi közreműködők fellépésével. Ez lesz az idény utolsó bérletben rendezett előadása. (98. szám. Kezdeté 7 órákor.)

(*) **A hamburgi színházi krach.** Mi is megemlégtünk annak idején, hogy *Bendiner* testvérek, a hamburgi operetteszínházak igazgatói megbuktak. Mint Hamburgból írják, ez a krach előrelátható volt, amennyiben a nevezett színházi vállalkozók minden realis számítás nélkül örülten költekettek, s végül másfél millió márka passzívával voltak kénytelenek visszavonulni. *Bendiner*ék kisebbszéri orfeumot vettek át, ahol egyfelvonásos bohózatokat és kisebb operettek fogtak játszani. A bajba jutott két operette-színház vezetését egy betéti társaság vette át, s a művészeti igazgatással *Lang* Otomárt — az eddigi erélyes és nagy műveltségű főrendező — bízták meg, míg az adminisztratív igazgatás gondját a *Keil* testvérek — a „Gartenlaube” tulajdonosai — vállalták el. A társulat sorsa biztosítva van, s remélhető, hogy a szakszéri és céltudatos vezetés ismét helyreállítja a két színház művészi s anyagi egyensúlyát. Itt említjük meg, hogy *Pázmán* Ferenc a Népszínház volt szimpátiikus fiatal tagja, aki külföldi működésében elsőrendű operette-erővé ismerosodott és a hamburgi közönségnek már több színonon át dédelgetett kedvence, ezentul is megmarad eddigi nagy sikerei terén. A „krach” híre ugy Bécsből, mint Lipszéből és Berlinből is, a legcélszerűbb ajánlatokkal környékezték meg, de *Pázmán* nem akarja eszerben hagyni bajba jutott pályatársait, s míg a rend helyre nem áll, Hamburgban marad. Holnap, június elsején lesz a „Liebesprobe”

című új operette bemutatója s *Pázmán* játssza a vezetés szerepét. A következő újdonság *Lehár* „Három feleség” című operetteje, szintén *Pázmán*nal a fő férfi szerepben.

(*) **Budai Szinkór.** A Budai Nyári Színházban holnap, csütörtökön, Louis Varney Tiszt urak a zárdáon című mulatságos, szép zenéjű operettjének lesz a reprize. Gontran *Bejczy*, Brissac *Bálint*, Lonis *Haller* Irma, Mari *Bejczy*, míg a többi főbb szereplő: *Belenay* Margit, *Mihályfi* Julie, *Árkossy*, *Győző* és *Mátray* lesz. Pénteken a *Boccaccio* operettnek lesz a negyedik előadása.

(*) **Magyar operett Bécsben.** Bécsből jelentik: Gordon, a drezdai Zentral Theater igazgatója július 1-től kibérelte a bécsi Volkspert és ott társulatával vendéggátékat rendez. Ezen a vendéggátékon mutatják be a bécsieknek *Vince* Zsigmond és *Pásztor* József „Tilos a csók” című operettjét is, mely Gordon színházában nagy sikert aratott.

(*) **Az Országos Színészegyesületből.** Az Országos Színészegyesület tanácsa június hó 6-án, kedden délután tartja rendes havülsét, a színészpallota dísztermében. Erre a tanácsülésre *Hunyady* József, *Keszler* Ede, *Komjáthy* János és *Kreisz* Ignác vidéki tanácsosokat hívták be. A színgazgatói koncepcsiók dolgát egy június hó 14-ére egybehívott tanácsülés fogja tárgyalni.

(*) **Pályázati hirdetés színdarabokra.** A Magyar Tanítók Otthona ifjúsági színháza részére egyfelvonásos színdarabokra pályázatot hirdet. Pályázni lehet színmű-, vígjáték-, bohózat- és operettel, akár történelmi, akár társadalmi témát tárgyaljon. Pályadíj: 50 korona és 30 korona. Az igazgatásának joga van úgy a pályadíjnyertes, valamint a megdícsért és 25 koronáért megveendő darabokat színterhez és sokszorosítani. A darab 4—8 szereplővel 15—25 percnyi időtartamu legyen. A pályázó darabok 1911. augusztus 15-ig a Magyar Tanítók Otthonába küldendők be. A pályázat eredményét 1911 szeptember hó 1-én hirdeti ki a bíráló-bizottság.

(*) **Halmos Izor új pályadíja.** Ma délelőtt megjelent a Nemzeti Színházban *Halmos Izor*, az ismert irodalombarát s bejelentette, hogy első pályázatának meddősege nem csüggesztette el, s újabban 3000 koronát tűz ki egy háromfelvonásos vígjáték jutalmazására. *Halmos Izor* második pályázatának feltételeit s határidejét akkor fogják kihirdetni, amikor *Tóth Imre* a Nemzeti Színház igazgatója külföldi utazásából hazatér.

(*) **József főherceg Munkácsy síremlékének a felavatásán.** Munkácsy síremlékének a felavatása, amely június 18-án, vasárnap délelőtt lesz a kerepesi temetőben, mindegyre impozánsabbnak ígérkezik. *József főherceg* főudvarmesteri hivatala értesítette a Műcsarnok vezetését, hogy a főherceg, mint az Országos Magyar Képzőművészeti társulat védője, személyesen vesz részt a nagy mester síremlékének a felavatásán.

(*) **Deák Ferencz-szobor Miskolcon.** Borsod vármegye és Miskolc város a haza bölcsének, Deák Ferencznek Miskolc város valamelyik közterén szobrot emel, amelyre a szoborbizottság a következő feltételek mellett pályázatot hirdet: A pályázat nyilvános és azon csak magyar művészek vehetnek részt. A pályázat határideje 1912. április elseje. Az emlékszóbor elkészítésére és felállítására 36.000 korona áll rendelkezésre. Az egyötöd nagyságu pályatervek Borsod vármegye elispánjának címére Miskolcra szállítandók és a vármegyeháza nagytermében állítandók fel.

(*) **Kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban.** A m. kir. Technológiai Iparmúzeum igazgatósága június havában kiállítást rendez a tavaszal tartott ipari továbbképző tanfolyamok munkáiból. A kiállításon résztvesznek a géplakatos, kárpitos, szabó, cipész, szücs, mázoló és szobafestő, könyvkötő, galvanizáló, galvanoplasztikai és az autogén hegesztő tanfolyamok növendékei. Ezzel a kiállítással egyidőben rendezik a badogos és szerelő ipartestület kiállítását. A kiállítás pünkösd vasárnapján nyílik meg.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Az Egenlőség jubileuma.** A haladó zsidóságnak egyik orgánuma, az Egenlőség kettős jubileumot ül. Harminez esztendeje annak, hogy a lapot megalapították és huszonöt éve annak, hogy Szaboleska Miksa vette át a lap szerkesztését. A kettős jubileum alkalmából az Egenlőség szerkesztője jubilaris számot adott ki, mely ugy terjedelmre, mint tartalomra és kiállításra nézve igen értékes. Száznál többen szólalnak meg ebben a

számban a magyar gondolkodók világából. Államférfiak, politikusok, írók, tudósok, publicisták, filantrópok és humanisták, felekezeti és közéleti férfiak gazdagították ezt a számot dolgozataikkal. A számban több mint száz illusztráció van.

* **Felolvasás a tunguzokról.** A Magyar Néprajzi Társaság ma délután Szalay Imre min. tanácsos elnöke alatt nyilvános felolvasó ülést tartott. Az első előadó Baráthosi Balogh Benedek volt, aki kelet-szibériai utjáról, az Amur-menti tunguzok néprajzáról értekezett. A szerző már két ízben volt e vidéken és most készül harmadik útjára. Előadásában megismertette az Amur-menti tunguzok hitvilágát, babonáit, hősi énekeit, társadalmi és jogszokásait, életmódjukat és ruházatukat és kifejtette, hogy mindezek, de főleg a nyelvi és hitéleti dolgaik megismerése nemcsak általános tudományos, hanem speciális magyar szempontból is mily nagy fontossággal bír előttünk. A tetszéssel fogadott előadás után Garay Ákos festőművész a régi magyar hajviseletekről tartott érdekes előadást, bemutatva egyúttal számos egykori rajzot és képet. A felolvasó ülés után dr. Sebestyén Gyula főtitkár folyó ügyekről referált.

* **Magyar Figyelő.** Tisza István és Herczeg Ferencz kétheti folyóiratának, a Magyar Figyelőnek 11. száma ismét feltűnik tartalmának nagy gazdagsága által. Kenedi Géza „Gondolatok a destruktív irányokról” ezimen meglepően szabatos, mindkét szélsőségtől elhatárolt beállítást adja azoknak a destruktív irányoknak, amelyekről éppen a mostani kultuszvita alatt annyit szólt. Magvas, komoly és adataiban meglepő Szász Béla tanulmánya az öngyilkosságról. Mohar József a tanítóképzés reformjáról rendkívül figyelemreméltó cikket ír. Farkas Pál „A szociológiai irt tanulmányt. A szépirodalmi részben Homoknak: „A légy” című elbeszélését találjuk, Yolland Arthur a testnevelésről nagyon érdekes szempontokat ad. Bálint Imre: „Kmetmegváltás” című közgazdasági cikkében egy rendkívül aktuális és fontos kérdésre tereli figyelmünket. A „Levelek Magyarországból” című rovatban ezúttal Eötvényi Nagy Olivér kassai jogakadémiai tanár szólal meg. A színházi rovatban Strakonieczky Károly Reinhardttról ír. Még kiemeljük a Feljegyzések igen gazdag rovatát. A Magyar Figyelő előfizetési ára egész évre 20 K, félévre 12 K, negyedévre 6 K. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

* **Az Auto 4. száma.** Az Auto című gépkocsis- és repülőgépjármű legújabb száma ma jelent meg. A rendkívül gazdag tartalmu s gyönyörű illusztrációkkal tarkított folyóirat szenzációs felvételeket hoz a párisi aviatikai katasztrófáról s a mult hó közepén lezajlott osztrák alpesi turautról, ezekről nemcsak a sportemberek, de a nagyközönség érdeklődésére is számot tarthatnak. Gazdag hírovata felöleli az utóbbi két hét összes automobil- és aviatikai eseményeit. A lapot Illés István hírlapíró kollegánk szerkeszti. Ézerkesztőség és kiadóhivatal VI., Teréz-körút 38. Előfizetési ár egész évre husz korona.

Az irgalmasok híres bécsi kórháza jelenti: Számos makacs székrekedési esetben a természetes **Ferencz József**-keserűvizet kitünő eredménnyel használtuk.

FŐVÁROS.

(*) **A fővárosi tisztviselők fizetés- és statusrendezése.** A fővárosi tisztviselők kara évek óta várja a fizetésrendezést. A törvényhatósági bizottság anynyira méltányosnak tartotta a tisztviselők e régi kívánását, hogy az idei költségvetésben erre a célra preliminált 1 millió 300.000 koronát megszávozta. A pénzügyi bizottság albizottsága napok óta tárgyalja e kérdést és a preliminált összeg miként való felosztása már befejezett dolog. De a polgármester a fizetésrendezéssel kapcsolatban a statusrendezésre vonatkozó javaslatát is a bizottságnak tárgyalásra becsajította. Ez az oka annak, hogy a bizottság munkálatai elhúzódnak, de viszont bizonyos, hogy a fizetés- és statusrendezési javaslat még a nyári vakáció előtt kerül a közgyűlés elé.

(*) **Gróf Zichy Jenő hagyatéka.** Gróf Zichy Jenő Rózsa-utcai palotáját a fővárosra hagyta örökül, de kikötötte, hogy muzeális gyűjteménye e palotában Zichy Jenő-muzeum elnevezés alatt helyeztessék el. A főváros tanácsa a muzeum fenntartását igen kétségesnek találta és gróf Zichy Raffallal egyezséget kötött, melynek értelmében a Rózsa-utcai palota a gróf tulajdonába megy visz-

za, a muzeális tárgyakat pedig a főváros saját helyiségeiben helyezze el. A közgyűlés annakidején az egyezséget elfogadta, ma pedig a belügyminiszter értesítette a fővárost, hogy a közgyűlés határozatát a közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg jóváhagyta.

(*) **A miniszterelnök köszönete.** A főváros törvényhatósága *Hieronimi* Károly kereskedelmi miniszter elhunytakor részvétiratot küldött a kormányának. Gróf *Héderváry* Károly miniszterelnök ma a kormány nevében megleltangu leiratban köszönte meg a főváros részvétét.

(*) **Uj iskolák.** A főváros nagy beruházási kölcsönéből jelentékeny összeg jut új iskolák építésére. Különösen olyan helyeken épít most a főváros iskolákat, ahol azok eddig bérházakban húzódtak meg. A jövő tanévre már számos új iskolával gyarapszik a főváros.

Szeptember elején megnyílik: az I. Fehérvári-uton elemi fiu- és leányiskola 13—13 tanteremmel. Budafoki-utca barakk elemi iskola és ovoda 4 osztálylyal. a Márvány-utczában a régi Mozdony-utcai iskola helyett elemi iskola 20 osztálylyal, a Fehérvári-uton polgári leányiskola 13 tanteremmel. A VII. Kertész-utczában polgári fiúiskola 17 tanteremmel. A VIII. Mária Terézia-teren elemi fiu- és leányiskola 17—17 tanteremmel. A IX. Soroksári-utca elemi iskola és ovoda 25 tanteremmel. A Gyáli-uton polgári fiúiskola 10 tanteremmel. A X. Pongrácz-uton barakk elemi iskola és ovoda.

Október elején a III. Kiscelli-utczában elemi iskola és ovoda 18 tanteremmel, a VI. Csabai-utczában elemi iskola és ovoda 25 tanteremmel, a VII. Százados-utczában elemi iskola és ovoda 20 tanteremmel, az Egressy-utczában elemi iskola és ovoda 16 tanteremmel.

November 1-én az V. Pannonia-utczában elemi iskola és ovoda 32 tanteremmel.

(*) **A városi építő-akció híre.** Az európai nagyvárosok között Budapest volt az első, mely a türhettelen lakásínség és lakásuzorán hatósági építkezéssel akar enyhíteni. És bár a városi építkezés még korántsem fejeződött be, — a közgyűlés éppen a legutóbbi közgyűlésen szavazta meg az újabb 9 millió koronás építőberuházást — az eddigi építkezések sikeréről már a külföld is tudomást szerzett és budapesti mintára akar a lakásínségen segíteni. Ma Páris város tanácsa tudatta a fővárossal, hogy a közsegítanács keresi a lakásdrágaság enyhítésére alkalmas megoldást. Ugy lát-szik, hogy Budapesten szép eredményt érték el s megtalálták a megoldás legalkalmasabb módját s azért a fővárostól kér részletes fölvilágosítást a városi házak építéséről s azok ktelezéséről. A polgármester elrendelte, hogy Páris városának megküldjék az összes adatokat.

TANÜGY.

= **Felsőbb leányiskolai igazgatók értekezlete.** Temesvárról jelentik: A felsőbb leányiskolai igazgatók ezévi értekezletüket május 26. és 27-én tartották Temesvárott Révy Ferencz főigazgató min. biztos elnöklésével. Az értekezleten, melyen 24 igazgató vett részt, a felsőbb leányiskola jövőjére vonatkozó, rendkívül fontos kérdések kerültek tárgyalásra. Első tárgyként Straub L. Gyula, beszterezébányai igazgató előadása alapján megállapították a felsőbb leányiskola új rendtartásának tervezetét, még pedig a speciális viszonyok tekintetbe vétele mellett, lehetőleg teljesen a most kiadásra kerülő új középiskolai rendtartáshoz illeszkedve. Második előadó Mázsits Rozina temesvári igazgató volt, aki az iskola és internátus viszonyáról beszélt. Javaslataira kimerítő eszmecsere után az értekezlet ugy határozott, hogy az internátus nevelői munkájának intenzitása érdekében az internátusnak az iskolától való elválasztása ajánlatos. Végül Strasser Sándor győri igazgató előadásában a felsőbb leányiskolák továbbfejlesztésének kérdése került napirendre. Az előadó a továbbfejlesztés okait ismer-tetve, az iskolának 8 osztályos leány középiskolává való fejlesztését javasolja. E leányiskola melél 1—2 évfolyamos háziasszonyok iskolája állítható. Az előadó javaslatát az értekezlet egyhangulag elfogadta és elhatározta, hogy a memorandum alakjában azt mielőbb a közoktatásügyi kormány elé terjeszti.

= **Háromszázötven tanítói és tanítónei állás.** Gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter egy nagyjelentőségű ujtással lepte meg az érdekelteket, amennyiben tömegesen hirdettet pályázatot a tanítói és tanítónei állásokra, melyekre eddig szörványosan és egyenként törtétek a pályázati hirdetések. Hlyformán a pályázni akarók kénytelenek voltak tömeges kérvényekkel pályázni a különféle állásokra, míg most ettől meg lesznek kímélve. Az 1911—12-ik tanévre be-töltendő állami elemi népiskolai tanítói (ta-

nitóni) állásokra a miniszter az egész országra kiterjedő és valamennyi vármegyét felölelő pályázatokat tétetett közzé és pedig az 1907. XXVI. tcz. 2 és 44. szakaszaiban megállapított illetményekkel, folyó évi június hó 20-iki lejáratával. A részletes pályázati hirdetést ma közzétette a miniszter azzal a figyelmeztetéssel, hogy a jelzett állásokra csakis oly magyar honos oklevelés tanító, tanítónő pályázhat, aki az állásonként jelzett feltételeknek is megfelel. Nevezetesen a pályázati hirdetést minden állásnál föltünteti, hogy milyen vallásu tanítók és tanítónők pályázhatnak. A pályázati kérvény, mely a születési anyakönyvi kivonattal, keresztlevelel, tanítói oklevéllel, esetleg működési bizonyítványokkal, kántori vagy más képesítést igazoló okmányokkal, családi és anyagi helyzetre vonatkozó előjárásügyi bizonyítvánnyal szerelendő fel, a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzetten csakis azon tankerület kir. tanfelügyelőjénél adható be, amelynek kerületéhez az illető iskola tartozik. Állásban levő folyamodók pályázati kérvényüket saját tanfelügyelőjüknek tartoznak benyújtani, aki azokat az állás szerint illetékes tanfelügyelőhöz a pályázati határidőben átteszi. Figyelemmel az 1907. XXVI. 26. paragrafusára, közvetlenül a kultuszminiszterhez, vagy más uton már benyújtott vagy benyújtandó, kinevezés vagy áthelyezés iránti kérvények ennek a pályázatra keretében figyelembe nem vehetők. Egy pályázati kérvény érvényes egy tankerületben megüresedett mindazon állásokra, amelyeket a pályázó kérvényében megjelöl, úgy hogy egy tanfelügyelőséghez csak egy, de minden szükséges okmányokkal felszerelt kérvény nyújtandó be. Amennyiben valamely pályázó több tankerületben levő állásokra folyamodik, úgy köteles minden egyes tanfelügyelőséghez külön és a szükséges okmányokkal felszerelt kérvényt benyújtani. Nagyobb helyeknél főleg ahol középfokú tanintézet van, családok tanítók előnyben részesülnek. Az eddig beadott és előjegyzésben volt összes kérvények kézbesítés végett a folyamodók lakhelye szerint illetékes kir. tanfelügyelőnek küldettek meg.

KÖZIGAZGATÁS.

Hunyadmegye közgyűlése. Hunyadmegye viharos közgyűlést, amely tegnap kezdődött, ma délután 9 órakor folytatta, amelynek során a botrányok ismét egymást érték. Mindjárt a jegyzőkönyv hitelesítése körül zajos jelenetek játszódtak le az igazgatóság csak fokozódott, amikor a harmadik indítvány tárgyalására került a sor, amely az alispánnak a felfüggesztés tartamára felfüggesztésben való részesítését előzolja és megrovásban részesíti a közigazgatási bizottságot, hogy beleavatkozott ebbe a kérdésbe.

Nagy vita indult meg a kérdés fölött s a főispán végül egyhangul elfogadottnak jelentette ki az indítványt. Erre fölállott Csulay főjegyző s a már elfogadott indítványhoz kezdett beszélni.

Tomboló zaj esapott föl erre a teremben; amely csak nehezen csillapult le. Mara László főispán ekkor kijelentette, hogy ő az indítványnak csak az első részét értette, nem a másodikat is.

Viharos tiltakozás volt erre a felelet. — Eláll! Ne komédiázzék! — tört ki az ellenzék.

Hosszas vitakozás után a főispán kijelentette, hogy belenyugszik abba, hogy kimondta a határozatot, de a második részt megfölebbezi.

Az alispán helyettesítésére vonatkozó indítványt a főispán nem akarta tárgyalás alá bocsátani. Elemi erővel tört ki erre ismét a vihar s a nagy tumultusban több affér is támadt.

Kinos feltűnést és megbotránkozást keltett, hogy az alispán helyettesítésére vonatkozó indítvány tárgyalásánál a főispán egyik legexponáltabb híve azt a kijelentést tette, hogy az alispán helyettesítésénél úgy sem fog célt érni az ellenzék, mert az ismert hivatalos puhítás meg fogja akadályozni, hogy az ellenzék óhaja teljesüljön.

Feltűnést és megbotránkozást keltett Barsay Andor országgyűlési képviselőnek és Kemény József bárónak az a szenzációs leleplezése, hogy a főispán Khuen előtti legszemélyesebb hívről és tanácsadójáról úgy nyilatkozott, hogy az alispán helyettesítésére Csulay főjegyző nem alkalmas. A főispán ezt nyílt közgyűlésen letagadta, de Kemény és Barsay kijelentéseiket megerősítették.

Az utolsó indítvány került ezután sorra, hogy 35 napon belül rendkívüli közgyűlést hívjanak össze, amely az alispán helyettesítésének kérdésében döntsön.

Nagy vita kerekedett ebben a tárgyban is s a főispán nem akarta szavazásra bocsátani a kérdést.

A vita bezárása után végül is szavazásra került a sor, amelynek eredménye az lett, hogy az ellenzék indítványát 73 szavazattal 70 szavazat ellen elfogadták.

Az eredmény kihirdetésekor az ellenzék óriási éljenzésben tört ki.

Leitner Mihály Némethy Károly tanfelügyelő dolgában interpellálta meg az alispánhelyettes főjegyzőt.

Csulay főjegyző válaszában támadta Pogány Béla alispánt. Fűlsiketítő láрма akasztotta meg a főjegyzőt beszédében.

— Hobó! Vonja vissza! — dörgött a főjegyző felé az ellenzék soraiból.

A főjegyző végre visszavonta szavait, majd amikor ismét támadni kezdett, ismét olyan óriási zaj kerekedett, hogy kénytelen volt beszédét befejezni.

Pogány Béla utasította vissza még a főjegyző vádjait, majd szavazás következett. A közgyűlés nem vette tudomásul a főjegyző választát.

A közgyűlést ma délután folytatták s folyóügyeket intéztek el.

Izgalmak a rappresentanzában. Fiuméből jelentik: A rappresentanza mai ülésén tárgyalta a városi választások ellen benyújtott petíciókat. Egy petíció a városi, egy a községi és három több képviselőtestületi tag mandátumának megsemmisítését kívánja. A választások megvizsgálására kiküldött négy igazoló-bizottság terjedelmes jelentésben a petíciók alaptalanságát bizonyította valamennyinek elutasítását javasolta. Az előterjesztés felett rendkívül heves és izgalmas vita indult meg. Dr. Grossich, aki a községi választások elnöke volt, a petíciók alaptalanságát igazolta és ismertette a választások eseményeit, hangoztatva, hogy a városi státutumokat védelmezi. A zsúfolt karzat éljenzésben tört ki, mire a szónok arra kérte a karzatos, hogy ne tüntessen, mert ő ismeri a köteleességét. Ez a kijelentés rendkívül heves jelenetekre adott alkalmat az autonóm párti és az új liga-párti többség tagjai között. Végül két óráig izgalmas vita után, amelynek folyamán Vio Antal képviselő kétszer is felszólt, az összes petíciókat elutasították.

Megbírságot fősolgabíró. Aradmegye fegyelmi választmányja Aradon ma Urbán főispán elnökletével tartott ülésében Lovich Gyula nagyhalmági fősolgabíró 120 korona pénzbírsággal sújtotta, mert néhány héttel ezelőtt egy, a románok által rendezett bálon ittasan jelent meg és ott garázdán viselkedett. Lovich fölebezzett a fegyelmi választmányi határozata ellen.

Városi tejkereskedés Nagyváradon. Nagyváradon a tejhamisítás s ezzel szemben a hatóság tehetetlensége olyan állapotokat teremtett, amelyeknek végét vetni csak a tejkereskedés monopolizálásával lehet. A város egyik legtekintélyesebb polgára, dr. Edelman Menyhért e tárgyról alaposan indokolt munkálatait adott be a tanácshoz, mely azt magáévá tette s a bizottság, amelylyel letárnyaltatták a beadványt, kimondta, hogy a közönségnek tejjel való ellátását a városnak kell kezébe venni. Ha a közgyűlés is hozzájárul, amibe nem kételkednek, Nagyvárad oly példát ad a városoknak, melyet ezek minden bizonynyal sürgősen követni fognak.

A határrendőrség újjászervezése. A határrendőrség rövid fennállása alatt megbizonyította életrevalóságát. Az intézmény maga kitűnőnek bizonyult. Azóta például külföldi nemzetiségi vándorapostolok be sem merik tenni a lábukat Magyarországra. A leánykereskedés és a kivándorlási csábítás szünetelt, mert a határrendőrségtől élnek a kivándorlási ügyek és leánykereskedők. A határrendőrségi intézmény azonban szűk hatáskörrel bír és a határrendőrségi intézkedések ebben a szűk hatáskörben különböző hatóságok közötti illetékességi összeütközést és surlódást okozhatnak. Eddig a határrendőrség feladata inkább preventív, mintsem megtorló volt. Csakis az utlevélszabályok áthágása, tiltott visszatérés, loánycesempészet, a bejelentési szabályok megszegése esetében tartott tárgyalást, hozott ítéletet a határrendőrség, mint kihágási bíróság. A többi kihágási esetekben az illetékes helyi rendőrhatalóságok bíráskodtak, a határrendőrség ott tett feljelentést. A belügyminisztériumban most a határrendőrség hatáskörének kiszélesítését és a hozzá utalt összes ügyekben kihágási bíráskodási joggal való fölrüházást tervezik. Ezzel kapcsolatban a határrendőrségi kapitányságok számát és személyzetét szaporítják. Ellenben a határrendőrségi őrszemélyzetet megszüntetik és ennek tevényt a magyar királyi csendőrségi őrszemélyzetre bízzák. Ennek megfelelően a csendőrséget szaporít-

ják a határokon. Megjegyezzük, hogy a határrendőrségi őrszemélyzet tagjainak nagyobb részét a csendőrségtől vették át. Most ezeket visszahelyezik a régi állományba.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Gazdasszonyok közgyűlése.** A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete ma délelőtt 11 órakor ötvenéves fennállása alkalmából diszközgyűlést tartott Pest vármegye székházának disztermében gróf Batthyány Lajos elnöklésével.

Az elnök rövid megnyitójában üdvözölte a nagyszámmal megjelenteket és megemlékezett azokról a nehézségekről, amelyekkel az egyesület megalkulásakor küzdött és amelyeket sikeresen legyőzött. Ezután néhány egyesület képviselőjében üdvözölték a gazdasszonyok egyesületét a jubileum alkalmából. Elsőnek Jászberényi Miklós, a Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete, Rosenbergy Augusta a Nőegyesületek Országos Szövetsége nevében mondott üdvözlő szavakat. Üdvözölte még az egyesületet Raffay Sándor az Országos Protestáns Árvagykelet és Petri Mór, Pest vármegye kir. tanfelügyelősége nevében.

Az üdvözlések után dr. Vámosy György, az egyesület titkára ismertette az egyesület történetét és az alapítók működését. Majd a titkári jelentés után Prohászka Ottokár püspök emelkedett szószékre. — Az egyesület címéből — ugymond, — nemcsak a nemzeti érzés világlik ki, hanem valami szociális ösztön is. Mikor az egyesület alakult, még nem voltak kiforrott szociális programok és fogalmak, de szociális ösztön az már létezett. Az egyesület címében az a nagy szociális gondolat van elrejtve, hogy a magyar kultúra egyenlő a magyar háztartással. A magyar kultúra nem a felsőbb iskolák és tudományos társulat sematizmusában, nem a politikának uri mulatóságában tükröződik, hanem a magyar háztartásban. Abban, hogy miképpen élnek az emberek ebben az országban, hogy mosakodnak-e, szellőztetnek-e, hogyan rendezik be a lakásukat, hogyan öltöznék. Ehhez a hatvanas években gazdaasszonyok kellettek. A férfi értelmetlensége, babonásága csak magának árt, de az asszony az egész családnak, a háztartásnak és kulturának. Magyar háztartást kell követelnünk. Nem a szavak, szónoklatok, hanem a magyar háztartás emelése a legnagyobb tett a kultúra érdekében. Az egyesületnek az is a hivatása, hogy rámutasson arra, hogy ebben a modern korban is asszony kell a világnak. A nőknek vannak hibáik, különösen az, hogy egyenlők akarnak lenni a férfival és nem értékelik a maguk különálló konkurrenczián túllevő asszonyi értéküket. Az egyesület nem ezt a nőt sürgeti. A magyar nő ne legyen a férfi másolata, ne legyen csinált virág, az egyenlőség kaptafájára csinálva, hanem feleség legyen és nem ellenfél. A kultúra haladásában kedvesen és bájosan int a régi magyar asszonyideál. Nem visszatérést kíván, hanem azt, hogy a magyar asszony a régi alapon folytassa működését. Magyar asszonyok keltenek, mert az eszmények nélkül otthonok sötétek ugyan, de az eszmények otthonok nélkül irrealisak. Törekvéseinkhez, életünkhez alap kell, az otthon, amit csakis igazi magyar gazdaasszonyok nyújthatnak.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után gróf Batthyány Lajos elnök néhány köszönő szóval a diszközgyűlést berekesztette.

(—) **Az Országos Széchenyi Szövetség** a hó 27-én tartotta közgyűlést, amelyen dr. Bieber József elnök megnyitójában után Klimó Jenő főtitkár mutatta be az egyesület működéséről szóló jelentést. A közgyűlés a tisztikarnak dr. Schandl Károly indítványára köszönetet szavazott.

ÉKSZEREK

EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK

Egyházi szerek, angol, francia, chinacsi dísztárgyak, gyári óron beszereshetők.

Legújabb angol rendszerű ártási módokatok mellett.

SÁRGA JÁNOS cs. és kir. udv. száll.

Ókszergyáros KOLOZSVÁR.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

Főraktár Budapest: ÉDESKUTY L.-nél.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Nyári szünet a budapesti büntetőtörvényszéken. Dr. Balogh György, a budapesti büntetőtörvényszék elnöke most bocsátotta ki a nyári szünet tanácsbeosztására és a bírák szabadságidejére vonatkozó köriratát. Ebben a köriratban a szolgálat július 3. napjától szeptember 11. napjáig van beosztva.

§ Megtámadott mandátumok. A Kuria első választási tanácsa ma folytatta a Lengyel Zoltán képviselő zilahi mandátuma ellen benyújtott petíciót. Több tanu azt vallotta, hogy Lengyel Zoltán állandóan egy díjbirkózó kíséretében utazott. Vártelken Pap János bírósági és a lelkész voltak fő-kortesei, akik huszhuszonkét koronáért vásárolták a szavazatokat. Más tanuk állítólag látták, amint Lengyel Zoltán a kocsin állva, huszhuszonkoronát dobogtatott kezében, hogy annyit kap mindenki szavazatáért. A vizsgálat során Szabó Flore választó a kiküldött táblabíró előtt egy huszhuszonkoronás bankjegyet tett le, amelylyel Lengyel egyik kortese akarta megvesztegetni, hogy ne valljon terhelően. A tárgyalást folytatják. — A szabadkai petíció dolgában a Kuria második tanácsa befejezte a bizonyítást. A petícionálók meghatalmazottja kérte a választás megsemmisítését, mire dr. Tetéleni Ármán, Vojnits Sándor képviselő védője a petíció elutasítását kéri. A Kuria végül eskü alatt kihallgatta a képviselőt, aki kijelentette, hogy egy szál sem igaz abból, amivel a petícióban vádolják. A Kuria határozatát június tizenhetedikén délben hirdeti ki Zachár Emil elnök.

§ A Wekerle-kormány sajtópöre. A Kuria ma tárgyalta azt a pört, amelyet Kossuth Ferenc volt kereskedelmi miniszter és Szerényi József volt államtitkár indítottak meg Habár Mihály ellen a Wekerle-kormányt támadó ismeretes brosúrája miatt. A budapesti esküdttörvényszék Habár Mihályt rágalmaszástól öt hónapi fogságra és ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt semmisségi panaszszal él, amelyet ma tárgyalt a Kuria első büntetőtanácsa Vavrik Béla elnöklésével. Vajkó Pál kuriai bírósági elnöke alapján a koronaügyész képviselője Baumgarten Izidor koronaügyész helyettes jelent meg. A Kuria a benyújtott semmisségi panaszokat elutasította és ezzel hozzájárult az esküdttörvényszék ítéletéhez.

§ A színészgyilkosa. Lembergől jelentik nekünk: Tíz napos végtárgyalás után a Leviczki-bűnpörben ma délben befejezték a bizonyítást. Az esküdtek elé három főkérdést terjesztettek, az egyik az orgyilkosságra, a másik középiskolai bizonyítvány megsemmisítésére és a harmadik a fegyver tilos viselésére vonatkozik. Makarevics védő indítványt tett, hogy engedjen meg a törvényszék egy pótkérdést arra vonatkozólag, vajjon beszámítható állapotban volt-e a vádlott a tett elkövetésekor, a második főkérdést pedig kiküszöbölendőnek tartotta, mivel ez a vétség már elévült. A törvényszék azonban mind a két indítványt elutasította és délután öt órakor a közvádló megkezdte vádbeszédét. Ítélet a reggeli órákban lesz.

§ A köröshegyi tragédia epilógusa. Kaposvárról jelentik: A köröshegyi mérgezés ügyében, amelynek Zsalcz István gyógyszerész és Szórádi Sarolta pénztárosnő estek áldozatai, a pécsi főügyészség tudvalevőleg a vádat elejtette. Ekkor az elhunyt gyógyszerész özvegye, özvegy Zsalcz Istvánné a pótmagánvádat átvette. Tegnap foglalkozott ezzel az ügygel a vádtanács és elutasító végzést hozott. A megszüntető végzés indoklása szerint a köröshegyi mérgezésnél nem gyilkosság, hanem öngyilkosság esete forog fenn.

§ A Temesvár-Belvárosi Takarékpénztár esődje. Néhány héttel ezelőtt Temesvárott esődbe jutott a tizenöt év óta fennálló Temesvár-Belvárosi Takarékpénztár. Minthogy az intézet általában nagy bizalmat élvezett, bukásával mintegy ezer betevő vesztette el több mint félmillió korona betétjét. A betevők féljelenésére megindították a büntető eljárást az intézet vezérigazgatója, Adler József ellen, akit rövid időre le is tartóztattak, azonkívül Kraemling Károly főkönyvelő, dr. Róna Ignác és dr. Vértés Adolf előkelő temesvári ügyvédek, mint a esődbe jutott intézet volt felügyelő-bizottsági tagjai ellen. Dr. Vértés Adolf védője, dr. Várady Zsigmond a vizsgálatot elrendelő végzés ellen fel-folyamodott a vádtanácshoz, amely az eljárást megszüntette. A megszüntető végzés ellen viszont dr. Gozsdu Elek temesvári főügyész és a betevők képviselője dr. Lengyel Zoltán adtak be fel-

folyamodást az ítéletláblához, amely ma hozta meg a döntést. A tábla elrendelte a vizsgálatot Vértés Adolf ellen és ezzel följogosította a betevőket hogy Vértés vagyonára zárlatot vezethessenek és abból magukat biztosíthassák.

§ A pupos leány gyilkosa. Bécsből jelentik nekünk: A mai tanúkihallgatások kivétel nélkül súlyosan terheltek voltak a vádlottra nézve, de legsúlyosabb volt Koczka Ferencz szabó vallomása, aki esütörtökön, mikor a holttestet megtalálták Bartunek Mária lakása előtt a folyosón, a vádlott mellett állott s jelen volt akkor is, mikor a törvényszéki vizsgálóbizottság megérkezett. Ő kísérte el hazulról Bartunek Mária-t s ezzel teljesen meg van döntve a vádlott alibi-je. Estefelé kezdődik a perbeszéd sora.

§ Elítélt gyilkosok. A Koppány-utcai Füredi-féle vendéglőben a múlt év december 25-ről 26-ra virradó éjjelen Boros Béni 28 éves kocsislegény Lencsés György napszámossal együtt borozgatott. Ugyanakkor benn voltak a korcsmában és itt a másik asztalnál Beredics György, Beredics János, Domanek József, Kojben István, Lakmér András, Hirsch Konrad napszámossal. Ez az utóbbi társaság előbb távozott el, mint Boros Béni és társa. Kinn az utcán szóváltás támadt Lencsés György napszámossal és Beredics János napszámossal között. A Vágóhid-utczába érve, Boros Béni és Lencsés György leshelyüklől késsel támadtak rá Domanek József-re, akit az arcán súlyosan meg is sértettek. Domanek bittal védekezett támadóival szemben. Domanek segítségére belevafozkodott a verekedésbe Beredics György is és a földön véresen fetregő Domaneket segíteni akart. Ezt az alkalmat arra használta fel Boros Béni, hogy Beredics Györgyöt késével hátbaszurta. A szurás következtében Beredics György január 25-én a kórházban meghalt. A kir. ügyészség Boros Béni ellen halált okozó súlyos testisértés büntetése miatt emelt vádat, Lencsés Györgyöt pedig könnyű testisértés vétségével vádolta meg. Ma tárgyalta ezt a bűntudat a büntető-törvényszék esküdttörvényszéke dr. Mikovich bíró elnöklése alatt. A lefolytatott tárgyalás után az esküdtek bűnösnek mondták ki Boros Bényt a halált okozó súlyos testisértés büntetésében, Lencsés Györgyöt pedig a könnyű testisértés vétségében. Ezen marasztaló verdikt alapján a bíróság négyévi fegyházzal sújtotta Boros Bényt, Lencsés Györgyöt pedig három hónapi fogságra ítélte. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Hatodik nap. —

Jó sportot helyez kilátásba a hatodik nap, habár nagyobb díjazású futam nem szerepel a programmon. De oly ügyesen vannak összeállítva az átlagos díjazású futamok, hogy nagy mezőnyöket várhatunk mindegyikben.

A Víztorony-díj dotációja a legnagyobb 8000 koronával. 1800 méterén tizenegy telivérnek van indulási joga. A nevezettek közt van Kahlenberg is s ha indul, mi elintéztetnek tartjuk a versenyt. A többiek közül Málinka, Dorigny és Cornette említendő még fel.

A Lhubar-handicap hároméveseknek van nyitva 1200 méterre. A súlyelosztás elég körültekintően lett összeállítva. Véleményünk szerint Charon, Aventin, Tengernagy, Ily fogják a verseny sorsát elintézni.

Az Egeria-verseny jobb youngster-társaságot gyűjt startjához. Az 1100 méterre való tekintettel Poker, Ma foi, Braunau, Charon esélyeit kell aláhuznunk.

A Hadsereg akadályverseny is a holnapi program keretében dül el. Portorico, Raseur, Szerény, Kuroki benne a jobb lovak.

Jelöltjeink:

- I. Sunnyside—Egeria—Romulus.
- II. Kahlenberg—Málinka—Dorigny.
- III. Mautner-ist.—Tengernagy—Ily.
- IV. Poker—Ma foi—Charon.
- V. Portorico—Szerény—Kuroki.
- VI. Charon—Éjjel Nappal—Seagull.
- VII. Parázs—Szemere-ist.—Gounod.

Budapesti ügetőversenyek.

— Ötödik nap. —

Szép nevezéseket látunk az ötödik napra, csak féltő, hogy a felázott talajra való tekintettel start-hoz állnak-e a kötelezettek.

Kétségtől legérdekesebb versenye lesz a napnap a Visegrádi díj, ahol elsőrangú idősebb lovaink veszik fel a harcot. A verhetetlen Vito holnap ismét szaporíthatja győzelmei számát, mert nem ad annyi előnyt, hogy ellenfelei közül bármelyiket is ne hagyja maga mögött. Veszélyes reá először Rabló P., majd Lucifer lehet.

Figyelmet érdemel még a Siofoki díj is, mely a sokat javult Aufwieglerin zsákmánya lesz. Ellenfelei Hugó és Csóka lesznek.

Jelöltjeink:

- I. Mon Ami—Hydra—Márta.
- II. Aufwieglerin—Csóka—Hugó.
- III. Azért is—Grom—Furcsa.
- IV. Vito—Rabló P.—Lucifer.
- V. Heroína—Déliab—Toncsi.
- VI. Regent—Lebemann.
- VII. Sennye-fog.—Solymossy-fog.

○ Az angol Derby. Epsomban ma dőlt el az angol Derby nagy érdeklődés mellett. A verseny bennünket is különösen érdekelt ezidén, mert magyar istállótulajdonos; Szemere Miklós színei is képviselve voltak Sobieski révén. A John o'Gaunt ménnek, melyet Taral lovagolt, azonban semmi szerep sem jutott. Alárendelt szerep jutott azonban King William-nak és Pietri-nek is. A versenyt a nagy favorit Sunstar nyerte meg Stedfast és Royal Tender ellen. A versenyben huszonhat ló vett részt. Részletes eredmény:

Derby Stakes. Díj 160.000 korona. Táv 2400 méter. I. Joel B. stpm Sunstar (Stern), 2. Lord Derby sm Stedfast (Lynham), 3. Capt. Forester Royal Tender (Donoghue). Futottak még: Adam Bede, Alan Melton, Al Gold, Atmah, Beehobers Hope, Bannockburn, Bridge of Allan, Cellini, Duke of Lancaster, Eton Boy, Heficon, Kel d'Or, King William, Longboat, Maaz, Normint, Phryxus, Pietri, Rosavil, Royal Eagle, Sobieski, Sydmon, Zerzal, Könnyen két hosszú nyerve, négy hosszú harmadik. Fog.: 13:8, 100:8, 25:1. Helyre: 4:7, 9:4, 6:1.

○ Ifjúsági monstre-tornaünnepély. Pünkösdi vasárnapján tartják meg a budapesti középiskolák intézeti tornaversenyét a millenáris versenypályán. Az ünnepély délután 3 órakor kezdődik. A felvonulás után 6000 tanuló lepi el a nagykiterjedésű térséget és megkezdődnek a szabadgyakorlatok, melyeket ezuttal zenére fognak végezni. Ennek a nagy tömegnek a sornyitása magában véve is impozáns látványosság lesz, mert az ünnepély végrehajtó-bizottsága külföldi mintára minden egyes tanuló részére külön jelet ad. Természetesen az ünnepély óriási méreteinél, amelyen egy-egy tanuló fog állni a szabadgyakorlatok elvégzése alatt. A szabadgyakorlatok után az intézetek csoportokra oszolva, különféle játékokat fognak bemutatni, melyeknek bevégzése után tartják meg a versenyeket. Természetesen az ünnepély óriási méreteinél fogva, az előmérkőzést már e hónap 2-án és 3-án tartják meg és a főünnepély napján csak döntőfutamok és mérkőzések kerülnek dílóra. A verseny-sorrend így is hatalmas anyagot ölel fel és az atlétikai versenynemek közül a tanulóifjúság távolugrásban, magasugrásban, 70, 100 és 120 méteres futásban, kétél- és póznamászásban, stafétafutásban, kötélyhúzásban fogja bemutatni készségét a nagyközönségnek. A versenyek bevégzése után reprezentatív füleslabda- és labdarugómérkőzés lesz; azután oszlopokba sorakoznak a tanulók és a díjkiosztás után elvonulnak tanáraik és vezetőik felügyelete alatt. A főünnepélyt megelőzőleg június hó 2-án délután fél 6 órakor tartják meg az uszóversenyeket is a millenáris pálya uszómedencéjében. Az uszóversenyek részvétel tekintetében a legkimagaslóbb pontja az intézeti tornaversenynek. Belépőjegyek az összes versenynapokra és a főünnepélyre elővételben kaphatók az elővásárló helyeken. Pályajegyek már csak korlátozott számban. Az ünnepély rendezősége felkéri a közönséget, hogy a pénztáraknál keletkező tolongás elkerülése végett a jegyeket idejekorán beszerezni sziveskedjék.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomor-bajosok-
nak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

KÖZGAZDASÁG.

Száztizenegy millió behozatali többlet.

Budapest, május 31.

Míg egyrészt rettenetes próbára teszik a nemzet teherbíróképességét azok a száz százmillió követelések, miket a kormány az új hadügyi költségekkel támaszt, másrészt valósággal lesújtó adatokat tár elénk az ország közgazdasági gyengeségéről a külkereskedelmi forgalomról a statisztikai hivatal. Az április havi adatok szerint az 1911. év első négy hónapjában 111.2 millió koronára rugott az az összeg, amelylyel a külföldnek, nagyrészt természetesen Ausztriának, adóztunk s amely összeg a nemzeti vagyon apadásának tekinthető. Oly végtelenül lesújtó ez a szám, hogy az első pillanatban szinte elképedve gondolunk arra, hogy ha a jó 1910-iki termés után az 1911-iki év első harmada ilyen óriási veszteséget tüntet föl, mi lett volna akkor, ha 1910-ben is olyan inséges esztendőnk lett volna, mint 1909-ben. Erre a rettenetes sulyos jelenségre majd ismét találnak misztikus hangzó hamis elméleteket azok, akiknek hivatalos kötelessége a közös vámterület „áldásainak“ dicsőítése, de a világ semmiféle okoskodása sem fogja a magyar nemzettel elhitetni azt, hogy akkor, mikor egy jó termés után csak egy harmad év alatt is 90 millióval fizetünk többet Ausztriának, mint az nekünk, ez a mai közös rendszer megvédi Magyarország érdekeit is. Ezek a passzív külkereskedelmi mérlegek a legerősebb agitációs fegyverek a közös vámterület ellen.

A statisztikai közlemények szerint az 1911. év első négy hónapjában behozatalunk értéke az előző évi 565 millió koronával szemben ez év január-április havában 592.3 millió koronát ért el s ebből 435.7 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk értéke a múlt évi 450 millió koronával szemben a f. év első négy hónapjában 481 millió koronát tett, mely összeghez Ausztria 345.4 millió koronával járult. Az 1911. év első négy hónapjában árumérlegünk tehát összesen 111.2 millió korona, Ausztriával szemben pedig 90.3 millió korona behozatali többletet tüntet fel. Behozatalunkban legnagyobb értékűszaggal a textilipar készvártmányai szerepelnek. Ezen áruk behozatali értéke a f. év első négy hónapjában 149.4 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebbel, mint 141.6 millió koronával részesedik. Pamutszövetekből behozatalunk egymagában 61.3 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 42.1 millió koronát. Konfekcionált árukból való behozatalunk értéke 38.5 millió korona volt.

Legfontosabb kiviteli cikkekünk ezuttal is a gabonaneműek és a liszt. Az utóbbiból január-április havi kivitelünk: 60.7 millió koronát tett, amiből 56.8 millió korona értékű Ausztriába szállítottunk. Ezen árunál az előző év első négy hónapjához képest az összes kivitelben 9.5, az Ausztriába irányuló kivitelben 9.2 millió korona emelkedés mutatkozik. Buzakivitelünk értéke 26.3 millió korona volt, az előző év január-április havában 9.8 millió). Összes kivitelünk gabona, lisztnevekből, hüvelyesekből 151.1 millió koronát tett, 34.6 millióval haladván meg a múlt évi január-április havi kivitel értékét. A vágó- és igásállatok kivitele az előző év első négy hónapjához képest csökkent s az előző évi 84.8 millió koronával szemben csak 59.7 millió korona értéket képviselt. Homok- és kristálycukorból való kivitelünk az előző évhez képest 3.6 millió koronával emelkedett és 14.2 millió koronát tett, míg nyerscukor és az egyéb finomított cukorkivitelünk szintén emelkedett és pedig az előbbiből az előző évi 7.2 millió koronáról 7.8 millió, az utóbbiból 4.2 millió koronáról 5.3 millió koronára. A faneműek kivitele az előző évi szinten maradván 22.8 millió korona értéket képviselt. Mint ezekből az adatokból látható, a nagy behozatali többlet nem rendkívüli behozatali cikkekéből, hanem a rendes kereskedelmi cikkekéből adódott ki, bizonyossággal annak, hogy a belföldi termelés a közös vámterületen képtelen az osztrák versenyyel megbirkózni, úgy, hogy a hazai fogyasztás emelkedése nem a belföldi termelés, hanem az osztrák ipar javára esik.

A Városi Villamos részvényei. Ismeretes, hogy a főváros június 6-án veszi át a Budapesti Giro- és Pénztáregylet utján a 68.150 darab városi villamosvasuti részvényt. Az érdekelt pénzintézetek már beszállították a Giroegyletbe a részvényeket. Az egyes intézetek a következő mennyiségű részvényt

tették letétbe a főváros részére a Giroegyletnél: Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 13.425 darab régi és 6150 új, Magyar Általános Hitelbank 1400 darab régi, Magyar Bank és Kereskedelmi R. T. 25.275 régi és 4000 darab új, Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank 3000 régi és 2000 új, az Angio Bank 3000 régi, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár 775 régi, Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 6000 régi és 1000 új, Hazai Bank 1000 régi és végül a Magyar Ált. Takarékpénztár 1125 db régi kibocsátású városi villamos vasuti részvényt. Ebből a kimutatásból kitűnik, hogy a főváros által megszerzett 68.150 darab papirosból a Magyar Bank és Kereskedelmi R. T. szállította a legtöbbet, 29.275 darabot összesen. A főváros különben már a részvények ellenértékét is átutalta s a papirosok formális átvétele után egyik legnagyobb részvényesévé vált a Városi Villamos Vasutnak.

Keleti Tengerhajózási R.-T. közgyűlése. A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság elnöke, *Ullmann Adolf* főrendiházi tag távollétében *Hoffmann Sámuel* udv. tan. elnöklötte mellett és *Gonda Béla* min. tan., valamint *Nyirő Gábor* tengerhajózási főfelügyelő kormánybiztosok jelenlétében ma tartotta XIII. évi rendes közgyűlését. Az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett jelentéséből kiemeljük, miszerint üzemi bevételei az előző évekkel szemben lényeges emelkedést mutattak. Az elszállításra került áruk összes forgalma 287.639 tonnát tett ki, amiből az alduai, feketetengeri és levantei kikötők forgalmára a kivitelben 125.792 tonna, a behozatalban 29.928 tonna esik. Egyéb viszonylatok forgalma 131.919 tonna volt. A hazai forgalom nagyobbarányú kiszolgálhatása érdekében hajóállományát a térségi oly gözösök beszerzésével törekedvén szaporítani, amelyek birtokában forgalmi hálózatát a távoli keleti viszonylatokra is kiterjeszthesse, az elmúlt évben két egyenkint 7700 tonna hordképességű gözöst építtetett Angliában, amelyek közül az „Augusta Főhercegnő“ nevű gözös ez évi február hó 14-én, az „Erdély“ nevű pedig március hó 2-án bocsátott vízre. Saját hajóinak hordképessége ezekkel 53.550 tonnára emelkedett. Az 1910. üzletévre vonatkozólag előterjesztett zárszámítások az értékesítési tartalékalapnak 488.753 korona 37 fillérrel, a biztosítási tartalékalapnak 56.734 korona 14 fillérrel történt dotációja után 227.271 korona 06 fillér tiszta nyereséggel zárulnak. Az értékesítési tartalékalap eszerint 1 millió 883.176 korona 82 fillérre, a biztosítási tartalékalap 196.126 korona 14 fillérre, a rendes tartalékalap pedig az alábbi hozzáutalás betudásával 46.043 korona 75 fillérre emelkedik. Az igazgatósági javaslatnak megfelelően elhatározta a közgyűlés, hogy a tiszta nyereségből 2272 korona 71 fillért a magyar kereskedelmi tengerészisztek nyugdíjintézete javára, 11.249 korona 92 fillért a rendes tartalékalap növelésére fordíttassék, a részvényeseknek 5 százalék osztalék, vagyis 210.000 korona ki fizetessék, a fennmaradó 3748 korona 43 fillér pedig új számlára vitessék át. Miután a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadott, ez utóbbi tagjaiul *Bálint Zsigmond*, *Mende Rezső*, *dr. Kovács Gyula*, *Sarlós Zsigmond* és *Schwarz Ármán* újból megválasztották. Az osztalék részvények a térségi pénztáránál, vagy a Magyar Általános Hitelbank főpénztáránál június hó 1-től kezdődőleg fognak beváltatni.

Új papír a tőzsdén. Az év folyamán már nem első eset, hogy ipari papírosok kerülnek a tőzsde árfolyamjegyző lapjára. Az iparvállalatok a fejlődő gazdasági életben tőkájukat szaporították, termőképességüket emelték s mint erős alapon nyugvó vállalatok címleteiket a tőzsdére is bevezetik. Most a *Walla József* cementárugyár részvénytársaság részvényeinek jegyzését rendelte el a tőzsdetanács. Az új papíros a vállalat bankárja, a *Wiener Bankverein* vezeti be a tőzsdére.

Keresztényszocialista pénzintézet. Ausztriában a keresztényszocialista-párt nagyhangú és sokatmondó felhívásokkal árasztotta el az országot, melyben egy nagyszabású pénzintézet alapítását helyezi kilátásba. A hangzatos alapítási tervet szépen keresztül olvasták, de a részvények jegyzésére nem mutatkozott nagy hajlandóság. A keresztényszocialista-párt azonban a csufos alapítási komplottba belenyugodni nem akart s ezért most már megelégednek egy „hitelegylet“ létesítésével. *Herczeg Lichtenberg* Alajos elnöklötte mellett gyűlést tartott tegnap a keresztényszocialista-párt s elhatározta, hogy félmillió korona alaptőkével iparosok érdekeit szolgáló hitelegyletet létesít. Az alapjában csekély félmillió korona alaptőke előte-

remtése is nehézségbe ütközik, mert a nevüket még csak odaadják hercegek és grófok, így zgatósági tagságok vállalására is hajlandók, de kockázatot viselni korántsem mutatnak kedvet. Ezért rákényszerítették Bécs város tanácsát, hogy 150.000 koronával járuljon hozzá a szociális intézmény létesítéséhez, míg a városi takarékpénztár is hozzájárult 300.000 koronával az alapításhoz. Ilyen módon a szükséges tőke már előteremtődött s a szociális pénzintézet alapítása elé akadály nem gördül. A hitelegylet különben minden bankszerű üzletágot kultiválni fog, de csak iparosokkal fogja az összeköttetést keresni.

A világkiállítás ügye. Ismeretes, hogy *Lánczy Leó* főrendiházi tag azt az eszmét vetette fel, hogy Budapesten 1917-ben világkiállítás rendezessék. Az országos magyar kiállítási központ munkabizottsága tegnap foglalkozott a világkiállítás ügyével. *Gelléri Mór* ügyvezető-főtisztár ismertette a világkiállítás tárgyában beérkezett véleményeket. A kiállítás ellen tizenegy kereskedelmi és iparkamara, több ipartestület és a felkért tizenhat országos ipari és kereskedelmi országos egyesületek közül tizenegy nyilatkozott. A világkiállítás mellett csakis a budapesti hentes-ipartestület foglalt állást. A bizottság elhatározta, hogy a Budapesten rendezendő világkiállítás eszméje felett a beérkezett nyilatkozatok után egyelőre napirendre tér és ezzel elintézettnek tekinti a Magyar Kereskedelmi Csarnoknak egy nagy kiállításra vonatkozó átiratát is.

Textilipar és kereskedelem. A Textilipar című szaklap, mely már harmadik éve szolgálja a hazai textilipar megerősödését, címét és tartalmát kibővítette a textiliparral szorosan összefüggő kereskedelemmel, hogy olvasó körét minél nagyobb területen kielégíthesse és a gyárosokon kívül a kézműkereskedőknek is nélkülözhetetlenné tegye a lapot. A „Textilipar és Kereskedelem“ minden erejével a fejlődő magyar textilipart s a manufaktúr és konfekciókereskedelmet szolgálja, amelynek első és egyetlen szószólója. A kitűnően szerkesztett lap havonként háromszor jelenik meg s felőle minden európai eseményt. Felelős szerkesztője *dr. Redner Hugó* textilmérnök, szerkesztője *Lenkei Zsigmond*, akinek újságvállalatában jelenik meg. (Róza-u. 8. sz.)

A „Nemzeti“ biztosító tőkeemelése. A „Nemzeti“ Baleset-Biztosító Részvénytársaság ormódi *Ormódy Vilmos* főrendiházi tag elnöklötte alatt e hó 30-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az igazgatóság javaslatára egyhangulag elhatározott, hogy az alaptőke 5000 darab egyenként 200 korona n. é. új részvény kibocsátása által egymillió koronáról kétféle millió koronára felemeltessék s hogy az új részvényesek már 1911. július hó 1-től kezdődőleg részesüljenek az üzlet eredményében. Az új részvényekből 1000 darab részvényre a régi részvényeseknek elővételi joguk van; minden öt részvényre 1 új régi részvény jár. Az új részvények átvételi árfolyama 410 korona.

A mezőgazdasági statisztika szervezése. Agrikultur országnak fontos érdeke, hogy mezőgazdaságáról mindig hű statisztikai kép szerepeljen. Ennek szükségességét hangzottatta *Rubinek Gyula*, a Rómában székelő nemzetközi mezőgazdasági közgyűlésen. A statisztikai bizottság foglalkozott az az indítvánnyal, hogy megfelelő mezőgazdasági statisztikai szolgálatot léptessenek életbe. Erre nézve a következő alapelveket állapította meg: Minden évben megállapítani kívánja az említett hét termény által elfoglalt bevetett terület. Időszakonként tudósításokat kíván be és közöl a vetések állásáról, az időjárásról, a növényi és állati paraziták esetleges felléptéről és elterjedéséről s általában a bevetett területben történt időszaki változásokról. Az aratást megelőzőleg legalább egy hónappal előbb a remélhető termésméről, majd az aratás megkezdésével s annak befejeztévei a terméseredményéről vár és közöl tudósításokat. Az intézet a beérkező összes adatokat hetenkint fogja közreadni abban a sorban, amint azok hozzá beérkeznek; a termésre vonatkozó adatokat azonban együttesen összesítve, hogy így a világ terméséről áttekintést nyújtsanak.

A Mezőgazdák palotája. Alkotmány-utcai ingatlanán a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete modern iroda-palotát építtet. Az épületben csakis a Magyar Mezőgazdák Szövetkeztének hivatalos helyiségei, továbbá gép- és áruraktárak foglalnak helyet. A palotát, amely az első irodaépület lesz Budapesten, ötemeletesre tervezik s jövő év novemberében akarják átadni rendeltetésének. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete palotája *Hajós*

és Villányi budapesti műépítéskészítői tervei szerint készül.

A fiumei rizshántoló közgyűlése. A Fiumei Első Magyar Rizshántoló és Rizskeményítő-gyár Részvénytársaságnak ögróf Pallavicini Ede elnöklésével tartott ez évi közgyűlésén a részvényesek az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangulag elfogadták. Ennek folytán a június 1-én esedékes 29. számú szelvényt 170 koronával fogják holnaptól kezdve beváltani. A felügyelő bizottságba a régi tagokon kívül az elhalt dr. D'Al Asta Szaniszló helyett új tagnak Ossoinack Andrást választották meg.

A gabonatözsde zárórója. Régi óhaja a gabonatözsde látogatóinak, hogy a nyári hónapok alatt a gabonatözsde üzleti ideje rövidebb legyen. Balla Vilmos indítványára írásban terjesztették be kérésüket a tözsdetanácshoz. Ma foglalkozott a tanács a kérelemmel s úgy határozott, hogy próbaképpen június 6-tól augusztus hónap 31-ig a gabonatözsde 1 órákor végződjék az üzlet.

A Resiczai Falépítési Részvénytársaság ma tartotta Veitth Béla udvari tanácsos, igazgatósági elnök elnöklésével az évi rendes közgyűlést, amelyben a 324,128.45 koronát kitevő tiszta nyereségből 9 százalékos osztalék kifizetését határozták el.

Állattértékesítő központ. Gróf Dessewffy Aurél, az OMGE. volt elnöke, ögróf Pallavicini Ede és gróf Zselenszki Róbert mintegy 30 nagybirtokos társaságában egy új állattértékesítő központ létesítésén fáradoznak, amely központ a gazdától közvetlenül szerezne be az állatokat értékesítés végett. Az állattértékesítő központ azt a régi hóbortot akarja megvalósítani, hogy kizárja a huszforgalomból a közvetítő kereskedelmet. Ők egyszerűen nem elégszenek meg a termelő hasznával, hanem még a kereskedői hasznot is maguknak akarják megszerezni.

Újabb szerb huszbehozatal. Belgrádból jelentik: A szerb kormány azzal a kéréssel fordul az osztrák-magyar közös külügyi kormányhoz, hogy mivel a kereskedelmi szerződésben a vágott marhahusbehozatalra megszabott kontingens már ki van merítve, adjon engedelmet újabb huszbehovitelre. Az eddigi huszkontingens természetesen a mérsékelt vámtétel alá esett, míg a további bevitelt az osztrák-magyar autonóm vámtarifája rendes vámtételei terhelnék.

Terményszállítások a hadsereg részére. A m. kir. honvédség részére 1911. évi szeptember 1-től 1912. évi augusztus 31-ig terjedőleg Pozsony, Tóváros, Nyitra, Léva, Trencsén, Rózsahely, Vác, Érsekújvár, Besztercebánya, Balassagyarmat és Jolsva katonai átvévi állomásokon nagyobb mennyiségű zab, szén, alomszalma, ágysszalma, tűzifa és kőszén szükséges. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes fölvilágosítást nyújt a pozsonyi IV. honvédkerületi hadbiztosága.

Az Országos Munkásbetegséggyógyító és Balaszbiztosító Pénztár május hó 30-án tartotta igazgatósági ülését a Gyáripárosok Országos Szövetségének helyiségében Garbai Sándor, majd Lukács József elnöklésével. Sarkadi Ignác igazgató havi jelentését a pénztár április havi ügyforgalmáról és az elnökség tevékenységéről az igazgatóság tudomásul vette, azután áttért az elnökségi előterjesztések tárgyalására, melynek során igen érdekes álláspontot foglaltak el az állami munkásbiztosítási hivatal sérelmes rendelkezései ellen. Az elnökségi előterjesztések között szerepel annak a bejelentése, hogy a pénztár Hieronymi Károly elhalálása alkalmával az özvegyhez részvéttávíratot intézett, melyre az özvegy megleghangú köszönőiratban válaszolt; hogy az elnökség küldöttéleg járt Lukács László pénzügyminiszternél nyeresémsorsjátékának munkásszámátörök felállítására az elnökség engedélyezése végett; hogy a pénztár nagyobb folyószámlákbeszámot kapott a Magyar Általános Hitelbanktól; hogy foglalkozott az elnökség Gelléri Mór igazgatósági tagnak azzal az indítványával, mely szerint az igazgatósági ülések elé terjesztett anyag a „Fővárosi Közlöny“ mintájára kinyomtatassék; hogy intézkedett az elnökség a tisztviselők nyugdíjügyeinek ellátására hivattott nyugdíjintézet forma szerinti megalakulásáig a felmerülő ügyek ellátásáról, stb. Letárgyalta az igazgatóság a 33. pontból álló elnökségi előterjesztéseken kívül a fűrészerzések ügyét, a baleseti kártalanításokra vonatkozó járadékbiztosítási javaslatokat és a vegyes ügyeket, melyet tulnyomóan az egyes helyiszervek részéről történt észrevételei besorozásokra vonatkoztak.

Biztosítási és közgazdasági lap. A biztosítási téren észlelhető különös évelenség és mozgalom ma már az egész ország érdeklődését felhívta. A várható új alakulások, a magyar biztosításügy folyamatos fejlődése, a vele kapcsolatos események és változások mind oly tények, melyeket most már a biztosított közönség is éber figyelemmel kísér és olvas. A biztosítási események legérdekesebb öre, ismertetője és terjesztője, a tisztviselők oktatója a „Biztosítási és Közgazdasági Lap“, már 17 éves végzi a fontos, kulturális szolgálatot e nagyjelentőségű közgazdasági téren. A lap mostnai száma új tudományos cikkek, valamint fontos és gyors értesülések tekintetében bírnak jelentőséggel és ezért ajánljuk olvasóinknak, különösen jelen időben ezen régi és kipróbált szaklap olvasását és járátását.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Budapest, május 31.

A készáruipiaczon ma kifejezetten szilárd volt az irányzat. Megfelelő kínálattal szemben a malmok meglehetősen vételkedvet mutattak és mérsékeltlen jobb árak fizetése elől sem zárkóztak el. Mivel másrészt az árubirtokosok sem voltak túlkövetelők. Élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 16,000 q buza kelt el a tegnapiaknál 5 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 12.70 korona volt 78.8 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.65 korona 75.5 kilós marosi keverékes búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs esendes, a zab változatlan, a tengeri szilárd. Forgalmába került 100 q rozs 8.75 koronás áron és 1600 q zab 9.15—9.60 koronás árakon. A határidőpiacon a mai üzlet az éjszakai zivataros esőre, amely egészen a délelőtti órákig eltartott, igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel és igen viharosan indult meg. Kezdetben igen élénk vételkedv mutatkozott és izgatott hangulat mellett nagyarányú forgalom fejlődött ki, később azonban, amidőm számtalan telefon-értesülés után hirtelen terjedt, hogy nem mindenütt esett az eső, sőt ellenkezőleg, sok vidéken szép idő van, lecsendesedtek a kedélyek, amivel együtt a forgalom is erősen megesapant, az árfolyamok pedig mérsékeltlen visszaestek. A déli tözsdén ismét valamivel jobb vételkedv mutatkozott, mert a meteorológiai állomás prognózisa sok helyen zivataros esőzéseket helyez kilátásba, ami a kuliszt véleményes vásárlásokra serkentette. Az októberi buza ma 5 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 11.21 K-án indult, gyorsan 11.25-ig még tovább emelkedett, aztán 11.16-ig esőkkent, majd ismét 11.21-ig javult és zárlatkor 11.19 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 3 fillérrel, a júliusi tengeri 1 fillérrel javult, ellenben az októberi rozs 3 fillérrel, az októberi zab pedig 4 fillérrel gyengült.

A készáruipiaczon a mai tözsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	24.05—24.40	79	24.90—25.10
"	76	24.0—24.55	80	24.95—25.15
"	77	24.0—24.55	81	—
"	78	24.60—24.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	24.55—24.75
"	76	23.85—24.20	80	24.65—25.85
"	77	24.05—24.35	81	—
"	78	24.3—24.60	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.65—24.85
"	76	24.—24.30	80	24.70—24.95
"	77	24.10—24.35	81	—
"	78	24.40—24.65	82	—
Bánsági	75	—	79	24.70—24.95
"	76	23.80—24.10	80	—
"	77	24.10—24.35	81	—
"	78	24.50—24.75	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	24.05—24.35	80	—
"	77	24.2—24.55	81	—
"	78	24.60—24.80	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	18.30—18.40
" közepminőségű uj	—	—	—	18.—18.20
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.80—17.30
" II-rendű	—	—	—	16.20—16.70
Zab I-rendű	—	—	—	19.—19.40
" II-rendű	—	—	—	18.10—18.80
Tengeri belföldi uj	—	—	—	13.—13.10

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 78.5 k 25.40 K, 3000 q 76.4 kg. 24.70 K.

Pestvidéki: 200 q 78 kg. 24.60 K, 400 q 77 kg. 24.80 K, 200 q 76.5 kg. 24.80 K.

Bácskai: 1200 q 75 kg. 24.35 K, 530 q 74.3 kg. 23.60 K, 1200 q 74 kg. 24.15 K, 100 q 74 kg. 24 K, 100 q 74 kg. 24 K.

Török-Bécs: 2170 q 74.5 kg. 24.10 K.

O-Bécs: 1000 q 74 kg. 24.10 K.

Marosi: 700 q 75.5 kg. 23.30 K rozsos kev.

Rozs: 100 q 17.50 K kpf pp.

Zab: 100 q 18.30 K kpf, 1000 q 19.20 K kpf, 200 q 19.— K kpf, 100 q 18.90 K kpf, 150 q 18.70 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként, koronáértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza októberre 11.21—20—25—15—21—19
Rozs októberre 9.28—29—16—19—
Zab októberre 7.74—75—70—71—
Tengeri júliusra 6.63—67—62—63—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre 11.19—11.20
Rozs októberre 9.18—9.19
Zab októberre 7.71—7.72
Tengeri júliusra 6.63—6.64
Ropce augusztusra 14.20—14.30

Budapesti gabonaforgalom.

1911. május 29-től 1911. május 30-ig.

Erkezett Elszállított

m é t e r m á z s a

Buza	29769	5000
Rozs	11	121
Arpa	418	—
Zab	1157	—
Tengeri	43956	30260
Liszt	561	9884
Korpa	—	203

Értéktözsde.

A mai előtözsde megnyitása szilárd volt, anélkül, hogy az árnívó tegnaphoz képest tetemesen megváltozott volna. Később a forgalom teljesen megesapant és a forgalomba került értékek ára lemorzsolódott nemcsak a nemzetközi, hanem a helyi piaczon is. A készáruipiaczon kötés alig volt. A zárlat igen esendes volt. A déli tözsdé irányba kissé gyengült. A nemzetközi értékek ára lemorzsolódott. A helyi piacz értékei közül a városi 2—3 koronával javult, a többi elhanyagolták. A készáruipiaczon alig volt változás s a járadékpiaczon nem volt kötés. A sorsjegypiacz üzletlen volt. Az üzlet esendősen zárult.

Az előtözsden kötöttet: Osztrák hitel 644.25, Magyar hitel 819.25—818, Osztrák-magyar államvasút 754.25—754.50, Jelzálogbank 484.75—483.50, Leszámitolóbank 561.50—562, Közüti villamosvasút 748.75—749.50, Városi villamosvasút 395.50—395.75, Magyar bank 745.75—744.25, Beocsi 835, Magyar villamosági 486.50—487.50, Cukoripar 2550.

A déli tözsdén kötöttet: Osztrák hitel 644—643, Magyar hitel 818—816, Osztrák-magyar államvasút 754, Jelzálogbank 483.50—483, Leszámitolóbank 561, Rimamurányi vasút 678—677.25, Közüti villamosvasút 749, Városi villamosvasút 397—399, Hazai bank 748—749, Magyar bank 745—746, Hermes 415, Ujlaki téglagyár 414, Magyar villamosági 488—487.25, Fiumei rizshántoló 3700—3805.

Az utótözsde irányba esékely forgalom mellett tartott maradt. Kötöttet: Magyar hitel 816.50—817.25, Leszámitolóbank 560.50, Magyar bank 745.50—746, Városi villamos 399.25—399.50.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, május 31. (Saját tudósítónktól.) A külföldi tözsdék gyöngült árfolyamokat jelentettek, és az esős időjárás hatása alatt az itteni piaczon az árak tartottak, noha a konzum tartózkodása következtében a forgalom nagyon szerény keretek között mozgott. Egy czikkben sem volt lényegesebb árváltozás.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.70—13.15, bánáti 12.25—12.65, székesfehérvári 12.25—12.60, mosoni és győri 12.10—12.45, felsőmagyarországi és déliavasuti 12—12.35, marchfeldi 11.55—12.05.

Rozs: felsőmagyarországi 9.25—9.70, pestmegyei 9.45—9.70, déliavasuti 9.30—9.55, különféle magyarországi 9.25—9.55, ausztriai 9.25—9.60.

Arpa: morvaországi 10.15—10.60, marchfeldi 8.70—9.50, bécsvidéki 8.80—9.60, felsőmagyarországi 9.75—10.50, déliavasuti 8.70—9.25, takarmány 8.25—8.50.

Magyar tengeri 6.90—7.15, Cinquantin 8.25—8.50, Magyar zab 9.60—10.20, válogatott 10.25—10.55, romániai 9.35—9.90.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, május 31. Kezdeményezés hiányában az előtözsde irányzata nagyon esendes, az árfolyamok általában tartottak. Korlátértékek közül Keleti vasút és török sorsjegy élnékült, a déli tözsdén az árfolyamok némileg gyöngülték, de Skoda- és keleti vasút értékei emelkedtek.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 644.25, Magyar hitel 817, Laenderbank 531, Unionbank 614, Osztrák államvasút 754.50, Déliavasút 110.50, Alpési 807, Rimamurányi 679, Skoda 632, Galicziái Kárpát 803, Török sorsjegy 249, Keleti vasút 722, 3 százalékos déliavasuti esőbbség 273.75.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 643.75, Magyar hitel 817, Anglobank 320.50, Bankverein 540.50, Osztrák földhitelintézet 1276, Laenderbank 530, Unionbank 614.50, Magyar jelzálogbank 483, Államvasút 743, Déli vasút 110, Alpési 806, Rimamurányi 678.50, Brüxi kőszénbánya 758, Orosz járadék 104.10, Török sorsjegy

240, Skoda 633.50, Keleti vasut 724, Dohányrészevény 331.50, 3 százalékos déli vasuti előbbesség 273.25.

Bécs, május 31. (Magyar értékek zárulata), 4 százalékos aranyjárdék 111.85, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 152.—, Magyar hitelbank részvény 815.50, Magyar leszámlító és váltó részvény —, Rimamurányi 677.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 91.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 91.65, Magy. nyrom-köles. sorsjegye —, Kassa-Odorbergi Vasutreszvény —, Magyar jelzálogbank 482.50, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, május 31. (Osztrák értékek zárulata), 4.2 százalékos papírjárdék 92.40, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 116.65, 1860-as sorsjegye —, Osztrák hitel sorsjegye —, Angol-osztrák bankrészvény 320.50, Bécsi Bankvein 549.40, Osztrák-magyar bank 19 6.—, Déli vasut 111.—, Dunagőzhajózási r-t. 1157, Dohány részv. 332.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.37, Osztr. Lloyd 586.—, 4.2 száz. ezüst jár. 92.40, 96. 0. Osztr. koronajárdék 92.35, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 643.75, Union-Band 614.50, Osztrák Länderbank 529.50, Osztrák magyar államvasut 753.25, Elbavölgyi vasut —, Alpési részvény 805.50, 20 frankos 19.01, Londoni váltóár 239.95, Lípótkohó —, Török sorsjegye 248.75.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 31. (Értéktőzsde.) Hathatós ösztönzés híján a tőzsde nyugodtan indult. Nagyobb érdeklődéssel egyes speciális értékek, mint délnyugat afrikai és Hamza-részvények iránt volt, a melyeket lényegesen magasabb jegyzés mellett adtak-vettek. Varsó-bécsi és villamosági részvények is kereslet tárgyai voltak. Általában azonban a kínálat volt túlsúlyban, amelynek hatása alatt a bányáértékeken kívül a Drezdener Bank és a Schaffhaesener Bankvein részvényei is szenvedtek. A folytatólagos forgalomban kitűnt, hogy az üzlet túlnyomórészt szilárd, bár az üzlet még szűkebb korlátok közé szorult. Mindazonáltal bányáértékek fedezésére és visszavásárlásokra részben eléggé javultak, míg egyébként az árfolyamok változatlanok maradtak. El voltak hanyagolva ma az osztrák értékek. A harmadik üzletóránban kellő érdeklődés volt Santung, varsó-bécsi és keleti vasut iránt, utóbbiakat bécsi számlára vásárolták. Egyébként a forgalom tartott árfolyamok mellett nyu-

gódott volt. Egyébként a készáruipiac ipari értékei egyenetlenek voltak. Napi pénz 3 és fél—3 százalék, magánkamatláb 2 és hétnyolczad százalék.

Berlin, május 31. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.10 osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 17.40 orosz bankjegyek 216.40, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discontó Commandit 187.50, Dinamitruszt 188.24, Harpeni 181.50, Unifkált török járadék 94.10, 4.2 százalékos ezüst jár 92.50, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.—, Magy. koronajárdék 91.40, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 851.25, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 275.90, Gelsenkirchoni 201.10, Laurakohó 175.90.

Frankfurt, május 31. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjárdék —, 4 száz.-os osztr. ar-jár. 99.25 Magy. ar-jár. 94.15 Osztr. hitelint. részv. 202.1/8 Osztrák-magyar államvasut 160.25. Északnyugati vasut —, Bustiehl radi vasut —, Londoni váltóár 204.15, Bécsi Bank vein 136.50 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.—, 4.2 százalékos ezüstjárdék 96.75, Osztrák koronajárdék —, Magyar koronajárdék 91.45 Osztrák-magyar bank 138.10, Déli vasut részvény 18.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.25, Párisi váltóár 808.33, Union bankrészv. 153.50.

Hamburg, május 31. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.—, 1860. sorsjegye —, Déli vasut 17.60 4 százalékos aranyjárdék 98.90, Osztrák hitelrészvény 202.—, Osztrák-magyar államvasut 162.75, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.90.

London, május 31. Angol consol 87.1/4

Páris, május 31. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.32, Osztr. aranyjárdék 100.90, Magyar arany járadék 98.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 516.50 3/4 százalékos Olasz járadék 104.15, Déli vasuti előbbességi kötv. 293.—, 5 százalékos marokkói járadék 532.— 4 százalékos 1890. román köles 97.90, 4 százalékos amort. románjár. 1905.—, 5 százalékos orosz járadék 104.45 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.— 4 százalékos spanyol jár. 97.17 4 százalékos unifkált török jár. 93.— Török sorsjegye 16.25 Török dohányrészevény 340.—, Osztrák földhitelintézet 1347, Osztrák Länderbank —, Magyarjelzálogbank 510.—, Banque de Paris 18.21 Banque Ottomane 75.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 118.—, Meridionalvasut 662.—, Hartman gépgyár —, Rio Tinto —, Sucrerie d'Egypte 80.—, Tula 17.35, Urikányi köszén 172.—, Chartered 42.50, De Beers 492.—, East Rand 119.—, Jagersfontein 209.50, Trans. Land Comp. 56.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.68, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó rövid 3/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 253.—, Magánkamatláb 2 1/8.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonai szállításra, Junius-augusztusra, Szeptember-decemberre, Szeptember-májusra, Irányzat: változatlan, Bécsi nyersszeszjegyze, Prágai, Lembergi, Triestzi exportszesz (finom).

Kőbányai sertéspiacc.

Május 31. Árjegyzés. Híztott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg, közép (páronként 300—400 kgr.) 160—162 fillérig. Fialat nehéz (páronként 251—320 kgr.) 164—168 fillérig. — Magyar szedett: 176—179 fillérig. — 1911. május 29. napján volt készlet 26522 darab, 30-an felhajtott 530 drb, 30-an elszállított 136 drb, 31-ére marad készlet 26916 drb. A híztott sertés üzletirányzata lanya.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbizottság igazgatóságától.) Május 31. Ezer napi eladatlan maradvány 879 drb sertés, 3 drb süldő. Pótelhajtás 140 drb sertés, 36 drb süldő, 2 drb malacz. Mai felhajtás 1019 drb sertés, 36 drb süldő, 2 drb malacz, összesen 2038 drb sertés, 39 drb süldő, 2 drb malacz. Eladott 1130 drb sertés, 36 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 908 drb sertés, 3 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirtertés. Öreg I. rendű 350 kgr. felül életsúlyonával 152—158 fillér. Fialat nehéz 300 kgr. felül életsúlyonával 162—172 fillér. Fialat közép 220—300 kgr.-ig életsúlyonával 168—178 fillér. Fialat könnyű 120 kgr.-ig életsúlyonával 171—180 fillér. Hussertés nehéz 300 kgr. felül életsúlyonával 152—160 fillér. Hussertés könnyű 140—300 kgr. életsúlyonával 176—180 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 144—156 fillér. Malacz elősúlyban 144 fillér. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Main financial table titled 'Budapesti értéktőzsde' with columns for various asset classes: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, and Közlekedési vállalatok. Each row lists an asset name, its value in Pénz and Áru, and other financial metrics.

Kivonat a hivatalos lapból

— Május 31. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Samarfay Károly pozsonyi törvényszéki bírót a pozsonyi ítélőtáblához elnöki titkárrá, Lipták Endre kassai törvényszéki díjnyokot a sátorlajuhelyi törvényszékhez írta.

a belügyminiszter Joó Ferenczet, a munkási állami gyermekmenhely ellenőrt állásában véglegesen; a pénzügyminiszter Burján Ernő nagykaposi adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a szilágysomlyói és Szilygyi Jenő zalaszentmihályi lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a nagykaposi adóhivatalhoz, Hertelendy Béla székesfehérvári adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a módosi adóhivatalhoz;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Wasziljevics Szilárd buziási közalapítványi ker. ügyességi díjnyokot fizetéstelen írodaségdíjnyokot;

a kereskedelemügyi miniszter a zálogházak személyzeti létszámában Vörös Antal zálogházi szolgát altiszté nevezte ki.

Névmagyarosítások. Böhm Béla budapesti lakos Balásra, Kovridza András uzoni lakos Keserűre, Jaczík Gyula ungvári lakos saját, valamint Hubert, Irén, Czeceilia, Ede, Flórián, János és Ilona nevű kiskoru gyermekei Aradira, Klein Ede kuruczfalvi lakos Kálmánra, kiskoru Pollak József és Pollak Ármán budapesti lakosok Pártosra, Oblatt Adófi nagyváradi lakos Vámosra, Csant József budapesti lakos Császárira, Neiman Jenő budapesti lakos Lászlóra, Rosenberg Izrael (Imre) cseleji lakos Ráczra, Pollak Bernhard budapesti lakos Pongráczra, kiskoru Richtzeit Imre, Andor, Sándor és kiskoru Richtzeit József békéscsabai lakosok Péterfőre, kiskoru Klein Ferenc kunmadarasi lakos Kenézre, kiskoru Kornreich Mózes Mendei és Mihály Henrik petrozsényi lakosok Molnárra, kiskoru Kaner Aladár budapesti lakos Kertészre, Klein Ármán budapesti lakos, valamint Klára nevű kiskoru gyermeke Kálmánra, kiskoru Guttmann Ernő pécsi lakos Gergelyre, Bacsa János dorogházi lakos a saját, valamint Szeréna és Ferencz nevű kiskoru gyermekei Borsodira, kiskoru Klein Imre budapesti lakos Kallósra, Rosenbaum Sámuel budapesti lakos Ráczra, Huber Abraham budapesti lakos Halászra, kiskoru Braun Hugó budapesti lakos Benedekre, kiskoru Spitzer Andor kecskeméti lakos Sebőkre, kiskoru Róth Károly nagyváradi lakos Szencsre, Gerselbán Lajos kiskörösi lakos Gálira, kiskoru Grósz Lajos budapesti lakos Nagyra, Nyali Mihály budapesti lakos Nemesre, Droszt Ede József, Károly vámosmikolai lakosok Dére, Reinfels József banai lakos saját, valamint József, Béla, Gyula és István nevű kiskoru gyermekei családi nevének Rétire kért átváltoztatását megengedte.

VIZÁLLÁS.

május 31. május 30.

		május 31.		május 30.	
		m é t e r		m é t e r	
Inn	Schärding	2.14	2.18	0.24	0.42
Ouna	Passau	8.31	3.46	0.38	0.25
	Linz	0.75	0.84	0.42	0.80
	Bécs	1.18	1.06	0.92	0.90
	Pozsony	3.54	4.03	0.94	0.72
	Komárom	4.68	4.74	0.92	0.84
	Budapest	4.50	4.50	0.77	0.80
	Paks	4.33	4.40	1.53	1.52
	Mohács	5.33	5.40	2.24	2.13
	Gombos	5.68	5.38	3.95	3.81
	Ujvilék	4.44	4.21	0.95	0.94
	Pannosova	3.60	3.69	0.20	0.32
	Orsova	3.64	3.76	1.38	0.87
Morva	Morvafalu	3.51	3.64	1.58	1.65
Vág	Zsolna	0.78	0.90	0.27	0.78
	Trencsén	0.72	0.77	0.18	0.03
	Szered	1.12	1.26	0.14	0.05
Rába	Szt.-Gottthárd	0.20	0.20	0.37	0.38
	Sárvár	0.50	0.63	0.08	0.13
	Győr	4.02	4.13	0.10	0.06
	Várasd	1.65	1.72	0.18	0.04
	Zákány	0.04	0.20	0.58	0.62
	Bacs	0.89	1.14	0.10	0.08
	Eszék	2.97	2.95	0.80	0.96
Mura	M.-Szerdah.	1.24	1.38	0.88	0.92
Száva	Zágráb	3.86	0.18	0.06	0.10
	Sziszek	0.49	0.78	0.51	0.70
	Mitrovicza	3.58	4.06	0.54	0.54
Szamos	Deés	0.28	0.24	0.50	0.50
	Szatmár	0.86	0.40	0.90	0.85
	Kraszna N.-Majtény	0.20	0.10	1.10	1.08
	Latorczamunkács	0.22	0.24	0.78	0.78
	Laboroz Homonna	0.18	0.35	0.18	0.16
	Ung	0.19	0.20	1.10	1.21
				Becskei	

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK
IGAZGATÓSÁGA.

142905/C III. a. szám.

A csoportosítható menetszelvények jegyzéke

I. Pótlékanak életbeléptetése.

A Magyar Királyi Államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a folyó évi május hó 1-től érvényes csoportosítható menetszelvény-jegyzékhez folyó évi június hó 1-én az I. pótlék lép életbe.

E pótlék a magyar vasutak és bosnyák-hercegovinai országos vasutak díjszabás előrusító központi hivatalában (Bpest, V., Akadémia-utca 3. sz.), továbbá a magyar királyi államvasutak díjszabás előrusító hivatalában (Bpest, VI., Csengery-utca 33. sz.), valamint a városi menetjegyirodáknál 10 fillért kapható.

Budapest, 1911. évi május hó 23-án.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban a keleti Felföld és a Délvidék kivételével csaknem mindenütt volt csapadék, amely az Alföld legnagyobb részén, az északi Kárpátok nyugoti felén és a Dunántulnyomó részén a 10—20 millimétert meghaladta és jobbra zivatarral járt. A hőmérséklet csak néhány fokkal lett alacsonyabb és maximuma Debreczenben 30 C. ok, minimuma Arvaváralján 8 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltás és sok helyütt eső vagy zivatar várható. (Sürgönyprognózis: Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarkok.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér- séklet	
						max.	min.
A.-Szlátina	61.3	19.4	E	2	4	—	29 12
Ungvár	59.7	15.0	N	1	2	—	29 13
Késmárk	60.2	18.5	NW	1	2	14	22 10
Losonc	57.3	19.4	NW	1	1	—	27 12
Ogyalla	57.3	21.5	—	1	2	—	26 15
Budapest	60.3	17.8	W	1	2	—	26 15
Herény	59.3	19.2	—	1	1	—	26 13
Keszthely	59.9	20.3	—	1	3	—	26 15
Páás	60.3	20.9	W	1	1	—	26 17
Zágráb	62.0	20.2	—	1	2	8	27 13
Fünne	62.0	16.6	SSW	1	3	—	27 15
Szeged	59.8	12.8	—	1	2	—	28 15
Temesvár	58.2	17.5	N	2	1	—	29 16
Nagyvárad	59.2	21.2	N	1	4	—	29 15
Kolozsvár	—	17.4	SW	1	1	—	28 13
Nagyszében	59.1	12.8	NW	1	4	—	25 10
Szatmár	—	14.2	—	2	—	—	—
Eger	—	15.7	NE	0	—	—	32 17
Arvaváralja	—	19.2	NW	1	2	—	21 9
Selmeczbánya	—	19.2	E	2	2	11	22 13
Komárom	—	17.2	NE	1	3	—	28 12
Magyar-Ovár	—	20.6	NW	1	2	5	26 15
Sopron	—	20.2	—	1	—	—	29 14
Eszék	—	14.8	SW	0	0	—	26 11
Cikvevén	—	0.1	—	1	2	—	29 14
Debreczen	—	19.6	NE	4	0	—	24 12
Kecskemét	—	19.1	W	1	0	—	27 14
Oroszlána	—	19.0	N	2	0	—	29 14
Arad	—	17.4	N	2	2	—	28 15
Szombolya	—	19.0	NE	3	2	—	29 13
Versecz	—	18.4	NW	1	2	—	29 17
Orsova	—	18.4	N	4	0	—	29 17

EGYETERTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Irtta: J. LIES.

63

— Amig ezzel készen leszünk — mondotta aztán — behozom esomagodat, melyben már minden el van készítve. Bár Linolin és Pjutow veletek mennek, mégis jó ha tudod, mi minden van a csomagodban.

Ezzel eltávozott, de a következő perczben már vissza is tért egy jókora bőrönddel kezében.

— A kulesokat magadnál fogad tartani, ha pedig szükséged lesz valamire, csak szólj Linolinnak. Addig is nézd meg, hogy mi hol van. Ja igen, ott az oldaltáskában vannak irataid.

Mialatt a bőrönd tartalmát nézegették, a szolgáló visszatért a megjavított kabáttal. Prosztov magára öltötte s még egy pillantást vetett a tükörbe.

— Ugy gondolom, most már indulhatunk is.

— Még van egy kevés időnk — mondotta Andrej, órájára nézve. — Azt hiszem legezészerűbb lesz, ha most megreggelizel. Nyugtalanosságra okod nincs. A báró úgy is utánad küld, ha szüksége van rád. Nos, mit akarsz reggelire?

— Hát adjatok nekem egy pohárka Madeirait, kétszersültet, meg egy teát.

— Rendben van. Azonnal itt lesz.

Öt percz sem telt bele s Prosztov már az asztalnál ült, reggelit fogyasztva. Nyugodt, méltóságteljes mozdulatokkal evett, mint igazi urhoz illik. Andrej meg is jegyezte, hogy modora miatt nincs ok aggodalomra. Jóformán azonban még be sem fejezte a reggelit, mikor megjelent Waldensee inasa s tudatta vele, hogy a báró kéri magához.

Prosztov szíve megdobbant. Tehát az utolsó pillanatig sikerült minden.

— Csak már a hajón volnánk — sóhajtott magában s felemelkedett helyéről.

— Mehetünk — mondotta az inasnak, majd Andrejhez fordulva néhány bucsusztó mondott.

Mindhárman megindultak a homályos folyosón. Elöl a báró inasa, utána Prosztov, leghátul pedig Andrej a bőröndöt cipelve.

— Foglaljon helyet, nagyságod — szólott az inas, mélyen meghajolva, a báró ur azonnal itt lesz. Ezzel eltávozott s Prosztov rövid néhány perczig egyedül maradt, a báró elegánsan berendezett szalonjában. Alaposan szemügyre vett mindent s úgy találta, hogy Waldensee izlése a legelőkelőbb arisztokrata körökben is megállja helyét.

— Különös fickó — dörmögte magában. — Csak azt nem értem, hogy miért nem hagy fel undok mesterségével, mikor gazdagsága már úgy is elérte az emberi vagyón határát.

— Ah jó reggelt vicompte — szólalt meg egy könyved barátságos hang mögötte. — Bocsásson meg, hogy ilyen korán megzavartam nyugalmát.

Prosztov felállott helyéről s a báróval találta magát szemben.

— Szót sem érdemel az egész kedves báró — mondotta előkelő hanglejtéssel — igazán örvendek, hogy ily korán üdvözölhetem.

— Husz percz mulva indul a hajónk, remélem készen áll az utra.

— Teljesen, báró, ha parancsolja, akár rögtön indulhatunk is.

A báró megnyomott egy csengőt s a belépő szolgától megkérdezte, hogy rendben van-e minden.

— Igen, báró ur — szólott az mély meghajlással. — A koci előállt s indulásra vár.

— Akkor hát mehetünk — szólott Waldensee, Prosztov felé fordulva.

Az inas ajtót nyitott előttük s nemsokára már egy előkelő hintó párnáin foglaltak helyet. Prosztov kéjesen szívta be a hajnali friss levegőt, melyet immár második napja nélkülözött. Arca sugárzott a boldogságtól s bár nem volt optimista, mégis örült, hogy ennyire jutottak. Jól tudta, hogy a londoni ut teljes eredménnyel fog járni s most már abban is bizonyos volt, hogy ha a reggel folyamán értesítik Hermannat hogy elutazott, az tudni fogja, hogy mi a kötelessége.

Az amsterdami utcák még esőndesen nyújtózkodtak a hajnali ködben, de a kikötő közelében már élénk, mozgalmas élet uralkodott. Itt-ott néhány hajómunkás vagy vámhivatalnok köszöntötte az előkelő utasokat. Valószínűleg mindannyian meg voltak győződve, hogy a szerencsés és krösusi gazdag főúrral, Waldenseevel találkoztak. Végre a kecsi megállapodott. Az inas ajtót nyitott s jelentette, hogy tíz percz mulva indul a hajó London felé. Egyszermind átnyújtotta a bárónak a hajójegyeket. Egy hivatalnok a vas-hidra kalauzolta őket. Tíz percz mulva megszólalt az indulást jelző csengő s a hajó buzgó tiülköléssel indult el a kikötőből.

Hermannék egész éjjel hiába várták Prosztovot.

— Valószínűleg sikerült Nikolajevics Nikolaj elé jutnia — mondotta hajnal felé Hermann Jörksemnek, kit a virrasztás kissé elesigázott.

E beszélgetés nygán abban a matrőzesárdában folyt le, melyben Kintovinnal először találkoztak.

— Nagy baj — mondotta Jörksem, hogy értesítést sem kaptunk többé. Így nem foghatunk munkához. Okvetlenül be kell várnunk, míg tudatja velünk hollétét.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. június 1-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Válás után.
Vigjáték 3 felv. írtá: Bisson A. Fordította: Paulay.

Személyek:
Duval Henry Dezső
Bourgaueuf Kovács
Champeaux Kürthy
Corbulon Gái
Egy napszámós Mészáros
Bonvardné Csúg
Diane Paulay E.
Gairielle Várdy A.
Victoire Keczeri
Marianne szobaleányok Kelemen

Kezdeté 1/8 órakor

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Czigányszerelem

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Bodányszky Róbert és Willner A. M. Zenéjét szerelte: Lehár Ferencz.

Személyek:
Dragutin Péter Pápr
Zorika, leánya Harmath I.
Jolan, huga Balogh E.
Körösházi Ilona Fedák S.
Józsi Toronyi
Bölcske Jonel Tóth
Körösmáros Németh
Dimitrescu Csire
Julcsa Erdel B.
Mósu Sáfány

Kezdeté 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bohémélet.
(Jelenetek Henry Murger. »La Vie de Bohème«-jéből.)

Dalmü négy képből. Zenéjét szerelte: Puccini Giacomo. Szövegét írták: Giacosa és Illica, fordította: Radó Antal.

Személyek:
Rodolphe Környe
Shaunard Takács
Marcel szerező
Colline szerező
Musette szerező
Mimi Szamosi
Alcindor Ney B.
Benoit Hegedüs

Utána:
A csodaváza.

Táncjáték két felvonásban. (4 képből). Szövegét és koreográfiáját írta és betanította: Guerra Miklós. Zenéjét szerelte: Hívós Iván.

Kezdeté 7 órakor.

WIGSZÍNHÁZ

Preger Miksa német operette társulatának vendégjátéka.

Der Zigeunerbaron.
(A csodaváza.)

Kezdeté 1/8 órakor.

BEKETOW CIRKUSZ

VAROSLIGET. TELEFON: 107-46.

2 nagy előadás 2
d. u. 4 és este 3/8 órakor.

UJ MŰSOR!

KLEIN CSALÁD NAMBÁ
kómikus kerékpartművészek Japán császári művészcsoport
MIRZA GOLEM perzsa csodaakrobaták.
A délutáni előadásnál fől helyárak mindenkinek.

TYURIN!!

használat után nincs többé baromfivész.
1 nap alatt megszűntet mindenféle vész.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs s hosszú időre végmentesíti a baromfiakat. **1 nap alatt megszűnteti a vész.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BÉLA gyógyszerész
NAGYENYEDEN.

Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszékküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Butorait

csak szakembereknél szerezzé be; ha megtekinté raktárainkat, rájön, hogy aránylag

ingylen
vagy legalább is 50%-ot megtakarít, ha szükségletét
WITTMAYER ÉS TÁRSÁNÁL
szerzi be.

Tömörfa hálóberendezések 145 frt. Sima, fele cseresznye, mahagóni 285 frt. Pallander, mahagóni ebédőberendezések 300 frt. Uri szobák, börgarnitúrák, amerikai íróberendezések mesés kivitelben és állandóan raktáron: **Andrássy-ut 60., Csengeri-utca 54., Szondy-u. 56.**

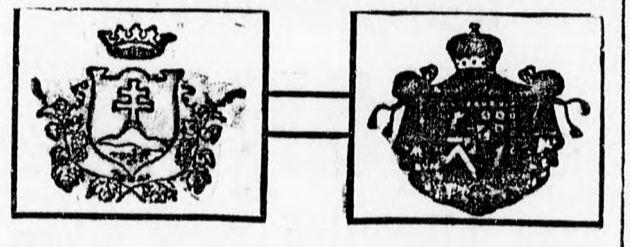
Kedvező fizetési feltételek!

Eredeti művészi festmények

A „MAGYAR MŰHERESREDELMI VÁLLALAT”
szalonjában

Budapest, VI. Nagymező-utca 4.

Feltűnő olcsó árak! Ingyen bemenet!

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: **Herczeg Windischgraetz Lajos.**
Mindén asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül.

ÜNNEPI ALKALMAKRA

- ajánljuk próbaküldemény vagy ajándék gyanánt:
- 5 kg.-os bérmentes postakosarak**
 - 2 palaczk 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni és — K 12.—
 - 2 : 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu és —
 - 1 : 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, együtt. K 7.40
 - 3 palaczk 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni — K 14.25
 - 5 palaczk 0.5 lit. 1906. évi 3 puttonos édes aszu, — K 14.25
- Bérmentes vasuti ládák:**
- 10 palaczk 0.7 lit. 1907. évi tokaji finom pecsénye bor (hercegi töltés) — és
 - 10 palaczk 0.5 lit. 1901. évi kiváló tokaji szamorodni bor — együttesen 32.— K
- vagy
- 5 palaczk 0.25 lit. 1906. évi 2 putt. édes tokaji aszu és
 - 5 : 0.25 1904. : 3 : : : és
 - 5 : 0.25 1901. : 4 : : : és
 - 5 : 0.25 1899. : 4 : „nehégyógy”, együttesen 51.— K
- Bérmentes vasuti hordók:**
- 60 liter 1908. évi tokaji asztali bor — K 60.—
 - 60 : 1907. : zamatos pecsénye bor — K 72.—
 - 60 : 1904. : kiváló szamorodni bor — K 90.—

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (Főpostával szemben)

SIÓFOK :: FÜRDŐ ::

Junius hónap kiválóan alkalmas pihenésre és üdülésre.

A fürdőtelepi szállókban modern kényelem. Elsőrendű ellátás, kivánságra diátkusan is. Pensio ár 9 korona, gyermekeknek 5 korona. Pompás fürdő, remek park; mindennemű sport. Levél- és sürgönyeim: Fürdőigazgatóság. Siófokon nincs szűnyog. Telefon: 1.

Kiváló magyar festők legjobb festményei láthatók és vásárolhatók a **Művészi Festményeket Értékesítő Vállalatnál** Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz. Kedvező fizetési feltételek is.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi, díszítő- és tájkertészete
BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.
Elválai ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. **Telefon: 88-75. Külső telep: Gyarmat-utca 25.**

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ

sósfürdő

ujjonnan átalakítva április 1-én nyílt meg. Kitűnő gyógyeredmények főleg **NŐI BAJOKNAL.** Elő- és utóidényben mérsékelt szobáknak. Villamos közlekedés Budapest-Kelenföld. Az elismert természetes budai **Király keserűvíz** (ezelőtt Mattoni) kivitelű telepe. **A fürdőigazgatóság.**

Tennis-rakett

Kezdőknek — 8, 9, 11 K
Haladóknak — 12, 15, 17 K
Jó játékosoknak 15, 20, 25 K
Jó játékosoknak kiváló minőség 25, 30, 40 K
Versenyrakettek 30, 40, 50 K
Az összes rakett-formák egy-egy példánya a verseny nélküli olcsó szabott ár feltüntetésével külön osztályba vannak kiállítva s annak megtekintésére a t. vevőkönöségét meghívja

Plökl és Haas
VI. Andrássy-ut 13.

Tennis-cikkekről, u. m. labda, prés-táska, kerti és középháló oszlop játszma és pályajelzők, labdakosarak és Tennis öltözködésről stb. sziveskedjék Tennis-árjegyzékünket kérni. — Saját rakett javító-műhely a házban.

Heti műsor:

Junius hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi nyári Színház (Buda Színház)	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia
2 Péntek	A vadkacsa	Rózsalovag	Die Dollarprinzessin	Janika, Hamvazó szerető	Lotty ezredesei	Boccaccio	Az ezred apja	A fehér cár birodalma
3 Szombat	Franczillon	Windsori vig nők	Der Zigeunerbaron	A vízözön	Az elvált asszony	Az álarcos bál	Az őrnagy ur	—
4 Vasárnap	—	Rózsalovag	Bernát	A sasiók	Czigányszerelem	A gyimesi vadvirág	A szökő t katoná	—
5 Hétfő	Válás után	—	Die lustige Witwe	Sárga liliom	Lotty ezredesot	A muzikusleány	Az ezred apja	—
	Lili-mű	Zsidónó	Dák let	A kis lord	János vitéz	János vitéz	Kolumbusz báró	—
	—	—	Die Fledermaus	Anatol	A szultán	A muzikusleány	Az őrnagy ur	—

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. június 1-én.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kis lord.

Eletkép 3 felvonásban. Írták: Burnett Hodgson. Fordította: Hajó Sándor.

Személyek:

Anatól	Góth
Ilona	Góthné
Max	Z. Molnár
Cora	Tóth L.
Gabriella	Báthori G.
Bianca	Nagy T.
Annie	T. Forrai R.

Kezdeté 8 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ)

Tiszti urak a zárdában.

Operette 3 felv. Írták: Ferrier és Prével. Zenéjét szerette: Louis Varney. Fordította: Evva Lajos és Fay J. Béla.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Orosz-japán haboru.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

A Vígyszínház személyzetének vendégjátéka

Az őrnagy ur.

Bobozat 3 felvonásban. Írták: Mars és Keroul. Ford.: Heltai J.

Személyek:

Montgiron	Fenyvesi
Labourdet	Hegedűs
Henri Fréville	Tanay
Champeaux	Baiassa
Moulard	Tapolczai
Lardinet	Gyöző
Dingois	Vendrei
Pauline	Sz. Varsányi
Ozv. Martinné	Csáky
Dingois	Rónaszéké
	V. Haraszthy H.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Vépszínház-utca 1-2.
Telefon 68-39.

1911. május 29-től, június 1-ig a teljesen új felhelt műsor.

A modell (drámai jelenetek). Nem minden arany, ami fénylik (komikus jelenetek). Hollandi képek (tárfelvétel). — A kis király (tréfa). Bánffy Dező báró temetése (helyszíni felvétel). — Házassági akadályverseny (kacagató mókák). A házasság (műfilm).

Legközelebbi műsorváltozás csütörtökön, június 1-én. Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/2 8 órakor, vasár- és ünnepnapokon 6 órakor kezdődik.

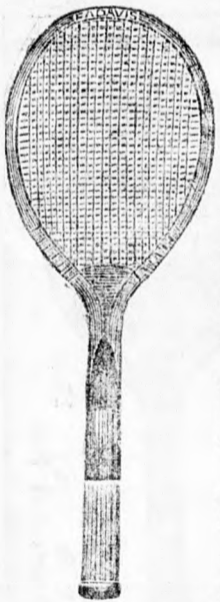
Tulajdonosok: MEINHARDT TESTVÉREK

ANGOL PARK

HERMINA-UT
61-65. SZ.
Tel. 146-55

Példálatlan nagy sikere a nyárnak az ANGOL-PARK

Az egyetlen családi mulatóhely Budapesten. — Szenzációs attrakciók. — Vasut. — Ródi. — Csodakerék. Varieté stb. EGYIPTOMI-SZUDÁNI MÉGER FALU. KELET CSODÁI. Jegyek minden dohánytűzsdében. Belépődíj 20 fill. Pénzeken este 60 fill.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

SPORT- CIKKEKBEN

WEINBERGER és FODOR
— ezelőtt WEINBERGER IZIDOR —
sportáruháza

IV., Városház-tér 2. magastödsz. 1.

Telefon 113-59.

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsszerte. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, küldjék címüket.

Vidéki képviselők kerestének.

Ne

busuljon

ha fogai sárgák és csúnyák és kénytelen nevetését eltojtani, hogy ne lássák csúnya sárga fogain a fogpenészt,

hanem

áldozzon pár fillért egy minden tekintetben megbízható fogtisztítószerre és

örüljön

azon hihetetlen nagy sikernek, a mit a

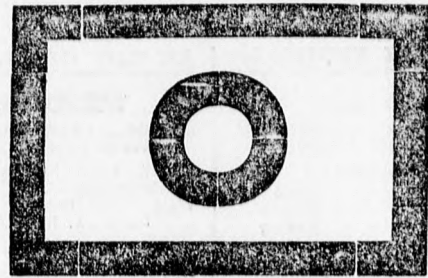
DIANA

fogkrém

rövid használata után elér, mert ennek gyakori használata által a fogkő (fogpenész) eltűnik és fogai szépek, vakítóan fehérek lesznek! A „Diana fogkrém“ ára 50 fill. és kapható mindenütt!

Eladási központ: Diana áruosztály Budapest, VI., Terezház-körút 29. Telefon 117-06.

LABORI

fotóművészeti műterme

V., Erzsébet-tér 18.

Lift.

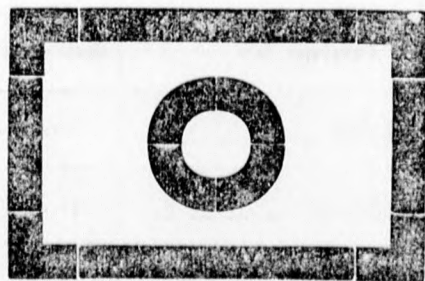
Telefon: 173-20.

Modern : fényképek

Művészi

gyermek-felvételek.

KITÜNTETVE:

Budapest, London, Páris,
Liège, Bruxelles stb. stb.

HONI IPAR!

elismert
legjobb, legelegánsabb és leg-
jutányosabb hazai gyártmány.

„Turul“ cipőgyár rt. Temesvár
a Monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Budapesten:

Kossuth Lajos-utca 14-16

130 saját fiókraktár bel- és külföldön.

Heti gyártás 18.000 pár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fiókok

Magyarországon:

- Arad, Brassó
- Debrecen
- Eger, Eszék
- Fiume, Kassa
- Kolozsvár
- Komárom
- Lugos, Miskolc
- Marosvásárhely
- Nagybecskerek
- Nagykanizsa
- Nagykikinda
- Nagyszombat
- Nagyvárad
- Pancsova, Pécs
- Pozsony
- Szabadka
- Szolnok, Sopron
- Szombathely
- Szeged
- Temesvár
- Ujvidék, Varsac
- Zágráb

Réz- és vaságyak minden kivitelben.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

Pap Pap Pap

Kárpitosáru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporkezesek, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövet- és csipkefüggönyök, ágyterítők, butorszövetek és mindenféle kellekek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Gyermekkoszok nagy választékban.

Betegtolókoszok.

Sodronyos kacsitülés minden méretben 20.- kor.

Összeoszukható vaságy kivitelű 3 matraccal 22.- kor.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Roletták, Jalousinok és nádroletták minden méretben készíttetnek.

Magyar királyi államvasutak
Budapest-jobbparti üzletvezetőség,
20030—911. szám.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.
(Koczkakő szállítására.)

A magyar királyi államvasutak Budapest-jobbparti üzletvezetősége 36000 drb. 18+18+18 és 17.000 drb. 18+27+18 cm. méretű bazalt koczkakő szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen mennyiségnél az 1911. év folyamán 10 százalékkal több vagy kevesebb is megrendelhető.

Az ajánlat 1911. évi június hó 8-án déli 12 óráig üzletvezetőségünk általános II. osztályának (VIII. Kerepesi-ut 3. szám I. em. 38. ajtó) adandó át.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban ugyanott a gyűjtőpénztárnál 1911. évi június hó 7-én déli 12 óráig teendő le.

A részletes pályázati feltételek és ajánlati űrlap valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthető, üzletvezetőségünk általános I. osztályában pedig azok díjmentesen megszerezhetők.

Budapest, 1911. évi május hó 26-án.

Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

ALAPITTATOTT **KERBER HENRIK** TELEFONSZÁM: * 53-55 *

* 1890-ben. * **BUDAPEST, VIII., Nap-utca 29.**

Villanyerőre berendezett mechanikai szörme-, szőnyegporló-, porszívó és megóvó, valamint szőnyeg-mosó, tisztító és javító intézet. — Ablaktisztítás, lakástakarítás, szobapadló-beeresztés, pormentesítés és féregirtási vállalat.

Telefonértesítésre azonnal házhoz küldök.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság

Budapest, V., Dorottya-utca 6. — VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárúsítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:
Edwin Clapp & Son
Barry
Walk-Over
Commonwealth

Syermekeknek:
Piehler
 Kérje képes árjegyzékünket.

Hölgyek részére:
Sorosis
Cousins
Patrician

300.000 és 50.000 koronát nyertek nálunk részletlően eladott Hazai sorsjeggyel.

2 MILLIÓ

korona nyereségre játszik évente 10 huzásban

200 SORSJEGYGYEL,

ha 48 havi 5 koronás fizetés mellett

alantól sorsjegytársaságba belép. A társaság 50 (ötven) tagból áll és tulajdonát képezi:

50 drb Pesti Hazai Takarékpénzt. sorsj. | 50 drb Magy. vör. ker. nyeres.-jegy
 50 drb Erzsébet szanatorium sorsj. | 50 drb Bazilika nyereséjjegy . . .

Négy év után a társaság feloszlik és minden tag a felhalmozódott nyereségek ötvened részét és a következő négy sorsjegyet kapja:

- 1 darab Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyet
- 1 darab Erzsébet-szanatórium sorsjegyet
- 1 darab Magyar vöröskereszt nyereséjjegyet
- 1 darab Bazilika nyereséjjegyet

Nagy nyereségek azonnal felosztatnak. Pénzét nem veszítheti el, mert: 1-szor 48 hónap alatt 200 sorsjegyszámra játszik; 2-szor 48 hónap elteltével 4 sorsjegyet kap, melyeket a napi árban készpénzért eladhat; 3-szor ha azokat megtartja, 60 évig 500 huzás számtalan nyereségre játszik. Ha tehát postautalványon az első ötkoronás részletet megküldi, megkapja fenti 200 számot tartalmazó részvételi ívet, mellyel a június 6-án megtartandó huzásokon már részt vesz.

Kedvezménykép INGYEN nyújtjuk a 3-ik részletet, ha az első kettőt egyszerre fizeti be. Minden huzás után küldünk sorsolási értesítőt.

Huzások: Június 6, július 1, szeptember 1 (2 huzás), október 5, nov. 1, február 6, március 1 (3 huzás).

Nyereségek: Négy százezer korona, 300.000, 200.000, 40.000, 30.000 stb. kor.

Játékjog
 200 sorsjegyre
 már az első részlet befizetésével!

Központi Váltóüzlet R. T.
 Budapest, V., Szabadság-tér 3. sz.

400.000 K
300.000 "
200.000 "
40.000 "
stb. nyereségek.

Ha nem társaságban, hanem egymaga akar játszani, ajánljuk a következő sorsjegyek megvételét:

- 1 darab Konvertált Jelzalog sorsjegy
 - 1 darab Pesti Hazai Takarékp. sorsj.
 - 1 darab Olasz vöröskereszt sorsj.
 - 1 darab József sorsjegy
 - 2 darab Erzsébet sorsjegy
- Főnyereségek: Egy millió korona
 Négy millió korona öszenyeresemény.
 Esemény 18 huzás.
 Mind a hat sorsjegyet összesen 48 hónapig havonta 11 (tizenegy) koronát fizet.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán

A közös katonai jótékony célokra szánt

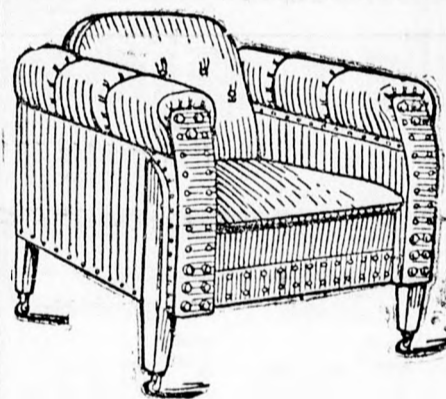
XXVIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.135 készpénz nyeresémet tartalmaz. 620.000 korona összértékben.

A főnyeresemény 200.000 korona.

A huzás 1911 június 22-én fog megtartatni. Egy sorsjegyetek ára 4 korona. A sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohányüzletekben, adó-, posta-, távirádhivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjeggyevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottóvédéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

Bőrbutoripar!

Kendi Antal,
 Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédülő székek, foteuilok, férfiszobák és irodahelyiségek butorizása!
 Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság

(Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság az intézet saját palotájában
 Budapest, Kálvin-tér, Baross-u. 1. Üllői-ut 2-4. sz.

Bejárat az Üllői-ut 4. sz. kapun.

Legelőcsőbb díjak:

Az 1909-ik év végén 358 millió koronát a biztosítások összege meghaladta

A tartalékok összege: 107 millió 216.324 kor. 96 fill.

Eddigi kifizetések: 96 millió 370.016 kor. 33 fill.

Perzsa-szőnyeg raktárunkat

IV. ker. Váci-utca 9. szám alá helyeztük át.

Rendkívül kedvező vétel következtében 4 egységes ár és pedig:
 selyemfényű imaszőnyeg K 47
 elsőrendű perzsa-szőnyeg darabonként K 69, 83 és 105

Agobian és Adorján

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

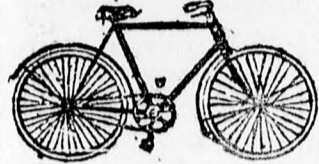
saját érdeklődésben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan ezélszerőségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötő**kről prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő ígé- **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző**
nyeknek is megfelel nyeknek is megfelel jobb kivitelben kiállításban

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen. Fér-
mentve és diskréten küldünk.

Világhíró eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-
csapágygyal és szabadon-
futóval, 3 és 5 évi jótállással,
minden árfelemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári
árakon havi 12 és 15 koro-
nás részletre adják és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső
gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konu-
szokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított **nagybani eredeti gyári árban** szállítunk
vidékre is bármely

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegy-
zékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

BÉRCZI VITRAGE

(mint a 28.253 sz. a. védve)

60/85 cm nagyságban fodorral bor-
ítottúre Point-Lace szalag munká-
val darabja

1 korona 50 fillér

sárgarézzel és gyűrűkkel együtt

Bérczi D. Sándor

BUDAPEST,

Főüzlet: VI. Dessewffy-utca 5.

Telefon: 109-06.

Fióküzlet: VIII. Üllői-ut 4. sz.

Telefon: 141-53.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEREN

POLGÁR KÁLMÁN ÉSZTERELŐ

BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEZORENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEYZÉK 2000 ÁBRÁVAL BÉRMENTVE KÜLDÖM.

A folyton fokozódó fogyasztás
tanuskodik amellet, hogy a

Kobrak-cipő

Jó, szép és aránylag olcsó.
Bátrak vagyunk a nagyérdemű
vasárló közönséget tisztelet-
tel arra kérni, hogy ezt a tény

pünkösdi és nyári szükség-
letének beszerzésénél
figyelembe venni sziveskedjék

KOBRAK
cipőgyár r.-t.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C.

Huszonháromeves
független urhölgy 80.000 korona készpénzhozománnyal és még sok száz hölgy óhajt mielőbb férjhez menni. Bővebbet Faragó Jenőnél, Rákóczi-ut 86. I. em. 1. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Akar
ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy keillemes társalgónak tartassák? Olvassa el a „Társalgás Művészete“ („Ellenállhatatlanság titka“) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, féljebbvalót egyaránt meghódítson. Köreket utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzékét ingyen küld Deák, Budapest, Rákóczi-ut 86.

Zöld mandula
befőzési utasítással ötkilós postakosár bérmentve négy korona Schönbeck Imre Esztergom. 6075

Pénzszekrényeket
tíz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Üresedésben
levő számos különféle állás jelentett be, melyek teljes czímmel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutattványszám. IX. Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 88. szám.)

Pénzt
akar ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tanber czéghöz, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149—00. Fióküzlet: Klauzál-tér 2. Telefon 78—97. 29387

Torda mellett,
Aranyos-Polyán községben öszozás modern lakás, egy hold gyümölcsös, 35 hold prima birtok eladó. Értekezhetni ugyanott a körjegyzővel.

Koporsó asztalosok
részere mindennemű koporsók díszítései, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Butorhitel
legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhatunk, mint hogy a kellemetlen bankeljárásokat mellőzhetjük és csupán 5 százalékos kamatot a mindig esőlkendő összeg után számítunk fel. Butorválaszték a leggyorsabb kivitelű jótállás mellett. Bővebbet Liszt István IV. Kristóftér 8. I. em. Butorraktár.

INGYEN TANULHAT
november 1-től két hónapig át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szépirást, német nyelvet, Mottó Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három órán át. Nappali és esti tanfolyamok.

Szép uriház
300 □-öles telek öt lakással, pinze, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty-utca 28. sz.

Magyar harzi kanari tenyésztés Debrecenben.

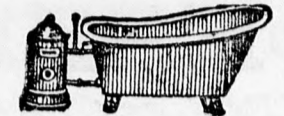
Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni kanári tenyésztésben keresse az fel s tiszteljen meg engem rendelményével. Minden mit egy madár előadni képes, legyen az lágy adly hang, avagy esengő érces. Ami csak májában kiválóan jó, tenyésztésben mindez föl található. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződom és ha hibás hangú vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenvedni kárt. A lakás legkedvesebb díszje a szép éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakcséri vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanari-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuvlázó, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját 2 forintért. A szállítás a legnagyobb hídeben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és ajánlasi utasítás ingyen. Számos elismerő- és köszönetirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szelkál-dési intézet.

„OLLA“
a bebizonyított legjobb higiénikus GUMMI különlegességei 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában.
Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csak OLLA-t adjon. Az elarusító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámat ingyen küldi az OLLA gummigyár Wien 118/17 Praterstrasse Nr. 57.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szerecsen-utca 10. sz.
Diszes butoralbum 1 kor.

Cseresznyét,
piszkét (nagy szeműeket), főköt, zöldbabot, cukorborsót, kalarábét, csipkegombát, ugorkát, ötkilönként 250 fillérért, Wellisz, Csongrád. 6076

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küld a „Kegelet“ szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteuil és gyermekkádk kaphatók
Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91—20. 28793

A t. cz. gazdaközönség
az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodám. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárak, szeszfűzők, kőtészek, kezesek és felölősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. — Krakauer Ármán, VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94—76.

Havi 200—400
korona állandó keresetre mindenki szert tehet a fővárosban magánfelek felkeresésével. Nyugdíjasok és hölgyek is alkalmazhatóak. Jelentkezési idő 8—1/23-ig IV., Váci-utca 9, II. em., ajtószám 1.

BUTOR
kézpénzért vagy részletre minden kamattal nélkül legolcsóbban. Óriási választék polturos butorokban.
Nagy Imréné!
Bpest, VI., Váci-körút 9. Feljárt Szerecsen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 60 fillér

LEFKOVITS A.
Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb árakon.
LEFKOVITS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nemi betegek
Férfiak, nők
trippertől csak a valódi és világhírű Lericin Capsulától (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanuskodik e gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvét mellett kizárólag a készítőnél 2 K 60 f.-ért illés Análgyógyezertárban, SZ. B. A. D. K. A. Budapesti főraktáros: Balla Sándor gyógyszerész, VII., Erzsébet-körút 68. Utánzatoktól óvakodjunk.

Hurutos
bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható.

30 koronaért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postázominták bérmentve, helyben szabásmozmat kívánatra házhoz küldöm. 08592

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platintát és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékűküzetem. Ugyanitt aranylánczok olcsón kaphatók.
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip utca 8. Telefon 54—74.

Titkos betegségek,
hugysófolyás, hugysószerűkúletek, hólyagbántalmak, alfesti sebek, bőrbetegségek, bujaker (syphillis) az önfertőzés utókövetkezményel, olgyongült főfrierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyítására a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyögmódjánál fogva legjobban ajánljuk
Dr. Garai
— szakorvos —
rendelő-intézet,
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 24.
FELTŰNÉS NÉLKŰLI eredményes gyógyítás levélleg is.
Kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik.
Rendel naponta 10 órától 4-ig és este 7—8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol.

Rayonképviselő
ügynökök és reprezentábilis viszontelárnsítók kilenc nagy ösmeretsegük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegeleti újdonság értékesítéséhez keresetnek. Csakis jó megjelenésű kaucaziók képes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Tátrai málsaszörp
5 kilós postakosárakban K 8.— Baria József konzorvgyára Felka (Szepes-megye).

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gymnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felölősséggel előkészít
Magyar Tanügyi Intézet
Rottenbiller-utca 5/a. sz.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írásu írógépekre beiratkozhatni naponkint. Beiratási díj nincs. Tandij igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Riadó
lemezeink az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincsen gramofona, vegyen 10 darab kötdalú Riadó lemezt darabonként rendes gyári áron 4.— koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás drága gramfont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Másol is kaphni ingyen gépet, ha 10 különle lemezt vesd. Dacapo, 150 Magyar Riadó lemezt, melynek barnol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 10 lemezt 24 koronába kerül és külön 10 koronába egy ócska kis gép. Nálunk azonban nem 2.40 koronás lemezeket.
de a legjobb
tíz darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbarendelést. Mi kötelezőleg kijelentjük, hogy a pénzt azonnal visszaküldjük, ha nincs megelégedve a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal
lemez
árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektussal együtt. Majas hó 1-től kezdve irodahelyiségeinket
Erzsébet-körút 12. szám alá a félemeletr helyezzük át, a New-York patiótal szemben.
szent László Intézet,
ezelőtt Veress Pálnó-utca 18. sz.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarok.
Telefon 82—13. 28598

Soványág
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegényseg, gyongeség, idegesség ellen és gyomorbajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

Zálogcédulák
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűküzetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítik. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésüket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Halló!
Egy remekhangú hangverseny
gramofon
10 drb dupla nagy lemezzel
20 fnt.
Ne mulassa el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Cziganyszerem, Paikó, Trombitás, Bukj el, Napragszoknya, stb lemez, újdonságok óriási raktára.
A lemezek díja 1.25 fnt Nagy raktár Pathé tü-nékküli gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes sajjat készítő hangszerekből.
Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő
BUDAPEST
József-körút 37—39.
Hangszer, gramofon és lemezejezek, külön-külön ingyen.